

JLGI

วารสารการบริหาร
การปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

JOURNAL OF LOCAL GOVERNANCE AND INNOVATION

VOLUME 6 ISSUE 3

SEPTEMBER - DECEMBER 2022

ISSN (PRINT) 2673-0839

ISSN (ONLINE) 2673 - 0405

งานแสดงช้างจังหวัดสุรินทร์

Photo by Jarawat Suwannittipat

PROGRAM IN POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
SURIN RAJABHAT UNIVERSITY

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

JOURNAL OF LOCAL GOVERNANCE AND INNOVATION

ISSN (Print) : 2673-0839

ISSN (Online) : 2673-0405

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) / (January – April)

ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) / (May – August)

ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) / (September – December)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่สังคม

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสองท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพัฒน์ ลาภจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สมนวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.จิราภุ ทรัพย์สิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา กุศลรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา พิณศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทมัตตุการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ แสงอัมพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันดีชัย กากแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโสม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจุฑา สุภิมารส ลิงคเสลิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณะชัย ปฐมสิริวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดับ เรืองประยูร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภรณ์ แก้วกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปุ่นรัตน์ พิงคานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ วัฒนกรสิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.ศิวาพร พัยคณนันท	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.ชาติรี เกษโพหนอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.จิราวรรณ อยู่เกษม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ชีรสาคัด	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.เขาวนารถ พันธุ์เพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนोक	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมมนา มูลสาร	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.จินฉัตร ปะโคทั้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนมาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวินนท์ เนื้อไม้หอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เลื่อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ บุญยัง หมั่นดี	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินนิตย์ ไสยโสภณ	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชิมวงษ์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แพร่มย์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร ศรีเพ็ญ	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลาลี สนธิจันทร์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิณดา คำพุกกะ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตั้งไข	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชรัตน์ แจ่มใส	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญย์เสนอ ตรีวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบุลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ วรรณิตร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ. ดร.คชาวุธ พลโคตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกษุศักดิ์ กัลยาณมิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดขุ่มแสง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารธนา แซ่อึ้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรัตน์ อนันทนาธร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อธิลา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไททัศน์ มาลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยกานต์ เรื่องสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภกขร เดชะคำภู	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลิขิต แก้วหามาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันต์ แสงโชติ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาณี เผือกบัวขาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรธิดา ประสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ต่านประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติศรี มหันตรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์	นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิสัย	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ วงษาดี	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.ดำเกิง โถทอง	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อาจารย์ ดร.วิยะดา วรรณท้วนิช	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
อาจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อาจารย์ ดร.ปณียวีร์ หนูประกอบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อาจารย์ ดร.ปิ่นฉัตร หอมบุญมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
นางสาวสุภาพร ลาภจิตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

เลขานุการ : นางปิยนุช ผมพันธ์

ผู้ช่วยเลขานุการ : นางสาวภทพร ศรีโกตะเพชร

ศิลปกรรม : นายอนันต์ แสงมี / นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายพัทธ์ สุทธิประภา

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ : นางนุตสรา มิ่งมงคล / นางสาวศศิธร จันครา / นางสาวอุษณีย์ จะมัวดี

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 1
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044-513369, 091-8358558
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/jlgsrru>
E-mail : jlgsrru@sru.ac.th
ISSN (Print) : 2673-0839
ISSN (Online) : 2673-0405

จัดพิมพ์โดย : ร้านพีดีไซน์ 172/1 ถนนเทศบาล 4 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

Periodicity :

JOURNAL OF LOCAL GOVERNANCE AND INNOVATION

ISSN (Print) : 2673-0839 ISSN (Online) : 2673-0405

Three issues per year (January–April, May–August and September–December)

Objective :

To promote and support lecturers, academicians, students and other interested people to have the opportunity to disseminate academic works and research works in Political science, Public Administration, Management and Interdisciplinary Studies in Humanities and Social Sciences. In addition, the analytical studies presenting the problem solution to society.

Publishing Conditions :

Each article will be considered by the peer review committee from 2 experts. The external author's articles are considered by 1 internal expert and 1 external expert. The internal author's articles are considered by experts from outside agencies that create journals with expertise in relevant fields and received approval from the editorial boards before publication. The form of article consideration will be a Double-Blind Peer Review. The original article that has been printed must never be published in any journal or publication before or not in the process of considering proposals for publication in journals or other publications. If using tables, images or charts of other authors that appear in other publications, the author must first ask permission of the copyright owner. The official letter must be presented with the consent of the editorial boards before the article is published. For the views and opinions of the articles in this Journal. Belongs to each author. Not considered editorial views and responsibilities.

Editorial Advisor :

Asst. Prof. Dr. Chalongsukthong

Surin Rajabhat University, Thailand

Asst. Prof. Dr. Atcharapom Sukthong

Surin Rajabhat University, Thailand

Managing Editor : Assoc. Prof. Dr. Jirayu Supsin

Assistant Editor : Asst. Prof. Dr. Wanchai Suktam

Editorial Board :

Surin Rajabhat University : Asst. Prof. Dr. Siriphath Lapchit Surin Rajabhat University, Thailand

External Editorial Board : Assoc. Prof. Dr. Sanya Kenaphoom Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

Assoc. Prof. Dr. Chot Bodeerat Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasung Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Asst. Prof. Dr. Sathaporn Wichairam Buriram Rajabhat University, Thailand

Asst. Prof. Dr. Seksan Sonwa Roi Et Rajabhat University, Thailand

Dr. Chartnarongsak Suthamdee Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

Peer Reviewers :

Internal Peer Reviewers :

Assoc. Prof. Dr. Jirayu Supsin	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Chalong Sukthong	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Santhana Goonrat	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Kritsada Pinsri	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Urai Jantamattukarn	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Theerawat Purateeranrath	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Atcharapom Sukthong	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Aphichart Sangamporn	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Wasanchai Gargkeow	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Pana Jindasri	Surin Rajabhat University, Thailand
Assist. Prof. Dr. Jongkit Wongpinit	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Wanchai Suktam	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Siriphat Lapchit	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Guah Grasaresom	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Peerawas Inthawee	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Tipchutha Subhimaros Singkaselit	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Wantanachai Pathomsirivong	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Pradab Rienprayoon	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Phattrapom Kaewkul	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Punarat Pingkanon	Surin Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Amnuay Wattanakonsiri	Surin Rajabhat University, Thailand
Dr. Wirote Thongplew	Surin Rajabhat University, Thailand
Dr. Siwapom Payakkanan	Surin Rajabhat University, Thailand
Dr. Wjitttra Potisarn	Surin Rajabhat University, Thailand
Dr. Pradit Chuenban	Surin Rajabhat University, Thailand
Dr. Itthiwat Srisombat	Surin Rajabhat University, Thailand
Dr. Chatree Ketphonthong	Surin Rajabhat University, Thailand
Dr. Jirawan Yookasem	Surin Rajabhat University, Thailand

External Peer Reviewers :

Prof. Dr. Suwit Theerasasawat	Khon kaen University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Yaowanart Panpeng	Sripatum University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Apichart Jai-aree	Kasetsart University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Suphot Boonwiset	Ratchaphruek University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Somchai Srinok	Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Sathaporn Phoka	Ubon Ratchathani University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Summana Moolsam	Ubon Ratchathani University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Jinnawat Pakotang	Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Sommart Phonkerd	Buriram Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Sanya Kenaphoom	Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Phakdee Phosing	Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Akekapong Wongkamjan	Sisaket Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Jitti Kittilertpaisan	Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Akkarapon Nuemaihom	Buriram Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Chot Bodeerat	Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Kathanyoo Kaewhanam	Kalasin University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. VorakitThuenchang	Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Rattana Panyapa	Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand
Assoc. Prof. Dr. Sarapee Wantrong	Independent Scholar, Thailand
Assoc. Prof. Thongchai Wongsena	Independent Scholar, Thailand
Assoc. Prof. Sommai Chinnak	Ubon Ratchathani University, Thailand
Assoc. Prof. Boonyoung Mundee	Independent Scholar, Thailand
Asst. Prof. Dr. Kanuengnit Saiyasophon	Independent Scholar, Thailand
Asst. Prof. Dr. Wiset Chinnawong	Independent Scholar, Thailand
Asst. Prof. Dr. Suwanna Ruttanathummatee	Independent Scholar, Thailand
Asst. Prof. Dr. Prateep Khaeram	Independent Scholar, Thailand
Asst. Prof. Dr. Saranpat Sripen	Independent Scholar, Thailand
Asst. Prof. Dr. Saralee Sonchan	Burapha University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Panit Sripradit	Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Duanpenpom Chaipugdee	Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Paweena Khamputka	Ubon Ratchathani University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Kingkaew Patitungkho	Buriram Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Thanwarut Jamsai	Sisaket Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Sompong Suwannaphuma	Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Bunsanoe Triwiset	Buriram Rajabhat University, Thailand

Asst. Prof. Dr. Kant Netklang	Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Patcharawit Jansirisi	Maha Sarakham University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Emon Saenphuwa	Sisaket Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Ploenpit Thummarat	Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Sukhumwit Saiyasophon	Khon kaen University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Siripen Attapaiboon	Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Peerasak Worachat	Maha Sarakham University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Wasan Panyagaew	Chiang Mai University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasung	Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Busakorn Watthanabut	North Bangkok University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Katawat Ponkhot	Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Phisak Kanlayanamit	Valaya Alongkom Rajabhat University In the roya, Thailand
Asst. Prof. Dr. Jaggapan Cadchumsang	Khon kaen University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Prathana Sae-ung	Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Anurat Anantanatom	Burapha University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Prasert Thilao	Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Titus Mala	Valaya Alongkom Rajabhat University In the roya, Thailand
Asst. Prof. Dr. Settawat Chockworgul	Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Chayakan Ruangsuwan	Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Prateep Peuchthonglang	Rajamangala University of Technology Lanna, Thailand
Asst. Prof. Dr. Kotchakorn Dechakhamphu	Nakhon Phanom University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Akkaradecha Brahmakappa	Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Phimlikid Kaewhanam	Kalasin University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Sukant Sangchot	Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Sathaporn Wichairam	Buriram Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Surapong Sangrenu	Buriram Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Jarukanya Udanont	Nakhon Phanom University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Wasita Kerdphon Prasopsak	Thepsatri Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Wipavanee Phueakbuakhao	Phetchaburi Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Orthida Prasam	Sisaket Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Pikul Bhoomkokrak	Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Udom Tipparach	Ubon Ratchathani University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Pramote Danpradit	Maha Sarakham University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Weerachai Yossothom	Buriram Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Dr. Thatri Mahantararat	Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand
Asst. Prof. Sutut Kongsup	Independent Scholar, Thailand

Asst. Prof. Amphaphan Pongpladisai	Independent Scholar, Thailand
Dr. Benchawan Wongsawadee	Independent Scholar, Thailand
Dr. Damkeng Tothong	Independent Scholar, Thailand
Dr. Chartnarongsak Suthamdee	Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand
Dr. Wiyada Waranonvanit	North Bangkok University, Thailand
Dr. Ntapat Worapongpat	Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand
Dr. Wilailuck Koawsa-ad	Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Dr. Punyavee Nooprakop	Suratthani Rajabhat University, Thailand
Dr. Pannathorn Hombunma	Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand
Miss Supapom lapchit	Study Supervisors, Office of the Non-Formal and Informal Education in Surin Province, Thailand

Secretary : Mrs. Piyanut Phomphan

Assistant Secretary : Miss Phataphon Srigoatapet

Journal Design and Artworks: Mr. Anan Sawaengmee / Mr. Nattanan Saengsawang / Mr. Phat Sutthiprapha

Public Relations: Mrs. Nutsara Mingmongkol / Miss Sasithon Jankra / Miss Utsanee Jamuadee

Office : Editorial Board, Journal of Local Governance and Innovation
Faculty of Humanities and Social Sciences, Surin Rajabhat University,
1st floor 38 building, Surin Rajabhat University,
186 moo 1 Surin-Prasart Rd. Nork Muang Sub-District, Muang District,
Surin Province 32000, Thailand.
Tel./Fax. (+66) 44-513369, (+66) 91-8358558
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/jlgisru>
ISSN (Print) : 2673-0839
ISSN (Online) : 2673-0405

Published by : P.P.Design Shop 172/1 Thetsaban 4 Rd., Nai Mueang, Muang Surin, Surin, Thailand 32000

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น เป็นวารสารทางวิชาการที่ใช้เกณฑ์คุณภาพการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของวารสารตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2564 และศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index : TCI) ในการดำเนินการ ซึ่งวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 นี้ ทางกองบรรณาธิการได้ใช้รูปแบบการนำเสนอบทความพร้อมกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้นิพนธ์ให้คุณภาพและมาตรฐานที่เข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพวารสารและยกระดับขั้นสู่ฐานข้อมูลสากล ทั้งนี้ช่องทางการนำส่งบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่นั้น สามารถนำส่งบทความออนไลน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU> ซึ่งเป็นระบบการบริหารงานวารสารออนไลน์ด้วยงานระบบ ThaiJo2.0

โดยบทความในวารสารฉบับนี้มีผู้นิพนธ์มาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวทางกองบรรณาธิการได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers) ทางวิชาการที่มาจากหลากหลายหน่วยงานของแต่ละสาขาเป็นผู้พิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของบทความ และมอบให้ผู้นิพนธ์นำบทความไปปรับปรุงแก้ไขเป็นการเรียบร้อยแล้วก่อนการตีพิมพ์ตามกติกาและรูปแบบการตีพิมพ์เผยแพร่

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.จिरายู ทรัพย์สิน

บรรณาธิการ

สารบัญญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	II
บทบรรณาธิการ (Editorial)	XI
บทความวิจัย (Research Articles)	
การพัฒนาเครือข่าย “คนเลี้ยงไก่ ไก่เลี้ยงคน” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งเพื่อ สร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดิโมเดล The development of the “Chicken Raising Chicken People” network to create a strong participation in order to create a good, happy and sustainable society of the new native chicken farming community enterprise, Nadi Model ดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี, อุมาวดี เดชธำรงค์, ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และเสกสรรค์ สนวา Dasarinphat Suthamdee, Umawadee Dejthamrong, Chartnarongsak Sutamdee and Seksan Sonwa	1
การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 The Perceptions of Teachers in Curriculum Administration of English Program in the Schools subordinating to Group 4 of The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 ปัทพงษ์ ถนอมรัตน์ และอำนวยการ ทงโปรง Pattapong Thanomrat and Amnuay Thongprong	15
แนวทางการเสริมพลังการมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัย ในพื้นที่อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี Empowering Participation Approach in the Management of Flood Disasters in Phunphin District, Surat Thani Province ปยุณวีร์ หนูประกอบ Punyavee Nooprakob	33

สารบัญญ (Content)

	หน้า (Page)
<p>ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อ การเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1</p> <p>The Opinions of Teachers Toward the Role of Administrators in Facilitating the Utilization of Teaching Media in the Schools Subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1</p> <p>กิตติภูมิ มีมอญ และอำนวยการ ทองโปร่ง Kittiphum Mimon and Amnuay Thongprong</p>	89
<p>ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1</p> <p>The Opinions of Teachers Toward the Role of Administrators of School Curriculum in the Schools Subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1</p> <p>ชลดา โกสวัตต์ และอำนวยการ ทองโปร่ง Chollada Kosawat and Amnuay Thongprong</p>	107
<p>การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1</p> <p>Personnel Administration of School Administrators According to The Perception of Teachers under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 Group 6</p> <p>สุธินาท ช่วยประสม และอำนวยการ ทองโปร่ง Sutthinat Chuaiprasom and Amnuay Thongprong</p>	125
<p>แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี</p> <p>Guidelines for the Development of Child Development Center Operations According to the Operating Standards of Local Administrative Organizations According to the Perceptions of the Teacher Lopburi Province</p> <p>ธิดารัตน์ คำชัยวงษ์ และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล Thidarat Khamchaiwong and Settawat Chokworakul</p>	141

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
บทความวิชาการ (Academic Articles)	
การพัฒนาการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับ กลุ่มเปราะบางในประเทศไทย The Development of Communication by Government Agencies to Improve the Quality of Life for Vulnerable Groups in Thailand สรารวุฒิ ทองศรีคำ, จิตตินันท์ ตั้งประเสริฐ และปณณรัตน์ พิงคานนท์ Sarawut thongsrikum, Jittinan Tungprasert and Punnarat Pinkanon	155
แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครอง ในมหาวิทยาลัยด้วยระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี A Guidelines for Increasing the Efficiency of Administrative case File Management in Universities by Information System: Dhonburi Rajabhat University อัคร วงษ์คำชัย และธนรัตน์ อนุวัฒน์ปรีชา Tachakorn Womgkumchai and Tanarat Anuwatpreecha	173
ภาคผนวก (Appendix)	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	187
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์เพื่อตีพิมพ์ ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	188
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ลงวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	202
ใบตอบรับการเป็นสมาชิกวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	203

การพัฒนาเครือข่าย “คนเลี้ยงไก่ ไก่เลี้ยงคน” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม
ที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
เลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล

The development of the “Chicken Raising Chicken People”
network to create a strong participation in order to create a
good, happy and sustainable society of the new native chicken
farming community enterprise, Nadi Model

ดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี¹ อุมาวดี เดชธำรงค์² ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี³ และเสกสรรค์ สนวา⁴
Dasarinphat Suthamdee¹, Umawadee Dejthamrong²,
Chartnarongsak Sutamdee³ and Seksan Sonwa⁴

Received : May 22, 2022; Revised : July 28, 2022; Accepted : July 29, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล และ 2) จัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล จำนวน 50 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บข้อมูลลักษณะปฐมภูมิ โดยใช้ แบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

---

¹⁻³คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Faculty of Political Science, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand; e-mail : sutamdee_22@hotmail.com

⁴คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด; Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University, Thailand; e-mail : seksan@reru.ac.th

พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 4.98 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 4.96 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 4.87 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.79 ตามลำดับ

ผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล พบว่า องค์ความรู้ที่นำไปสู่การถ่ายทอดในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ลักษณะการมีส่วนร่วมทั้งหมดใน 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นต้น และ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเครือข่าย ประกอบด้วย ความหมายของการสร้างและพัฒนาเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย การก่อเกิดของเครือข่าย การสร้างเครือข่าย (Networking) การรักษาเครือข่าย

ผลประเมินระดับความพึงพอใจและการนำองค์ความรู้การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดลไปใช้ประโยชน์ พบว่า สมาชิกกลุ่มฯมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่สมาชิกมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ 4.98 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และด้านวิทยากร มีค่าเฉลี่ยที่ 4.98

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนาเครือข่าย, การมีส่วนร่วม, สังคมดีมีสุข, กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่ นาดีโมเดล

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of participation in the operation of the Nadi Model Native Chicken Farming Community Enterprise Group and 2) to organize activities to enhance participation in the operation to create a good society. Sustainable happiness of the Nadi Model New Native Chicken Community Enterprise This research is a quantitative research. and qualitative Data were collected with the target group who were 50 members of the Nadi Model

Native Chicken Farming Enterprise Group, using a specific sampling method. Primary characteristics data were collected by using a 5-level estimation scale questionnaire and a structured interview form. Data were analyzed by descriptive statistics, percentage values and content analysis.

It was found that the overall level of participation in the operation of the Nadi Model Native Chicken Farming Community Enterprise Group was at the highest level, with an average of 4.94. The most involved aspect is Participation in decision-making was a mean 4.98, followed by group activity participation, a mean 4.96, benefit participation, a mean 4.87, and evaluation participation. Average 4.79, respectively.

The results of the activities to enhance participation in the operation that are strong to create a sustainable and happy society of the Nadi Model native chicken farming community enterprise group found that the body of knowledge leading to transfer in enhancing the Participate in a strong operation to create a healthy and sustainable society of the Nadi Model Native Chicken Farming Community Enterprise Group, namely: 1) The concept of participation consists of the meaning of public participation. Forms and Procedures of Participation Factors and conditions that cause public participation the characteristics of all participation in four aspects are participation in decision-making. Participation in activities participation in receiving benefits and participation in the evaluation, etc.; and 2) the concept of network building and development, including the meaning of network building and development; network elements the creation of the network Networking (Networking) Maintaining a network.

Assessment of the satisfaction level and the application of knowledge to strengthen participation in the operation to build a healthy and sustainable society of the Nadi Model Native Chicken Farming Community Enterprise Group to take advantage of it found that the members The group is satisfied with participating in the activities. Satisfaction at the highest level in all aspects the aspect that the

members were most satisfied with was 4.98 in 2 aspects, namely the knowledge transfer process. and lecturers has an average of 4.98

Keywords : network development, participation, happy society, Nadee model native chicken farming community enterprise group

บทนำ (Introduction)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในส่วนที่ 10 ว่าด้วยแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 87 พอสรุปได้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตัดสินใจ การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์การทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในการทางเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรม สาธารณะของชุมชนรวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่การส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง การจัดทำแผนพัฒนาประเทศของไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ เงื่อนไข และการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ ของการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเป็นบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ได้บัญญัติ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาทางการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เพื่อการพัฒนาที่สมดุลทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ที่มุ่งเน้นการนำแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นฐานในการพัฒนาคน และเน้นการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน (National Economic and Social Development Plan, 1997-2021)

จากที่คณะผู้วิจัยจึงได้ลงพื้นที่ศึกษา สํารวจและพัฒนาโจทย์วิจัยในพื้นที่วิสาหกิจชุมชน เลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาดีโมเดล อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นวิสาหกิจชุมชนที่อยู่ในพื้นที่การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ABC6Dของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า ปัจจุบันที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยนายณัฐพงษ์ พันธ์ไพลิน ตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ได้ ผลักดันให้จัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง รวมกลุ่มจำหน่ายไก่พื้นเมือง สร้างรายได้เพื่อให้เกษตรกรหลุดพ้นความยากจน ตามโครงการ"บ้านใหม่มาดีโมเดล" ณ ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกอยู่ 50 ราย เงื่อนไขที่ให้สมาชิกทุกคนดำเนินการอยู่คือ ปรับปรุงคอกไก่ให้ได้มาตรฐานและสมัครเข้ารับการรับรองฟาร์มที่มีระบบป้องกันและการเลี้ยงดูสัตว์ที่เหมาะสม หรือ GFM สมาชิกทุกคนต้องฉีดวัคซีนให้ไก่ทุกๆ 3 เดือนโดยปศุสัตว์อำเภอจัตุรัสจะสนับสนุนวัคซีน อีกทั้งสมาชิกต้องจัดหาแม่ไก่ที่มีลักษณะดีเข้ามาเลี้ยง 10-20 ตัว เพื่อผลิตลูกไก่น้ำหนัก 1.2-1.5 กิโลกรัมเพื่อจำหน่ายจัดทำคอกกลางเพื่อรวบรวมไก่จากสมาชิกรับส่งตลาดจำหน่าย โดยได้รวบรวมไก่สดและไก่ชำแหละ รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไก่พื้นเมืองส่งตลาดในต้นปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา ปรากฏว่ากลุ่มสามารถผลิตไก่พื้นเมืองเพื่อจำหน่ายได้ประมาณ 300-500 ตัว/เดือน ขายในกิโลกรัมละ 90-120 บาท และขายไก่อบสมุนไพรได้ 100 ตัว/เดือน ตัวละ 250 บาทสามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรได้อย่างดี ขณะนี้ปศุสัตว์อำเภอจัตุรัสได้มีนโยบายขับเคลื่อนพัฒนาร่วมกับจังหวัดชัยภูมิโดยจะผลักดันให้อำเภอจัตุรัสจังหวัดชัยภูมิเป็นเมืองแห่งไก่พื้นเมืองโดยสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาเพาะเลี้ยงและพัฒนาไก่พื้นเมืองทั้งอำเภอโดยในปัจจุบันเกิดวิสาหกิจผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง 13 แห่ง (Chancharoen, D.2021) ตัวอย่างผลการศึกษาวิจัยหมู่บ้านผลิตไก่พื้นเมืองครบวงจรที่ประสบความสำเร็จ บ้านไผ่ขาม หมู่ที่ 2 ต. แพร่กหา อำเภอ คอนชนุน จังหวัดพัทลุงที่ประสบความสำเร็จแล้ว พบว่า การผลิตไก่พื้นเมืองครบวงจร ปีที่ 2 นั้นมีจุดเริ่มต้นที่ต่อเนื่องจากปีแรกในการเพิ่มรายได้แก่สมาชิกในหมู่บ้านที่เข้าร่วมด้วยการผลิตไก่พื้นเมืองเป็นอาชีพเสริม แทนรูปแบบการเลี้ยงแบบดั้งเดิม ในปีนี้ 2 มีการดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี กิจกรรมทางการตลาดแก่กลุ่มสมาชิก รวมถึงมีการฝึกการเป็นวิทยากรให้แก่สมาชิกในกลุ่มด้วย และมีการเผยแพร่หมู่บ้านการผลิตไก่พื้นเมืองครบวงจรให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น กิจกรรมการร่วมจัดนิทรรศการ กิจกรรมเหล่านี้เป็น

กิจกรรมที่จะสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในการส่งเสริมอาชีพการผลิตโก๋พื้นเมืองครบวงจรได้ (Suwanpakdee., A., et al., 2019)

ปัญหาที่ทางกลุ่มประสบอยู่ และมีความต้องการให้นักวิจัยเข้ามาดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคือ เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพียงสมาชิกเท่านั้นแต่ไม่ค่อยให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม สมาชิกจะสนใจแต่เพียงว่าจะขายโก๋ให้ใคร ขายได้ราคาเท่าไรเพียงพอต่อสิ่งที่ตนเองลงทุนลงแรงไปหรือไม่ แต่ไม่สนใจปัญหาในภาพรวมของกลุ่ม จนทำให้บางครั้งการดำเนินงานของกลุ่มขาดทิศทาง ขาดการวางแผนและการปรึกษาหารือแก้ไขปัญหาร่วมกัน (Patcharapailin, N. 2021)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยและคณะได้เล็งเห็นความสำคัญและต้องแก้ไขโดยอาศัยเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่คือปศุสัตว์อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จึงได้เสนอโครงการวิจัย เรื่องการพัฒนาเครือข่าย “คนเลี้ยงโก๋ โก่อเลี้ยงคน” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโก๋พื้นเมืองใหม่มาดีโมเดล เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโก๋พื้นเมืองใหม่มาดีโมเดล เพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโก๋พื้นเมืองใหม่มาดีโมเดล เมื่อโครงการวิจัยนี้เสร็จสิ้นจึงจะสามารถตอบโจทย์ของเกษตรกรจนนำไปสู่การรวมกลุ่มเกษตรกรจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงโก๋พื้นเมืองเพิ่มขึ้น เกิดการพัฒนาระบบ และถ่ายทอดนวัตกรรมเทคโนโลยีการผลิตโก๋พื้นเมืองเพื่อเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์แบบครบวงจรในพื้นที่อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เกิดการแก้ปัญหาของชุมชนในด้านต่างๆ โดยการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ที่จะช่วยสร้างมูลค่าและคุณค่าด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในระดับรากหญ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขยายผลได้อย่างยั่งยืน

โครงการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยมีการบูรณาการระหว่างศาสตร์ คือ นักวิจัยทางด้านเกษตรศาสตร์, สัตวศาสตร์ จะเข้ามาช่วยเรื่องการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการสร้างมูลค่าเพิ่มโก๋พื้นเมืองเชิงธุรกิจ นักวิจัยบริหารธุรกิจ การตลาดจะเข้ามาช่วยเรื่องการวิเคราะห์กลไกตลาดและพัฒนาระบบการตลาดโก๋พื้นเมืองให้กว้างขวางมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้นักวิจัยที่มีองค์ความรู้และกำกับนโยบายเชิงปฏิบัติการและเป็นเจ้าของพื้นที่โดยตรงคือ ปศุสัตว์อำเภอจตุรัส และกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงโก๋พื้นเมืองใหม่มาดีโมเดล จะเข้ามาร่วมทุนดำเนินการช่วยขับเคลื่อนงานวิจัยตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการจนเสร็จสิ้น และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และนักวิจัยที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญในแต่ละศาสตร์ที่จะ

ดำเนินการวิจัยให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยทั้งหมดมีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่ตำบลบ้านขาม อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิเป็นอย่างดี ดังนั้น โครงการวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการ คือ 1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนบ้านใหม่นาดีโมเดลจะเกิดการเรียนรู้ด้านการพัฒนาระบบ และนวัตกรรมเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงและการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่พื้นที่เมืองแบบครบวงจร 2) เกิดการส่งเสริมการสร้างทางเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับบริบทสังคมให้แก่เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนบ้านใหม่นาดีโมเดล 3) ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างเสริมอาชีพแก่เกษตรกร และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่จะช่วยขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติให้หลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชนในประเทศไทย 4) ชุมชนมีขีดความสามารถในการเรียนรู้ และสามารถปรับใช้นวัตกรรม สามารถเปลี่ยนแปลงและจัดการปัญหาในชุมชน ให้ประเทศพึ่งตนเองได้อย่าง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่นาดีโมเดล
2. เพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่นาดีโมเดล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านใหม่นาดีโมเดล ตำบลหนองขาม อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม และการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมายืนยันและสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ และนำข้อมูลที่ได้นำสรุป แปลผลและรายงานผล ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดเก็บ ดังนี้

- 1) จัดทำแผนการจัดเก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่เก็บข้อมูล
- 2) จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์และวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้เพื่อการเก็บข้อมูล
- 3) ประสานผู้นำชุมชนบ้านใหม่นาดีและตัวแทนเพื่อนัดหมายเกษตรกร

- 4) ผู้วิจัยและคณะออกไปสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
- 5) ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล แปรผลและเขียนรายงาน

2. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ บันทึกคะแนน แต่ละข้อลงในแบบลงรหัส นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ทางสถิติ แสดงการวิเคราะห์เป็นร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1) ดำเนินการศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับบริบทของชุมชน เป็นการทำความเข้าใจบริบทของชุมชนและบริบทของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองในพื้นที่ อำเภोजัตร์รส จังหวัดชัยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนได้เสียในพื้นที่ การวิจัยในระยณะนี้เป็นการวิจัยเพื่อให้เข้าใจสภาพการณ์และบทบาทของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบและเพิ่มศักยภาพการเพาะเลี้ยงและพัฒนาไก่พื้นเมืองโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี เช่นการสัมภาษณ์ การสนทนาพูดคุย และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

2) กิจกรรมการวางแผนทำความเข้าใจกับเกษตรกรผ่านกระบวนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาพัฒนากระบวนการเพาะเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงธุรกิจ

3) กิจกรรมศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดล

4) กิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดลโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทั้งเชิงวิชาการ ปศุสัตว์อำเภอ นักปฏิบัติ และผู้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงธุรกิจ เป็นต้น

5) กิจกรรมการถอดบทเรียนร่วมกับกลุ่มเกษตรกรเพื่อหาแนวทางการยกระดับศักยภาพการเพาะเลี้ยงไก่พื้นเมืองเชิงธุรกิจแบบครบวงจร

6) กิจกรรมจัดเวทีคืนความรู้สู่ชุมชนเป็นการสร้างเครือข่ายถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจการเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบครบวงจร

7) กิจกรรมการเผยแพร่ ตีพิมพ์ระดับชาติ/นานาชาติ ผลงานวิจัย เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อสาธารณชน และเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล ประชาชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน ที่แสดงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล ในภาพรวมพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 4.98 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 4.96 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 4.87 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.79 ตามลำดับ และแสดงผลรายด้านได้ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน ที่แสดงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การให้โอกาสสมาชิกเป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.96 และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ พลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานพัฒนาต่างๆ บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ ค่าเฉลี่ย 4.79

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล ด้านการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของกลุ่ม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ เกิดความเข้าใจและการรับรู้-เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและ เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80

3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ มีวางแผนการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.98 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ได้รับผลประโยชน์จากการ พัฒนานั้นอย่างเสมอภาค ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82

4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ มีวางแผนการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.98 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ได้รับผลประโยชน์จากการ พัฒนานั้นอย่างเสมอภาค ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82

5) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่หน้าดีโมเดล ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ หลักการตัดสินใจที่คำนึงถึง

ผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มบางคนที่มีอยู่เดิม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78

ผลการศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดล ปัญหา และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดล จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ และจับกลุ่มสนทนาปัญหาต่างๆ จากกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ ซึ่งเปสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ แบ่งเป็นปัญหาต่างๆ ดังนี้

- 1) ปัญหาสภาพพื้นที่ในการเลี้ยงไก่ เนื่องจากเกิดปัญหาน้ำท่วมบริเวณที่ลุ่มทำให้เกิดความเสียหาย
- 2) ปัญหาที่ดินทำกิน อันเนื่องจากเขาที่ดินไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ซึ่งเกิดจาก 2 พวก ไตแก พวกที่อพยพถิ่นฐานจากเดิมมาปลูกอยู่ที่บ้านใหม่มาตี กับพวกชายที่ดินเปลี่ยนมือให้กับนายทุน หรือพวกชุมชนเดียวกัน
- 3) ขาดแหล่งเงินทุนในการผลิต สืบเนื่องจากชาวบ้านไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ทางรัฐบาลส่งเสริมให้เพราะต่องไขหลักฐานเอกสารและหลักทรัพย์ในการค้า ซึ่งเป็นการยุ่งยากในการกู้เงินเพื่อจะมาทำการลงทุนเลี้ยงไก่
- 4) ขาดความรู้ในเชิงเกษตรจากการที่ชาวบ้านในชุมชนไม่รู้เรื่องในการเพาะปลูกปศุสัตว์ทำให้เกิดการลองผิดลองถูกในการเพาะปลูกในพื้นที่ทำให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมา
- 5) ปัญหาละทิ้งที่ทำกินเนื่องจากสภาพแวดล้อมสภาวะอากาศตลอดจนการทำการเพาะปลูกที่ผิดพลาด ทำให้ต้องละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำในเมือง
- 6) หนี้สินในและนอกระบบค่อนข้างมากเป็นผลมาจากการการการลงทุนที่ผิดพลาดการใช้เงินฟุ่มเฟือยใช้เงินเกินตัวเกินความจำเป็นตลอดจนขาดความรู้ทางด้านกฎหมายเป็นผลทำให้มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นโดยที่รู้และไม่รู้ตัว

7) วางงานขาดอาชีพเสริมเมื่อหมดหนาดูเพาะปลูกชาวบ้านในชุมชนอาจจะวางแผนเป็นผลทำให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาซึ่งชาวบ้านต่องอาชีพเสริมเพื่อที่จะมีรายได้จากการวางในช่วงเพาะปลูก

ผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดี มีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดล องค์ความรู้ที่นำไปสู่การถ่ายทอดในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดล ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ลักษณะการมีส่วนร่วมทั้งหมดใน 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นต้น แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนา เครือข่าย ประกอบด้วย ความหมายของการสร้างและพัฒนาเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย การก่อเกิดของเครือข่าย การสร้างเครือข่าย (Networking) การรักษาเครือข่าย เป็นต้น

ผลประเมินระดับความพึงพอใจและการนำองค์ความรู้การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดลไปใช้ประโยชน์ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ จาก การเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุข อย่างยั่งยืนพบว่า สมาชิกกลุ่มฯ มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่สมาชิกมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ 4.98 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และด้านวิทยากร มีค่าเฉลี่ยที่ 4.98

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน ที่แสดงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดล ในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาตีโมเดล อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 4.98 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 4.96 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 4.87 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.79 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Saendham, N. , Piyasakulkiet, O. and Waithayarnkun, C. (2020) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$, $S.D.=0.776$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการ

รับผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อย่างไรก็ตามต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านต่างๆ ทั้งด้านการระดมกำลังสติปัญญา กำลังกาย

กำลังใจ หรือแม้กระทั่งกำลังทุนทรัพย์ก็ตามจึงทำให้กิจการงานหรือโครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ตามกำหนดเวลาที่วางไว้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยได้นำผลงานการวิจัยดังกล่าวมาปรับใช้ โดยกำหนดปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมเป็นตัวแปรอิสระ และให้ความสำคัญตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff)

ผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาติโมเดล องค์ความรู้ที่นำไปสู่การถ่ายทอดในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาติโมเดล ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ลักษณะการมีส่วนร่วมทั้งหมดใน 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นต้น 2) แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเครือข่าย ประกอบด้วย ความหมายของการสร้างและพัฒนาเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย การก่อเกิดของเครือข่าย การสร้างเครือข่าย (Networking) การรักษาเครือข่าย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sangthong, D. (2009) ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี" พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจากสื่อแหล่งต่างๆ สื่อที่เปิดรับมากที่สุด และกระทำเป็นประจำคือการพูดคุยกับบุคคลอื่น เช่นเพื่อนบ้าน ในขณะที่ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน การมีส่วนร่วมหากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร่วมคิดกำหนดความต้องการ ร่วมดำเนินการและร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมปฏิบัติตามและการประเมินผล ตลอดจนการร่วมตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ประชาชนที่มีอาชีพ สถานภาพ ระดับการเปิดรับสื่อ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

ผลประเมินระดับความพึงพอใจและการนำองค์ความรู้การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุขอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พื้นเมืองใหม่มาติโมเดลไปใช้ประโยชน์ ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อสร้างสังคมดีมีสุข

อย่างยั่งยืนพบว่า สมาชิกกลุ่มฯมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่สมาชิกมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ 4.98 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และด้านวิทยากร มีค่าเฉลี่ยที่ 4.98 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Koonklang, P. (2003) ได้วิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น" พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งในคณะกรรมการชุมชน อายุรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชน ได้แก่ ชุมชนใจกลางเมืองหรือย่านการค้าชุมชนที่อยู่อาศัยชั้นกลางและสูง ชุมชนแออัด และชุมชนชานเมืองหรือกึ่งชนบทกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เปรียบเทียบค่าคะแนนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของคณะกรรมการชุมชนที่อาศัยในชุมชนที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน ได้แก่ชุมชนใจกลางเมืองหรือย่านการค้าชุมชนที่อยู่อาศัยชั้นกลางและสูง ชุมชนแออัด และชุมชนชานเมืองหรือกึ่งชนบท พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้านของการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน พบว่า ด้านสังคม ด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารและจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. หลังสถานการณ์โควิด 19 คงมีโอกาสที่ดีเพราะไก่พื้นเมืองมีราคาสูงกว่าไก่เนื้อ มีเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองทั่วประเทศ มีแหล่งองค์ความรู้ด้านการผลิตไก่พื้นเมือง
2. ในพื้นที่ยังปัญหา หรืออุปสรรค เช่น ขาดโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับมาตรฐาน GMP ในอำเภอมีน้อย การเคลื่อนย้ายไก่ไปขายต่างพื้นที่ต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐช่วยเหลือ ค่าขนส่งระยะทางไกล
3. วัตถุดิบและอาหารสัตว์มีราคาสูง ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไก่พื้นเมือง ขาดมาตรฐานฟาร์ม GMP โรค ขาดผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ส่งออกไก่พื้นเมือง เป็นต้น

4. เกษตรกรไม่ค่อยมีความอดทน โดยเฉพาะรายใหม่ เมื่อเข้ากลุ่มมาเลี้ยงแล้วเห็นผลตอบแทนช้าบ้างก็ถอดใจ เลิกเลี้ยงทำให้ความเป็นกลุ่มไม่ต่อเนื่องมีสมาชิกเข้าออกตลอดเวลา
5. ปัญหาด้านการจัดทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย ที่ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทำให้ควบคุมค่าใช้จ่ายลำบาก
6. ปัญหาภัยธรรมชาติ น้ำท่วมใหญ่ที่อำเภอจตุรัสปี 2564 ปัญหาโรคระบาด ไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ผลผลิตเสียหาย ขาดกำลังใจในการทำอาชีพต่อ

เอกสารอ้างอิง (References)

- Chancharoen. D. (2021). **Lecture on transferring knowledge on potential development of native chicken culture and development.** Director of Ban Mai Nadee Model Native Chicken School, Square District, Chaiyaphum Province. [In Thai]
- Koonklang.P. (2003). **Factors related to participation of community committees in sustainable urban development.** Khon Kaen Municipality Khon Kaen Province. Master of Public Health Thesis Department of Public Health Administration, Graduate School of Khon Kaen University. [In Thai]
- National Economic and Social Development Plan.(1997-2021). **National Economic and Social Development Plan. No. 8-12.** [Online] Available: Form https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=3783. Retrieved on 8 september 2022. [In Thai]
- Patcharapailin, N. (2021). **Lecture on transferring the knowledge of comprehensive commercial indigenous chicken culture and development.** Square District Livestock Office Chaiyaphum Province. [In Thai]
- Saendham, N. , Piyasakulkier, O. and Waithayarnkun, C. (2020). Community Committee Participation in Formulating Community Plan of Bueng Kum District, Bangkok Metropolitan Administration. **Mahachulagajajara Journal**,11(1),57-67. .[In Thai]
- Sangthong. D. (2009). **People's Participation in Local Development Plans of Sub-District Administrative Organizations in Photharam District. Ratchaburi Province.** Photharam District, Ratchaburi Province. [In Thai]
- Suwanpakdee., A., et al. (2019). **A Study of Diversity and Blood Chemistry of Male Native Chickens in Phatthalung Province.** Thaksin University.[In Thai]

การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครู
ในโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1

The Perceptions of Teachers in Curriculum Administration of
English Program in the Schools subordinating to Group 4 of
The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

ปัทพงษ์ ถนอมรัตน์¹ และอำนวยการ ทงโปรง²

Pattapong Thanomrat¹ and Amnuay Thongprong²

Received : May 31, 2022; Revised : May 17, 2022; Accepted : May 18, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประเมินค่า ที่มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

---

¹⁻² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand; e-mail : 6314470028@rumail.ru.ac.th

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า สถานภาพส่วนบุคคล ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน มีการรับรู้ต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการประเมินผล ไม่พบความแตกต่าง

คำสำคัญ (Keywords) : บริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ, โรงเรียนในกลุ่ม 4, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

Abstract

This study aims to conduct comparative research on the perceptions of teachers in curriculum administration of English Program in the schools subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The target group of this research is categorized by level of education earned, work experience, and school size. This group consists of 269 teachers working in the schools subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The tool was a rating scale questionnaire with the reliability of 0.977. The research tool is a questionnaire. The statistics used in this research are frequency, percentage, average, standard deviation, t-test, f-test (one-way ANOVA), and Scheffé's post hoc comparison. The results of this study were 1. The perceptions of teachers in curriculum administration of English Program in the schools subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 were in high degree in overall and individual criteria. 2. The teachers with different status, level of education earned, and work experience showed no difference in the perception. The teachers from different school sizes showed

different perception in overall and individual criteria with a statistically significant level 0.05 except for the evaluation aspect, no difference was found.

Keywords : curriculum administration (English Program), the school subordinating to Group 4, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok

บทนำ (Introduction)

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นภาษากลาง ที่ใช้สื่อความหมายไปเกือบทั่วโลก ทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึงแหล่งวิทยาการต่าง ๆ และค้นคว้า ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่สำคัญ ส่งผลให้โรงเรียนที่เปิดดำเนินการหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) จำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการ และจำเป็นต้องมีภาคีเครือข่ายต่างประเทศที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ประกอบกับใน พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการในประเทศไทยเปิดดำเนินการหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) มีจำนวนทั้งสิ้นเพียง 80 โรงเรียน ส่วนในเขตกรุงเทพมหานคร มีเพียง 10 โรงเรียนเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 5-9) และโรงเรียนที่มีความพร้อมในการเปิดดำเนินการหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) มีเพียงโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษเท่านั้นที่มีความพร้อมทั้งด้านหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการเรียนการสอน ต่างจากโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางที่ยังไม่สามารถเปิดดำเนินการเปิดหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) เนื่องจากขาดปัจจัยดังกล่าว ในการนี้จึงได้สะท้อนปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการเปิดหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) และปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมา ดังนี้ ด้านหลักสูตร สะท้อนปัญหาโครงสร้างการบริหารคือโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้แยกโครงสร้างหลักสูตรให้เป็นเอกเทศและชัดเจน (โรงเรียนวัดราชโอรส, 2560 : 151) ด้านงบประมาณ สะท้อนปัญหาเรื่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบของกระทรวงการคลัง ทำการเบิกจ่ายงบประมาณได้อย่างล่าช้า (โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล, 2562 : 81) ด้านการเรียนการสอน สะท้อนปัญหาเรื่องการสอนของครูต่างชาติที่ยังไม่เข้าใจในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทย (โรงเรียนศึกษานารี, 2562 : 123) ด้านการประเมินผล สะท้อนปัญหาคือ โรงเรียนไม่มีการประเมินคุณภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะ (โรงเรียนโพธิสารพิทยากร, 2562 : 224)

จากความเป็นมาและประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นว่าปัญหาสำคัญที่สุดของครู ที่ทำให้ การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ไม่ประสบความสำเร็จสืบเนื่องมาจาก โรงเรียนขาดรูปแบบในการบริหารจัดการ ทำให้โรงเรียนจัดการศึกษาแบบลองผิดลองถูก มี เป้าหมาย ทิศทาง และวิธีการบริหารจัดการ ที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการกำหนด รูปแบบการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) และมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษในบางประเด็น แต่ยังคงขาดการศึกษาวิจัยที่ครอบคลุมถึงการ บริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการ บริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมใน การบริหารโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ใน โรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 11 โรงเรียน จำนวน 877 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 11 โรงเรียน จำนวน 269 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม อย่างง่าย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, p.147)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) จำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) Checklist) เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตร 2. ด้านงบประมาณ 3. ด้านการเรียนการสอน 4. ด้านการประเมินผล จำนวน 38 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ

1. หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (Index of objective congruence: IOC) แต่ละข้อซึ่งได้ค่าคะแนน 0.06 – 1.00 ได้ค่า IOC เท่ากับ .95

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2. ผู้วิจัยนำหนังสือข่างต้นพร้อมแบบสอบถาม ส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อส่งให้สถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามผ่านทางรูปแบบเอกสารและ Google form ควบคู่กัน

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด 269 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

2. ศึกษาตามการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อ รายด้านและภาพรวม นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายแปลความหมายตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50-5.00	มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	มีการรับรู้อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	มีการรับรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบตามการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา ด้วยการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การวิเคราะห์การรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program)	ระดับการรับรู้ของครู		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1 ด้านหลักสูตร	4.09	.51	มาก
2 ด้านงบประมาณ	3.95	.63	มาก
3 ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.22	.52	มาก
4 ด้านการประเมินผล	4.14	.66	มาก
รวม	4.10	.53	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.22$) ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.14$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program)	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านหลักสูตร	4.07	.52	4.33	.50	-0.818	.494
2 ด้านงบประมาณ	3.92	.64	4.34	.60	-1.212	.378
3 ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.19	.53	4.44	.50	1.494	.136
4 ด้านการประเมินผล	4.13	.64	4.30	.69	-0.191	.849
รวม	4.08	.53	4.15	.52	-0.984	.326

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program)	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	p
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านหลักสูตร	4.19	.56	4.01	.50	4.10	.48	2.391	.094
2 ด้านงบประมาณ	3.98	.65	3.90	.63	3.99	.61	.599	.550
3 ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.26	.57	4.16	.53	4.26	.47	.673	.295
4 ด้านการประเมินผล	4.22	.66	4.07	.66	4.17	.65	.399	.284
รวม	4.16	.57	4.03	.52	4.13	.50	1.415	.245

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการรับรู้ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูมีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program)	ขนาดของสถานศึกษา						F	p
	ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านหลักสูตร	4.31	.58	4.01	.57	4.06	.48	4.348	.014*
2 ด้านงบประมาณ	4.22	.58	3.85	.66	3.92	.62	4.099	.018*
3 ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.41	.56	4.13	.60	4.20	.49	3.264	.040*
4 ด้านการประเมินผล	4.30	.75	4.04	.72	4.13	.62	1.644	.195
รวม	4.31	.59	4.01	.59	4.08	.50	3.769	.024*

* p < .05

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า ครูที่จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีการรับรู้ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการประเมินผลไม่พบความแตกต่าง จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านการประเมินผล และด้านงบประมาณตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวางแผนร่วมกันกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการจัดเตรียมครูไทยและครูต่างชาติตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับ ทฤษฎีบริหารองค์การในระบบราชการ ของ Max Weber (1947) ที่ว่าด้วยการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่ต้องยึดระเบียบกฎเกณฑ์ สร้างข้อตกลงร่วมกัน ในการออกระเบียบปฏิบัติในโรงเรียน การแบ่งงานตามความชำนาญการเฉพาะทาง จัดคนให้เหมาะกับงาน การแบ่งงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว มีการประชุมอย่างเป็นระบบ และเป็น ทางการเพราะที่ผ่านมามีการคิดการทำไม่เป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำอ้อย สุขเสนา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรสองภาษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวางแผนร่วมกันกับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีการจัดเตรียมครูไทยและครูต่างชาติตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรร่วมกันระหว่าง หลักสูตรปกติกับหลักสูตรสองภาษาในโรงเรียน และจัดบริการวัสดุและสื่อการเรียนการสอนพร้อมทั้ง จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาทางด้านพบประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สถาบันการศึกษาจัดให้ เนื้อหาการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาหรือจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ซึ่งการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของสถานศึกษาต้องมีความเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาและมีจำนวนหน่วยกิตในแต่ละวิชาที่เหมาะสม มีการออกแบบ การพัฒนา การจัดเก็บข้อมูล มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนาในการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ทฤษฎี การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ Hilda Taba (1962) ที่ว่าด้วย หลักสูตรเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นโดยประกอบด้วยเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ

วินิจฉัย (diagnosis) และตัดสินใจ (decision) เกี่ยวกับองค์ประกอบเหล่านั้น การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ Tabá ดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอนรวมทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมา ชนะวงศ์ (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตร กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ผลลัพธ์โดยนักเรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย คิดเป็น ทำเป็น อยู่เป็น ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามี ความเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการ ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) และจัดทำงบประมาณรายรับ – รายจ่าย ได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับสถานะของสถานศึกษา มีการนำงบประมาณไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทำให้งบประมาณจากรายรับที่จัดเก็บในการจัดหลักสูตรมีการใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอก ในส่วนของงบประมาณมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้จัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับทฤษฎี หลักในการบริหารจัดการ 14 ประการ ของ Henri Fayol (1916) ที่ว่าด้วยผลประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองกว่าประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual Interest) คุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ควรยึดถือในการทำงาน ควรยึดถือประโยชน์ขององค์กร ประโยชน์ของส่วนรวม มาก่อนประโยชน์ส่วนตัว ทั้งนี้ควรอยู่บนบรรทัดฐานแห่งความยุติธรรม ความถูกต้อง ความเหมาะสมด้วย หลักบริหารข้อนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของอริสโตเติลที่ว่า ส่วนรวมคือผลรวมจากส่วนย่อย บุคคลแต่ละคนจึงควรยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งที่ใหญ่กว่า หากส่วนรวมอยู่ไม่ได้ ตัวเขาก็อยู่ไม่ได้เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตาภา อิทธิพงศ์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนสองภาษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การแปลงแผนกลยุทธ์สู่แผนการดำเนินงาน การสำรวจความต้องการใช้งบประมาณ และการมีคณะกรรมการใน โดยการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งได้แก่ ครูต่างชาติไม่ได้จบด้านการสอน แนวทางการบริหาร วางแผนการปฏิบัติงานที่มีการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตลอดจนปัญหา มาใช้ประกอบการวางแผน กำหนดผู้รับผิดชอบในงานแต่ละด้าน การปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ยึดตามหลักเกณฑ์แต่มีความยืดหยุ่นเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี

ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตรวจสอบและประเมินผลงานแต่ละด้าน เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานต่าง ๆ นำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานแต่ละด้านเพื่อให้โรงเรียนบรรลุตามเป้าประสงค์ของโรงเรียน

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนาตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมไปใช้ความคิดในเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ และสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติการ การจัดสถานที่ให้พร้อมสำหรับการเรียนการสอนเพื่อเอื้อให้นักเรียนมีเวลาและส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาอังกฤษให้กับครูและนักเรียน มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของการเรียนการสอน มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนและส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนโดยการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตร สอดคล้องกับทฤษฎี การสอนทั้ง 9 ชั้นของ Robert Gagne (1970) ที่ว่าด้วย การสร้างความพอใจ แจ่มจุดประสงค์ กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงการเรียนรู้ที่จำเป็น การเสนอเนื้อหาใหม่เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ชี้แนวทางในการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ ให้ออกมุลย้อนกลับ การประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความแม่นยำและถาวรในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บดินทร์ เชนย์วิบูลย์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความสามารถด้านภาษา นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ จากประสบการณ์จริงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ชมรม การทัศนศึกษาออกสถานที่ การเข้าค่ายภาษาอังกฤษ

1.4 ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องผลของการดำเนินงาน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าได้ผลตามที่กำหนดไว้เพียงใด มีบทบาทความสำคัญในการให้ข้อมูลด้านความคืบหน้า ชี้ปัญหา และข้อขัดข้องด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน มีการจัดทำเกณฑ์ประเมินผลเป็นไปตามตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพและมีการจัดเก็บผลงาน ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถตรวจสอบได้ ในการ

จัดทำเกณฑ์การประเมินผลมีการจัดทำที่มีประโยชน์ต่อครูและตรงตรงตามวัตถุประสงค์ โดยมีผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการประเมินผลครูอย่างความเหมาะสมและโปร่งใสและมีผลการสะท้อนผลการประเมินครูผู้สอนรับทราบ มีการออกแบบเกณฑ์ประเมินครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพและมีผลการประเมินครูผู้สอนที่มีความยุติธรรม สอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิดทางการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam, D. L. (1983) ที่ว่าด้วย Context evaluation เป็นการประเมินบริบท Input evaluation เป็นการประเมินสิ่งนำเข้า Process เป็นการประเมินกระบวนการ Product เป็นการประเมินผลผลิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา หนูเอียด (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการของชุมชนต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา พบว่า กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ชุมชนได้คำนึงถึงความสำคัญของแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมิน ในข้อต่าง ๆ ตามแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการกำกับ ติดตามและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีการส่งเสริมสนับสนุน เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ สอดคล้องกับ

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ การทำงานและขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแบ่งงานในการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) มีการมอบหมายงานให้กับครูที่มีในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีการรับผิดชอบในหน้าที่ไม่มากกว่าในระดับปริญญาตรี มีความรับผิดชอบในสายงานที่เป็นระบบ ในระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีมีการสอนงาน แนะนำงาน ให้กับระดับปริญญาตรี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารและสามารถขึ้นมாதแทนสายงานในระดับที่สูงขึ้นได้อยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับทฤษฎี ทฤษฎีของพหุปัญญา 8 ประการ ของ Howard Gardner (1983) ที่ว่าด้วย ปัญญาด้านปฏิสัมพันธ์

ต่อ ปัญญาด้านปฏิสัมพันธ์ต่อตนเอง ปัญญาด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ ปัญญาด้านการมองเห็น-พื้นที่ ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ปัญญาด้านถ้อยคำ-ภาษาปัญญาด้านเข้าใจธรรมชาติ ปัญญา ด้านดนตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร นครเอี่ยม (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ การจัดการความรู้ตามนโยบายการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสถานศึกษาใน โครงการ English Program พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการ สร้างวิสัยทัศน์ในการจัดการความรู้ตามนโยบายการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของ สถานศึกษาในโครงการ English Program ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการ บริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกัน เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดต่อประสานงาน มอบหมายงาน กับหัวหน้า ครูผู้สอน เปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามาปรึกษาเกี่ยวกับการทำงานในการจัดการเรียนการสอน ครูทุกคน จึงมีความไว้วางใจและทำงานร่วมกัน ส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์มานานเข้าใจว่า การทำงานในการ บริหารนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นครูชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานคนเดียว ซึ่งครูที่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยมีความเข้าใจว่าการเป็นครูสอนนักเรียนในหลักสูตร มีความยากในการสอน ดังนั้นครูที่มี ประสบการณ์การทำงานมานานจึงควรเข้ามาให้ความรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับครูที่มีประสบการณ์ ทำงานน้อย เพื่อให้สามารถเรียนรู้งานทั้งในด้านการสอนการทำงานในฝ่าย สอดคล้องกับทฤษฎี ความต้องการของมนุษย์ 5 ชั้น ของ Abraham Maslow (1943) ที่ว่าด้วย Esteem Needs คือ ความต้องการความเคารพนับถือ คือ ความต้องการความมั่นใจในตัวเอง และการได้รับความเคารพ นับถือจากคนรอบตัว อย่างเช่น ลูกน้อง สังคมรอบตัว ญาติพี่น้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี ก่อบุญ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต3 พบว่า ความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเพื่อ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ในการทำงานแตกต่างกัน พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มี ประสบการณ์ ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันรายคู่คือ ด้านหลักสูตร ด้านงบประมาณ และภาพรวม ยกเว้น ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารหลักสูตรที่ใช้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานป 2544 และหลักสูตรแกนกลางป 2551 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องจากขนาดของสถานศึกษาที่มีทรัพยากรในสถานศึกษา ปริมาณ และจำนวนครูในสถานศึกษาต่างกัน ทำให้มีขนาดของสถานศึกษามีผลต่อการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ซึ่งครูผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาของขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ผู้บริหารจะกระจายงานตามฝ่ายต่าง ๆ ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ส่วนสถานศึกษาขนาดกลาง เนื่องด้วยจำนวนครูที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การมอบหมายงานจึงอยู่ที่บุคคลเดิม ส่งผลให้การบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ที่มีขนาดศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับทฤษฎี การจัดการองค์การขนาดใหญ่ ของ Max Weber (1966) ที่ว่าด้วยแนวความคิดในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานขององค์การขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 – 2 พบว่า เนื่องมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมในด้านจำนวนบุคลากร งบประมาณ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง เนื่องจากการบรรจุครูของโรงเรียนใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับรายรับและรายจ่ายของโรงเรียน โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากย่อมมีจำนวนครูมากกว่า แต่การบริหารงานของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ ย่อมมีขอบข่ายการบริหารงานที่เหมือนกัน ดังนั้นโรงเรียนที่มีครูมากกว่าผู้บริหารจึงสามารถจัดครูเข้าปฏิบัติงานได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม จึงส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่อยู่ในระดับสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) อย่างต่อเนื่อง และควรส่งเสริมสนับสนุนครูในหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ตรงเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ด้านงบประมาณ สถานศึกษาควรใช้งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ให้ใช้ได้อย่างคุ้มค่าเพราะในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่มีรายรับ-รายจ่าย ที่สูง ทำให้สถานศึกษามีรายได้เข้ามาในการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก มีส่วนทำให้ผู้บริหารต้องระมัดระวังในการบริหารงบประมาณในส่วนนี้เป็นอย่างมาก

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิดในเชิงวิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้นักเรียนมีส่วนในการเรียนและเป็นให้นักเรียนสามารถออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนกับตัวนักเรียนเองอีกด้วย

1.4 ด้านการประเมินผล ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ให้ครูผู้สอนรับทราบเพื่อให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของครูในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2.3 ควรศึกษาความคาดหวังของครูที่มีต่อผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

เอกสารอ้างอิง (References)

- กษมา ชนะวงศ์. (2564). **รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. .
- จิตาภา อธิพิงศ์. (2559). **แนวทางการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนสองภาษาใน
กรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**. ปีที่ 11 ฉบับที่ 4 มกราคม-
เมษายน 2556. : บทคัดย่อ. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. ภาควิชานโยบาย. การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำอ้อย สุขเสนา. (2555). **การศึกษาการบริหารหลักสูตรสองภาษา (BILINGUAL) โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา
OJED**. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 : 529-540. นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร. ครุศาสตร์มหา
บัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บดีนทร์ เชนย์วิบูลย์. (2559). **การนำเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครู
ต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วารสารอิเล็กทรอนิกส์**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. : บทคัดย่อ
- บุญมี ก่อบุญ. (2558 : บทคัดย่อ). **ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผล
ต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 3**. สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด. (2560). **การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 – 2**. *Veridian E-
Journal* , Silpakorn University. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และ
ศิลปะปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2560 : บทคัดย่อ
- โรงเรียนวัดราชโอรส. (2560). **รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)
โรงเรียนวัดราชโอรส ปีการศึกษา 2560**.
- โรงเรียนศึกษานารี. (2562) **รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)
โรงเรียนศึกษานารี ปีการศึกษา 2562**.

- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล. (2562). รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ปีการศึกษา 2562.
- โรงเรียนโพธิสารพิทยากร. (2562) รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) โรงเรียนโพธิสารพิทยากร ปีการศึกษา 2562.
- สุพัตรา หนูเอียด. (2559). ความต้องการของชุมชนต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen. L., Manion, L, and Morrison, K (2011). **Research Methods In Education.** (7thed). New York: Routledge.
- Gagne, Robert M. (1970). **The Conditions of Learning.** New York: Holt Rinehart and Winston.
- Gardner, Howard. (1983). "Multiple Intelligence," *The Intheory in Practice.* 76(8) : 92 - 102.
- Henri Fayol. (1916). **General and industrial management.** London: Sir Isaac Pitman and Son.
- Maslow. A .A. (1943). **Theory of human motivation.** Psychological Review, N.Y. McGraw-Hill
- Stufflebeam, D. L. (1983). **The CIPP Model for Program Evaluation.** Boston: Kluwer - Nijhoff
- Taba, H. 1962. **Curriculum Development Theory and Practice.** New York : Harcourt, Brace and World.
- Weber, M. (1947). **The Theory of Social and Economic Organizations.** Translated by A.M. Handerson and T. Parsons. New York: Free Press, 1947.
- Weber, Max. (1966) . **The Theory of Social and Economic Organization.** (Handerson & Parson Trans) Handerson and Tallcott Parson, (4th ed). New York: The free Press.

แนวทางการเสริมพลังการมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัย
ในพื้นที่อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Empowering Participation Approach in the Management of
Flood Disasters in Phunphin District, Surat Thani Province

ปญยวีร์ หนูประกอบ¹
Punyavee Nooprakob¹

Received : September 13, 2022; Revised : October 31, 2022; Accepted : October 31, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทชุมชนและสถานการณ์ 2) ศึกษาเงื่อนไขปัจจัยในการเสริมพลังการมีส่วนร่วม และ 3) ศึกษาแนวทางการเสริมพลังการมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยพื้นที่อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มเป้าหมาย 48 คน ได้แก่ ผู้นำท้องที่หรือชุมชน อปท.ในพื้นที่ และประชาชน อย่างละ 16 คน คัดเลือกแบบเจาะจงโดยใช้เทคนิคสโนว์บอล รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม โดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสนทนากลุ่ม จากนั้นจัดกลุ่มข้อความ สร้างกราฟนำเสนอ สรุปผลการวิจัยด้วยการวิเคราะห์ข้อความ

ผลการวิจัยคือ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีน้ำท่วมใหญ่ ในปี 2518, 2531 ล่าสุดคือ ปี 2554 ซึ่งเป็นปีที่มีผลกระทบรุนแรงมากที่สุด โดยการจัดการน้ำท่วมนั้นพบปัญหาทั้งก่อนระหว่าง หลัง และในการฟื้นฟูสถานการณ์ ซึ่งต้องปรับปรุงโดยผู้มีส่วนได้เสียต้องประสานพลังกันอย่างแนบแน่น ตามองค์ประกอบการเสริมพลังอำนาจ คือ การรับรู้ความสามารถของตน การตระหนักรู้ การมีส่วนร่วมในองค์กร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร วัฒนธรรม และการเข้าถึงทรัพยากร ทั้งนี้ แนวทางการเสริมพลังอำนาจของประชาชนในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ซึ่งจะมีผลในการทำให้ปัจจัยที่จำเป็นในการช่วย

---

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Surat Thani Rajabhat University, Thailand; e-mail : punyavee.noo@sru.ac.th

เสริมพลังอำนาจของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น และนอกจากนี้ยังควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาผสมผสานเข้ากันกับแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันเพื่อใช้กับการจัดการภัยพิบัติในพื้นที่

คำสำคัญ (Keywords) : การเสริมพลังการมีส่วนร่วม, การจัดการภัยพิบัติ, ภาวะน้ำท่วม

Abstract

The goals of this qualitative study were to: 1) examine the background and circumstances of the community; 2) identify elements that encourage participation; and 3) examine best practices for encouraging participation in the management of the Phunphin District flood disaster Surat Thani Province. Local or community leaders, local government organizations and local peoples are the 48 persons who make up the target group. Using a snowball selection technique, 16 people were each chosen. Use in-depth interviews and focus groups to collect information. Next, organize the messages. put together a presentation graph Analyze the text and then summarize the results.

Amphoe Phunphin, in the province of Surat Thani, came up in the research. The most devastating floods were those that occurred in 1975, 1988, and most recently in 2011. encountered issues that must be fixed by the stakeholders, who must closely coordinate their efforts, before, during, after, and in the process of rehabilitating the situation. In line with the empowerment component, there are acknowledgment of their skills consciousness involvement in the organization access to information, culture, and resources Surat Thani Province ought to raise people's awareness. The factors required to increase the power of the people will increase as a result of this. In order to apply the Sharing Economy concept to disaster management in the region, the Sufficiency Economy Philosophy should also be integrated.

Keywords : Empowering Participation, Disasters Management, Flood

บทนำ (Introduction)

ฤดูแล้งในพื้นที่ภาคใต้ได้ก่อให้เกิดภัยพิบัติที่เกิดจากวาตภัยและอุทกภัยมาตลอด เช่น กรณี แลลมตะลุมพุกที่ได้สร้างผลกระทบที่ทำให้เกิดความสูญเสียมาก ล่าสุดในปี 2554 ได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และกระบี่ เกิดจากฝนที่ตกลงมาต่อเนื่องอย่างหนักจนเกิดน้ำท่วมฉับพลันในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จนมีผู้เดือดร้อน 140,116 ครัวเรือน รวม 510,068 คน อาคารสถานที่ ถนน และสิ่งก่อสร้าง 1,427 แห่ง การเกษตรเสียหาย 384,397 ไร่ บ่อปลาและกุ้ง 1,683 บ่อ ปศุสัตว์ 1,487,209 ตัว มูลค่าความเสียหายเบื้องต้น 4,180 ล้านบาท และที่สำคัญคือ มีผู้เสียชีวิตรวม 15 ราย อำเภอพุนพินเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด เพราะเป็นจุดรับน้ำจากแม่น้ำตาปีและพุมดวงก่อนไหลลงสู่ทะเล สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ มีความเปราะบางทางสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดภัยพิบัติซ้ำซากในหลายตำบล บทเรียนที่ได้คือ การจัดการภัยพิบัติที่มีหน่วยงานภาครัฐเป็นศูนย์กลางให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่เพียงอย่างเดียว ยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควรได้ตั้งเป้าหมายได้มากนัก ทำให้ผู้วิจัยสนใจการเสริมพลังการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการจัดการปัญหาภัยพิบัติ ซึ่งจะเป็นทางออกที่ดีต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การเสริมพลัง เป็นการให้อำนาจการตัดสินใจของสมาชิกด้วยตนเอง การตระหนักถึงคุณค่าในการดำเนินชีวิตของคน โดยเป็นกระบวนการสร้างเสริมสมรรถนะประสบการณ์และการยอมรับความสามารถของบุคคล การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และสภาพแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเป็นกระบวนการทางสังคม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของบุคคลในการตอบสนองจัดการในสิ่งต่างๆ รวมไปถึงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยการเสริมสร้าง ประสบการณ์ โอกาส และทัศนคติ (Pattaranarakul, P., 2007) นอกจากนี้ องค์การอนามัยโลกและกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (WHO and UNICEF, 1978) ให้ความหมาย การมีส่วนร่วม ว่าเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม จัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุจุดหมายและเป็นการปฏิบัติตามแผนงานด้วยความสมัครใจ ตลอดจนแนวคิดจิตสำนึกสาธารณะ ที่มีหมายถึง ความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดความปรารถนาที่จะช่วยเหลือเข้าไปแก่วิกฤตการณ์ โดยรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตน โดยมีความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมอย่างจริงจัง และมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความเป็นจริงด้วยการตระหนักถึงและคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน (Salaebing, M., 2019) แนวคิดการหมุนเวียนใช้ทรัพยากร (ESCAP, 2019) โดยผู้ประสบภัยเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรทั้งหมดหรือบางส่วนให้กับเจ้าของ

ทรัพยากรอื่นๆ ซึ่งการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนี้จะช่วยลดความขาดแคลน และลดระยะเวลาในการจัดหาทรัพยากรที่ต้องการให้น้อยลง จนการตอบสนองตรงตามความต้องการและทันเวลา

การจัดการภัยพิบัติ การดูแลโดยดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งมาตรการที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งเป็นการวางแผนตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุที่ต่อเนื่องจนครบ เรียกว่า “วงจรกิจกรรมการสาธารณสุขภัย” (Department of Disaster Prevention and Mitigation, 2016) จากปัญหาและแนวคิดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจในการวิจัยโดยอาศัยการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน

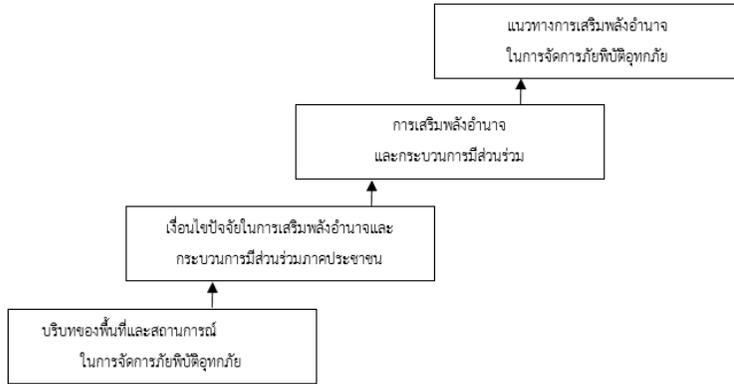
วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาบริบทชุมชนและสถานการณ์การจัดการภัยพิบัติอุทกภัย
2. ศึกษาเงื่อนไขปัจจัยในการเสริมพลังการมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัย
3. ศึกษาแนวทางการเสริมพลังการมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัย ในพื้นที่อำเภอพนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ประชากร (Population) คือ ผู้นำท้องที่หรือชุมชน อปท. ประชาชนที่มีส่วนในการจัดการภัยพิบัติ
2. กลุ่มเป้าหมาย (Key informants) มีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเทคนิคสโนว์บอล (Snowball Technique) กลุ่มละ 16 คน รวม 48 คน
3. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มเป้าหมายกลุ่มละ 10 คน รวม 30 คน และการสนทนากลุ่ม จากกลุ่มเป้าหมายกลุ่มละ 6 คน รวม 18 คน
4. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสนทนากลุ่ม
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำโดยการกำจัดข้อมูลที่ไม่ต้องการด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า แล้วจึงสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive) จัดหมวดหมู่ด้วยการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Component Analysis) และทำการแจงนับ (Tally) ข้อความเพื่อการสรุปผลการวิจัย (Lincharoen, A., 2019) และนำเสนอข้อมูลผลด้วยการบรรยาย ภายใต้กรอบแนวคิด

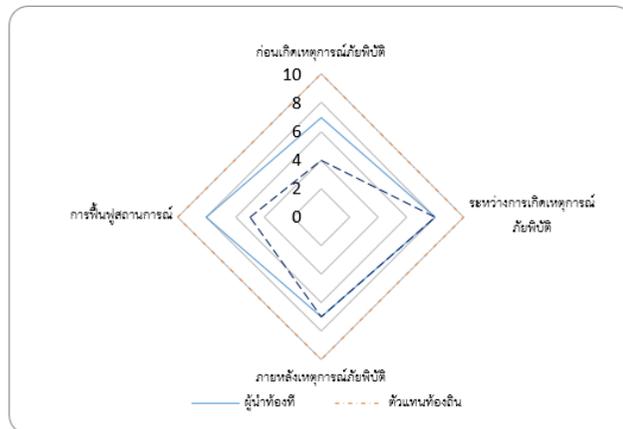
ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิด

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. บริบทสถานการณ์ของภัยพิบัติที่เกิดขึ้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ให้ข้อมูลรายละเอียด ได้สอดคล้องกันมากที่สุด คือ กลุ่มตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมาคือ ตัวแทนของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชน น้อยที่สุดคือ กลุ่มตัวแทนประชาชน

สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อความ มาสร้างเป็นกราฟแสดงเป็นรูปภาพความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในบริบทของสถานการณ์ ดังภาพต่อไปนี้

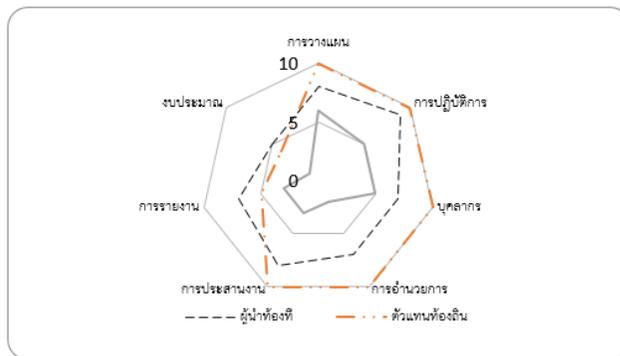
หน่วย : คน

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในบริบทของสถานการณ์

จากการเจงนับ 94 ข้อความ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 ภาคส่วน สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันมากที่สุด คือ ระหว่างการเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ มีการเจงนับ 26 ข้อความ รองลงมาคือ ภายหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติ มีการเจงนับ 24 ข้อความ การฟื้นฟูสถานการณ์ มีการเจงนับ 23 ข้อความ และสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันน้อยที่สุด คือ ก่อนเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ มีการเจงนับ 21 ข้อความ

2. การจัดการภัยพิบัติ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดได้สอดคล้องกันมากที่สุด คือ กลุ่มตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมาคือ ตัวแทนของกลุ่มผู้นำท้องที่หรือผู้นำชุมชน น้อยที่สุดคือ กลุ่มตัวแทนประชาชน

สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อความ มาสร้างเป็นกราฟแสดงเป็นรูปภาพความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในบริบทของการจัดการภัยพิบัติ ดังภาพต่อไปนี้

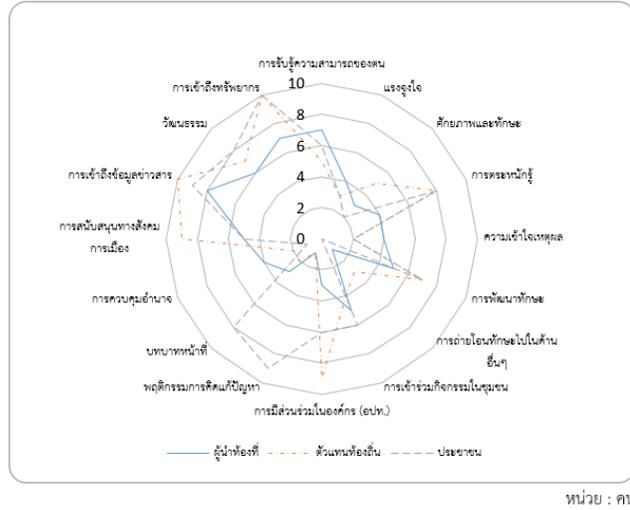

หน่วย : คน

ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในการจัดการภัยพิบัติ

3. การเสริมพลังอำนาจของประชาชน ได้แก่ 1) องค์ประกอบภายในบุคคล 2) องค์ประกอบด้านปฏิสัมพันธ์ 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม 4) องค์ประกอบด้านโครงสร้างทางสังคม ซึ่งแยกย่อยลงไปได้ ดังนี้

1) องค์ประกอบภายในบุคคล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดได้สอดคล้องกันมากที่สุด ตัวแทนของกลุ่มผู้นำท้องที่หรือผู้นำชุมชน รองลงมาคือ กลุ่มตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น น้อยที่สุดคือ กลุ่มตัวแทนประชาชน

ภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการเสริมพลังอำนาจของประชาชน

จากการแจกแจง 38 ข้อความ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 ภาคส่วน สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน มีการแจกแจง 18 ข้อความ สอดคล้องกันต่ำที่สุด คือ แรงจูงใจ กับปัจจัยย่อย ศักยภาพและทักษะ มีการแจกแจง 10 ข้อความ

2) องค์ประกอบด้านปฏิสัมพันธ์ ตัวแทนของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชน ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ การพัฒนาทักษะ สอดคล้องกันต่ำสุด คือ การถ่ายโอนทักษะไปในด้านอื่นๆ ตัวแทนของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ การตระหนักรู้ สอดคล้องกันต่ำสุด คือ ความเข้าใจเหตุผล กลุ่มตัวแทนประชาชน ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ การตระหนักรู้ สอดคล้องกันต่ำสุด คือ การถ่ายโอนทักษะไปในด้านอื่นๆ ไม่มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนใดให้ข้อมูลเลย

จากการแจกแจง 51 ข้อความ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 ภาคส่วน สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงที่สุด คือ การตระหนักรู้ มีการแจกแจง 20 ข้อความ สอดคล้องกันต่ำที่สุด คือ การถ่ายโอนทักษะไปในด้านอื่นๆ มีการแจกแจง 4 ข้อความ

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม ตัวแทนของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชน ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน สอดคล้องกันต่ำสุดคือ พฤติกรรมคิดแก้ปัญหา ตัวแทนของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในองค์กร (อปท.) สอดคล้องกันต่ำสุด คือ พฤติกรรมการคิดแก้ปัญหา กลุ่ม

ตัวแทนประชาชน ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ พฤติกรรมการคิดแก้ปัญหา สอดคล้องกันต่ำสุด คือ การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน กับการมีส่วนร่วมในองค์กร (อปท.)

จากการแจกแจง 44 ข้อความ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 ภาคส่วน สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในองค์กร (อปท.) มีการแจกแจง 18 ข้อความ สอดคล้องกันต่ำที่สุด คือ พฤติกรรมการคิดแก้ปัญหา มีการแจกแจง 11 ข้อความ

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนของกลุ่มผู้นำท้องที่หรือผู้นำชุมชน ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกันต่ำสุด คือ บทบาทหน้าที่ ตัวแทนของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกันสูงสุด คือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร กับปัจจัยย่อยการเข้าถึงทรัพยากร สอดคล้องกันต่ำสุด คือ บทบาทหน้าที่ กับปัจจัยย่อยการควบคุมอำนาจ กลุ่มตัวแทนประชาชน ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกันสูงสุด คือ การเข้าถึงทรัพยากร สอดคล้องกันต่ำสุด คือ การควบคุมอำนาจ

จากการแจกแจง 114 ข้อความ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 ภาคส่วน สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดสอดคล้องกันสูงสุด คือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร กับปัจจัยย่อยการเข้าถึงทรัพยากร มีการแจกแจง 27 ข้อความ สอดคล้องกันต่ำที่สุด คือ การควบคุมอำนาจ มีการแจกแจง 7 ข้อความ

นอกจากนี้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการคัดเลือกมาแล้วจากประชากรทั้งสามภาคส่วน จำนวน 18 คน ได้ผลการวิจัยเพื่อยืนยันแนวทางการเสริมพลังอำนาจของประชาชนในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่ ควรมีกลไกการเสริมพลังอำนาจของประชาชน ได้แก่ การส่งเสริมความมีจิตสาธารณะด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชน และการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง ประกอบกับการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) มาประยุกต์ในการดำเนินงานจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่ โดยการหมุนเวียนใช้ทรัพยากรที่อาจจะมิอยู่ในพื้นที่อยู่แล้วหรือจากพื้นที่ข้างเคียงให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันนี้จะช่วยลดความขาดแคลนทรัพยากรบางอย่างลงไปได้มาก และลดระยะเวลาในการจัดหาทรัพยากรที่ประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติมีความต้องการให้น้อยลง จนเกิดการตอบสนองที่ตรงตามความต้องการและทันเวลา และเป็นการเปลี่ยนแปลงมโนคติ (Mindsets) ของประชาชนผู้มีจิตศรัทธาในการให้ความช่วยเหลือบริจาคสิ่งของในสิ่งที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ประสบภัย เช่น มายาคติที่ว่าในการบริจาคถุงยังชีพ จะต้องประกอบด้วย ข้าวสารอาหารแห้ง น้ำปลาและปลากระป๋องให้แก่ผู้ประสบภัย โดยลืมนึกไปว่าในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่นั้น ประชาชนผู้ประสบภัยไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้

หรือไม่มีเตาหุงข้าว ทำให้ข้าวสารที่ได้รับบริจาคมานั้น ไม่สามารถใช้บริโภคได้และกลายเป็นภาระในการเก็บรักษา ส่วนปลากะปองบางยี่ห้อที่ได้รับมานั้นก็ไม่มีเครื่องมือเปิดกระป๋องให้มาด้วย จึงเปิดกินไม่ได้ เมื่อเก็บไว้นานก็เกิดปัญหาเน่าเสีย น้ำปลาที่เป็นอีกตัวอย่างที่ผู้บริจาคคิดว่าจำเป็น แต่ในความเป็นจริงแล้วประชาชนผู้ประสบภัยแต่ละรายจะได้รับสิ่งของบริจาคนี้ในถุงยังชีพโดยมีรายการซ้ำกันจนเกินความจำเป็น เพราะการบริโภคน้ำปลาของคนในครอบครัวที่มีสมาชิก 3-5 คนนั้น น้ำปลาขวดบรรจุ 500 ซี.ซี. เพียงขวดเดียวก็เพียงพอสำหรับใช้บริโภคตลอดระยะเวลา 1 เดือนแล้ว ตัวอย่างที่กล่าวมา จึงเป็นข้อพิสูจน์ที่ยืนยันได้ว่าสิ่งของในถุงยังชีพส่วนหนึ่งไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง และทำให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

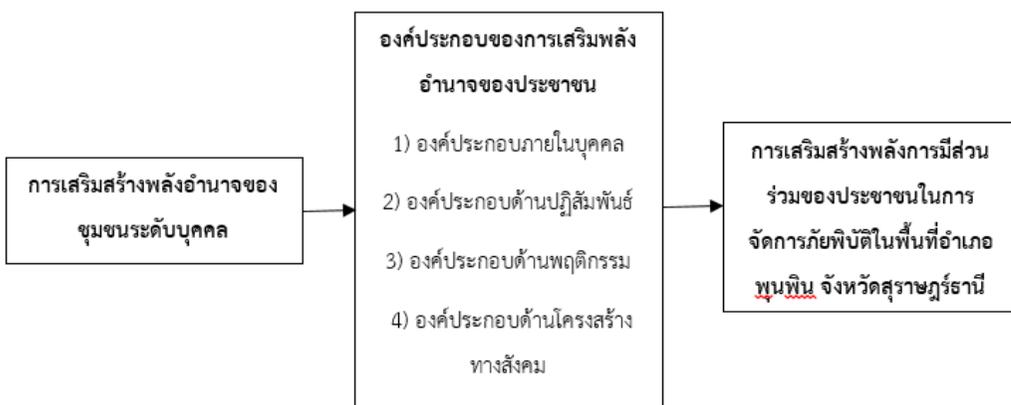
1. บริบทชุมชนและสถานการณ์การจัดการภัยพิบัติอุทกภัยที่มีผลต่อพื้นที่อำเภอพุนพิน พบว่า ปัญหาในการจัดการภัยพิบัติของพื้นที่ในทุกช่วงระยะเวลาของการเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ ยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐต่างๆ จะได้มีการวางแผนเผชิญเหตุการณ์ภัยพิบัติเอาไว้แล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ทว่าในการจัดการเชิงพื้นที่ ยังมีปัญหาความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติที่องค์กรในพื้นที่สำคัญ 3 ภาคส่วน คือ ผู้นำท้องที่หรือผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนที่จะต้องมีการประสานพลังกันอย่างแนบแน่น แต่ประชาชนเป็นศูนย์กลางของปัญหาและเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงกลับไม่มีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติ ตั้งแต่ขั้นตอนแรกของกระบวนการจัดการภัยพิบัติจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการฟื้นฟู (Kornissaranukul, W., 2013)

และไม่ว่าเรื่องดังกล่าวจะเกิดขึ้นมาจากปัญหาหรือความขัดข้องอะไรก็ตาม ภาระในการจัดการนี้จึงตกอยู่กับผู้นำท้องที่หรือผู้นำชุมชน (Mahasawasde, A., 2007) จะต้องร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปถึงประชาชนให้ได้ (Buburee, C., 2007) ตั้งแต่ก่อนการเกิดภัยพิบัติขึ้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการฟื้นฟู โดยที่ผู้นำท้องที่หรือผู้นำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องอาศัยการมีทักษะการสื่อสารและภาวะผู้นำของแกนนำชุมชน (Buburee, C., 2007) สิ่งสำคัญที่สุด คือ ทำอย่างไรประชาชนจึงจะเกิดความรู้สึกว่าต้องให้ความร่วมมือและเอาใจใส่ในการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ที่เข้ามาให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและสร้างเครือข่ายภาคประชาชนขึ้น (Saengchan, W., 2009) ไม่เกิดความรู้สึกว่าต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างเอาตัวรอดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ไปเองโดยลำพัง

การรับความช่วยเหลือจากภาคส่วนต่างๆ ก็เพียงเพื่อประทังชีวิตเพื่อเอาตัวรอดจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้วเท่านั้น เพราะระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้มีความรุนแรง

ของเหตุการณ์เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า พลังอำนาจภาคประชาชนก่อตัวขึ้นจากภายในชุมชนไม่ใช่จากภายนอกนำเข้าไป โดยมีเงื่อนไขที่จำเป็นคือ ความพอเพียง การพึ่งพาตนเองได้ การมีผู้นำที่เสียสละ ฐานความรู้ มโนสำนึกและมีการกระทำความร่วมมือกัน ซึ่งจะเกิดได้จากการเรียนรู้ร่วมกัน โดยควรรียดหลักเคอราฟคักดีศรีและเชื่อในศักยภาพของมนุษย์ (Jaiprayoon, K., 2006) ได้เสนอว่า ผู้ประสพภัยควรจะได้รับความช่วยเหลือในมุมมองที่มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยตัวประชาชนเองจะต้องไม่ทำตัวเป็น“ผู้ขอ” ในลักษณะของผู้รอรับการสงเคราะห์ แต่จะต้องแสดงออกอย่างชัดเจนการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปแบบ“การแลกเปลี่ยน”ความช่วยเหลือ ด้วยการทำงานร่วมกันกับผู้นำท้องที่หรือผู้นำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม แม้ว่าตนเองจะกำลังตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ลำบาก ซึ่งเมื่อไม่ใช้รับการสงเคราะห์แล้วปัญหาที่เกิดขึ้นในการรับสิ่งของบริจาคที่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงในการดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์จะหมดไป ประชาชนผู้ประสพภัยจึงสามารถบอกได้ว่าต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง แทนที่การรอรับเฉพาะสิ่งที่ได้รับบริจาคมาเท่านั้น

2. เงื่อนไขปัจจัยในการเสริมพลังอำนาจในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่อำเภอพุนพิน พบว่า องค์ประกอบของการเสริมพลังอำนาจของประชาชน คือ 1) บุคคล 2) ปฏิสัมพันธ์ 3) พฤติกรรม 4) โครงสร้างทางสังคม ต่างก็มีผลต่อการเสริมพลังอำนาจในการเข้าไปมีบทบาทส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติ โดยมีเงื่อนไขจากปัจจัยย่อยที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่นำมาใช้ในการทำการวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในภาพต่อไปนี้

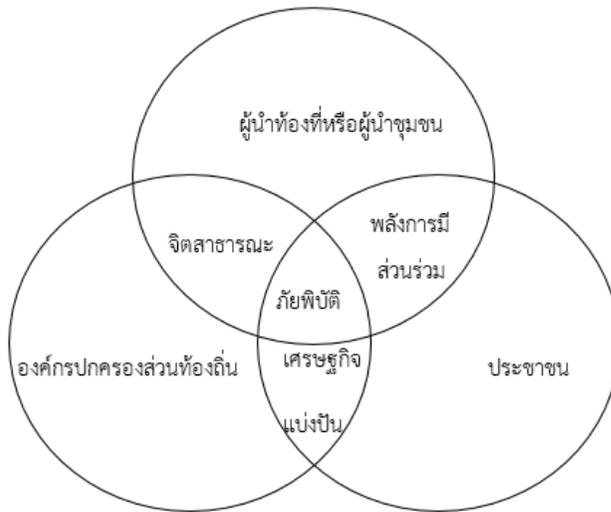

ภาพที่ 5 การเสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการภัยพิบัติในพื้นที่อำเภอพุนพิน

และถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย แต่กลับพบว่าปัจจัยสำคัญหลายตัวยังขาดกลไกการเสริมพลังอำนาจของประชาชน โดยปัจจัยที่จำเป็นในการช่วยเสริมพลังอำนาจของประชาชนแต่ประชาชนในพื้นที่ แต้ยังขาดอยู่หรือยังมีน้อยจนอาจเกิดผลเสียในแต่ละองค์ประกอบ คือ 1) บุคคล ได้แก่ แรงจูงใจ 2) ปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผล 3) พฤติกรรม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และ 4) โครงสร้างทางสังคม ได้แก่ บทบาทหน้าที่ ซึ่งประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความสนใจหรือความร่วมมือในการเข้ากิจกรรมชุมชน หรือท้องถิ่น ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่สนใจ ไม่เชื่อฟังการประกาศเตือนภัย ไม่ยอมอพยพไปยังศูนย์อพยพ ไม่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงทีหรือขาดตอน การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการวางแผนและชักจูงการปฏิบัติตามแผนตามกฎหมายกำหนด แต่ฝ่ายท้องถิ่นและประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของวนารัตน์ กรอิสรานุกุล และคณะ (Kornissaranukul, W. et. al., 2013) เมื่อเกิดสถานการณ์ภัยพิบัติขึ้นจริงจึงเกิดปัญหาในการปฏิบัติขึ้นจนเกิดความสับสนในระยะแรกของการปฏิบัติ

3. แนวทางการเสริมพลังอำนาจในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่อำเภอพุนพิน
พบว่า แนวทางการเสริมพลังอำนาจของประชาชนในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่ ควรมีกลไกการเสริมพลังอำนาจของประชาชน ได้แก่ การส่งเสริมความมีจิตสาธารณะ ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชน และการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง ประกอบกับการนำแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) มาประยุกต์ในการดำเนินงานจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่ โดยการหมุนเวียนใช้ทรัพยากรที่อาจจะอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว หรือจากพื้นที่ข้างเคียงให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเปลี่ยนแปลงมโนคติ (Mindsets) ของประชาชนผู้มีจิตศรัทธาในการให้ความช่วยเหลือบริจาคสิ่งของในสิ่งที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้ประสบภัย และทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย (Disaster Relief Office, 2017)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงเป็นการจัดการสาธารณะที่มีผลกระทบในทันทีทันใดเพราะเป็นเรื่องที่ไม่สามารถรอได้ การเสริมพลังอำนาจของประชาชนในการจัดการภัยพิบัติอุทกภัยในพื้นที่จึงต้องมีแนวทางที่ต้องใช้เครื่องมือและแนวคิดที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะ และแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) มาเป็นตัวประสานความร่วมมือของ 3 ภาคส่วน คือ ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดของทวิตา กมลเวชช (Kamolvej, T., 2021) ดังที่ผู้วิจัยแสดงในภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 6 แนวทางการเสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการภัยพิบัติในพื้นที่

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ศึกษารูปแบบการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ภัยใต้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน

1.2 ศึกษาแบบการจัดการระบบการรับและจัดสรรสิ่งของบริจาคเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูงสุด โดยให้ผู้ประสบภัยเป็นศูนย์กลางการศึกษา

1.3 ควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนกับชุมชนและท้องถิ่นในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุการณ์ ระหว่างการเกิดเหตุการณ์ ภายหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติ ไปจนกระทั่งถึงการฟื้นฟูสถานการณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการจัดการความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติเป็นระยะเวลาต่อเนื่องยาวนาน หรือการเกิดภัยพิบัติซ้ำหลังจากเกิดภัยพิบัติครั้งแรกไปไม่นาน

เอกสารอ้างอิง (References)

Buburee, C. (2007). *Community empowerment for establishing community-based surveillance system for avian influenza*. Master of Sciences Thesis in Health Management. Graduate School. Mahidol University. [In Thai]

- Department of Disaster Prevention and Mitigation. (2016). **Strategy of the Department of Disaster Prevention and Mitigation B.E. 2560-2564**. Bangkok: Department of Disaster Prevention and Mitigation. [In Thai]
- Disaster Relief Office. (2017). **Lecture Papers of the Disaster Relief Office**. Bangkok: Department of Disaster Prevention and Mitigation. [In Thai]
- ESCAP. (2019). **Asia-Pacific Disaster Report 2019**. Bangkok: United Nations.
- Jaiprayoon, K. (2006). **Proposed education guidelines for people sector empowerment on democratization**. Doctor of Philosophy Dissertation. Graduate School. Chulalongkorn University. [In Thai]
- Kamolvej, T. (2021). **State, local: Source of Power and Endpoint of Crisis Management Potential in Vulnerable Areas (2nd Edition)**. Bangkok: King Prajadhipok's Institute. [In Thai]
- Kornissaranukul, W. (2013). **Project Planning Guidelines Town Planning for Climate Change Risks: A Case Study of Flood Problems and Flood Management Approaches in Phunphin City Planning Surat Thani Province**. Bangkok: The Thailand Research Fund. [In Thai]
- Lincharoen, A. (2019). **The Qualitative Data Analysis Technique**. Teaching Documentation. Pitsanulok: Narasuan University. [In Thai]
- Mahasawasde, A. (2007). **Influence of personal factors, community factors, and adversity quotient of the community leaders on community empowerment : a case study of the tambol administration organization in the Southern region of Thailand**. Master of Arts Thesis in Community Psychology. Graduate School. Kasetsart University. [In Thai]
- Pattaranarakul, P. (2007). **Public Management and People Empowerment**. Journal of Public Administration. 5(1). (May - August): 87-122. [In Thai]
- Salaebing, M. (2019). **Public Mind and Social Responsibility**. Teaching Documentation. Songkla: Thaksin University. [In Thai]

- Saengchan, W. (2009). **A survey of Thai rural people empowerment : a case study of Tambon Chaikasame Amphoe Bang Saphan Prachuap Khiri Khan province.** Master of Social Development Thesis. Graduate School. Slipakorn University. [In Thai]
- WHO and UNICEF. (1978). **Report of the International Conference on Primary Health Care.** New York.

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
Teachers' opinions on the prevention and treatment of drug
problems in schools under The United of Campus Benjasiri
Group, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

อรรถศาสตร์ ศรีชัย¹ และอำนวยการ ทงโปร่ง²
Atthasart Srichai¹ and Amnuay Thongprong²

Received : June 7, 2022; Revised : July 27, 2022; Accepted : July 28, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 241 คน จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, p.147) และทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 และมีค่า

---

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Thailand; e-mail : atthasart2555@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Thailand.

ความเชื่อมั่นที่ .924 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านแตกต่างกัน ในด้านการป้องกัน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, ยาเสพติด, สถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study teachers' opinions on the prevention and treatment of drug problems in schools under The United of Campus Benjasiri Group, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 and compare teachers' opinions on the prevention and treatment of drug problems in schools under The United of Campus Benjasiri Group, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. Classified by education levels, work experiences and the sizes of the school. The samples used in the research were secondary school teacher under The United of Campus Benjasiri Group, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 in the academic year 2021. The sample of the research was 241 teachers by using the Cohen tables and simple random sampling method. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire with content validity (IOC) between 0.60-1.00 and the reliability was .924. The data were statistical analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, a t-test technique and the one-way analysis of variance (ANOVA) technique.

The research results were as follows, 1) the teachers had opinions on the prevention and treatment of drug problems in schools under The United of Campus Benjasiri Group, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, overall and each aspect at a high level. 2) the teachers with different education levels and work experience had opinions on the prevention and treatment of drug problems in schools under The United of Campus Benjasiri Group, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, in overall and in each aspect were not different. The teachers with different the sizes of the school had opinions on the prevention and treatment of drug problems in schools under The United of Campus Benjasiri Group, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, in overall were not different and when considering each aspect were different in defense were different statistically significant at the 0.05 level.

Keywords : the prevention and treatment of drug problems, Drug, Educational

บทนำ (Introduction)

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประชาชนในทุกมิติ โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายวัยเสี่ยงสูงและเป็นการกำลังสำคัญของประเทศ มาตรการป้องกันจึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดควบคู่กับการพัฒนาทักษะชีวิตที่สอดคล้องเหมาะสมกับช่วงวัย เพื่อลดโอกาสการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในอนาคต ผ่านกระบวนการนำความรู้ยาเสพติดเข้าสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2564 : ก)

นายทวีศักดิ์ เลิศประพันธ์ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า พื้นที่เสี่ยงเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติด อาทิ ชุมชนในพื้นที่เขตคลองเตย บางกะปิ พื้นที่บางส่วนของฝั่งธนบุรีที่ยังพบว่าเป็นพื้นที่ระบาดของยาเสพติดมากที่สุด (มติชนออนไลน์, 2560 : ออนไลน์)

ด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 6 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนสิริรัตนาร 2. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต 3. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ 4. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย 5. โรงเรียนปทุมคงคา และ 6. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง ทั้งนี้มี 2 โรงเรียนที่อยู่ในเขตคลองเตย

ได้แก่ 1. โรงเรียนปทุมคงคา 2. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ส่วนอีก 4 โรงเรียนนั้นตั้งอยู่ใกล้เคียงกับเขตคลองเตย ดังนั้นจึงเสี่ยงต่อการระบาดของยาเสพติดอย่างยิ่ง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่าย โดยสามารถนำผลจากการวิจัยมาวางแผนในการพัฒนาโรงเรียนและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2” ผู้วิจัยออกแบบเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ (survey research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 644 คน

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการหาขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison (2011 : 147) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง 241 คน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2) เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2” แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย

4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้จัดสร้างขึ้นในระบบ Google Form ที่ผ่านการตอบแบบสอบถามแล้วมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าทางสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

งานวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 183 คน (ร้อยละ 84.72) มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 95 คน (ร้อยละ 43.98) อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 151 คน (ร้อยละ 69.91)

2) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

จากการวิจัยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเฝ้าระวัง ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.77) รองลงมา ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.80) และด้านการป้องกัน ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ดังปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไข
 ปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย (mean)	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (standard deviation)	การแปลผล
1. ด้านการป้องกัน	3.92	.765	มาก
2. ด้านการค้นหา	3.85	.816	มาก
3. ด้านการรักษา	3.90	.784	มาก
4. ด้านการเฝ้าระวัง	3.96	.779	มาก
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.95	.805	มาก
รวม	3.92	.742	มาก

**3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 ของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน**

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 ของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
 เขต 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 ของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
 เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการป้องกัน	3.93	.753	3.87	.836	.463	.644
2. ด้านการค้นหา	3.89	.794	3.66	.915	1.460	.146
3. ด้านการรักษา	3.91	.754	3.79	.939	.813	.417
4. ด้านการเฝ้าระวัง	3.97	.759	3.90	.891	.503	.616
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.97	.777	3.83	.949	.960	.338
รวม	3.94	.720	3.81	.857	.901	.368

4) ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและ
 แก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญห ยาเสพติดของสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน			F	P
	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1. ด้านการป้องกัน	3.96	3.92	3.84	.343	.710
2. ด้านการค้นหา	3.90	3.86	3.69	.917	.401
3. ด้านการรักษา	3.96	3.92	3.68	1.777	.172
4. ด้านการเฝ้าระวัง	3.99	3.97	3.89	.215	.807
5. ด้านการบริหารจัดการ	4.00	3.95	3.83	.612	.543
รวม	3.96	3.92	3.79	.762	.468

**5) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 ของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน**

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 ของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
 เขต 2 พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญห
 ยาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า
 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของ
 สถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
 ในด้านการป้องกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง
 ดังปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา	ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการป้องกัน	3.89	.703	3.94	.791	-4.92*	.623
2. ด้านการค้นหา	3.74	.825	3.90	.810	-1.274	.204
3. ด้านการรักษา	3.79	.781	3.94	.783	-1.276	.203
4. ด้านการเฝ้าระวัง	3.88	.727	4.00	.800	-1.034	.302
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.86	.769	3.99	.819	-1.073	.285
รวม	3.83	.707	3.95	.756	-1.096	.274

* $P < .05$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2” มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้สถานศึกษาดำเนินงานตามนโยบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา ธิระโคตร (2560 : 94) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการป้องกัน โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนบูรณาการสอดแทรกความรู้เรื่องยาเสพติดจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา ธิระโคตร (2560 : 96) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวของโรงเรียนมัธยม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ด้านการป้องกัน อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการค้นหา โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการสำรวจ ตรวจสอบ ค้นหา นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีการคัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียนและมีการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ กนิษฐา ธิระโคตร (2560 : 97) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินโครงการโรงเรียน สีขาวของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการค้นหา อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการรักษา โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีแนวทางในการบำบัดรักษากลุ่มเสี่ยง กลุ่มใช้ยาเสพติด มีการจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรมเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร สมบัติ (2563 : 208) ได้ศึกษา การบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอ เมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการรักษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการเฝ้าระวัง โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการดำเนินการการเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด มีการจัด ครูเวรประจำวันและนักเรียนเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ในสถานศึกษาและพื้นที่เสี่ยงรอบบริเวณ สถานศึกษาเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย ธารแผ้ว (2562 : 33) ได้ศึกษาการพัฒนา แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการเฝ้าระวัง อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เนื่องจากสถานศึกษานำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจาก กระทรวงศึกษาธิการมาดำเนินการอย่างเป็นระบบ จัดเก็บ วิเคราะห์ และรายงานผลการดำเนินงาน แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร สมบัติ (2563 : 33) ได้ศึกษาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหาร จัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างต่อเนื่อง ครูในสถานศึกษาทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยไม่แบ่งแยกระดับการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร สมบัติ (2563 : 204) ได้ศึกษาการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนชามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างต่อเนื่อง ครูในสถานศึกษาทุกคนทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวในการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยไม่ยึดถือประสบการณ์การทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เข้มมะรัต บุตรสุริย์ (2560 : 109) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน อำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรของโรงเรียนในอำเภอวัฒนานคร แม้ว่าจะปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันแต่บุคลากรต่างก็เป็นคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของโรงเรียน ซึ่งในการทำงานต้องมีการประชุมแลกเปลี่ยนกันเป็นประจำและต้องร่วมมือกัน

4. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในวัยรุ่น สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2559 : 4) กล่าวว่า ได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชน ก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และด้านการบริหารจัดการ ไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านการป้องกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 เพราะ สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน อาจเกิดจากปัจจัยที่ทำให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไข ภัยพิบัติแตกต่างกัน เช่น รูปแบบการดำเนินงาน จำนวนนักเรียน ความร่วมมือ งบประมาณ สนับสนุน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา ธิระโคตร (2560) ได้ศึกษาการประเมินผล การดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการประเมินผลการดำเนินโครงการ โรงเรียนสีขาวของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ด้านการป้องกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เพราะผู้ตอบแบบสอบถาม ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนสีขาวจะมีความแตกต่างกัน ในบางมาตรฐานเพราะบริบท

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดผ่านกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.2 สถานศึกษาควรจัดให้มีการสุ่มตรวจปัสสาวะหาสารเสพติด
  - 1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมจัดกิจกรรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
  - 1.4 สถานศึกษาควรจัดนักเรียนแกนนำเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด มุมอับ หอพัก เป็นต้น
  - 1.5 สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานสู่สาธารณชน
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของสถานศึกษา ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

กนิษฐา ธิระโคตร. (2560). การประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาวของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เข็มรัตน์ บุตรสุริย์. (2560). **ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอำเภอวัฒนานคร** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐพร สมบัติ. (2563, กรกฎาคม - ธันวาคม). การบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 9(2) : 203–213.
- มติชนออนไลน์. (2560). “คลองเตย-บางกะปิ-ฝั่งธนฯ ยังเป็นพื้นที่เสี่ยงยาเสพติด.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.matichon.co.th/local/news_591825. สืบค้น 28 ธันวาคม 2564.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **รายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). **คู่มือรู้จัก รู้ทัน ป้องกันยาเสพติด**. กรุงเทพฯ : บริษัท ออนป้า จำกัด.
- ศักดิ์ดา มังคะรัตน์. (2564, เมษายน-มิถุนายน). **แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)**. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 9(35) : 245-254.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2559). **คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและอบายมุข ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2559**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.
- อรทัย ธารแก้ว. (2562, มกราคม-มีนาคม). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. **วารสารบัณฑิตศึกษา**. 16(72) : 33-47.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). **Research methods in education (7th Ed.)**. New York: Routledge.

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครู
ในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการเขต 1

The role of school Administrators in the Academic
Development of teacher in the World-class Standard Schools
At Samut Prakan Primary Education Service Office 1

ภัทรินทร์ สัตย์พงษ์¹ และอุไร สุทธิรัมย์²
Pattarin Satpong¹ and Urai Suthiyam²

Received : March 30, 2022; Revised : May 17, 2022; Accepted : May 17, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 158 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และเทียบสัดส่วนจากเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morison จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการพัฒนางานวิชาการของครูมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6-1.0 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .984 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

---

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Thailand; e-mail : psatyphngs@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Thailand.

ผลของการวิจัย 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน 2) ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวมและรายด้านต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, งานวิชาการของครู, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The research is an exploratory research. The objectives were to study and compare the role of school administrators in the academic development of teachers in the World - Class Standard School. The sample group consisted of 158 teachers in the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1 Academic Year 2021 by using the Simple Random Sampling method and comparing the proportions. From the schedule of Cohen, Mansion and Morison. The Classified is educational level and work experience the research instrument was a questionnaire on teachers' opinions on the development of teachers' academic work in the World - Class Standard Schools . They had an index of conformity (IOC) ranging from 0.6 – 1.0 and the overall confidence value was .984 .The statistics used in the research were frequency, percentage, mean , standard deviation of the difference in the scores of each pair by Scheffe's method. 1) The role of school administrators in the academic development of teachers in the World - Class Standard School. The overall was at a high level in all 4 aspects 2) The teachers with different educational levels. There are opinions on the development of academic work of teachers in the World - Class Standard Schools .The overall and individual aspects were different. 3) The teachers with experience working in the academic development of teachers in the World - Class Standard Schools . the overall and individual aspects were not different.

Keywords : Development, Academic, School Administrators

บทนำ (Introduction)

ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสังคมปัจจุบันระดับท้องถิ่น ประเทศชาติและประชาคมโลกมีแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพมุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยยกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคุณภาพการศึกษาจึงเป็นตัวชี้วัดความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันจึงต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะการปรับตัวและดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่อย่างรู้เท่าทันมีความสุข มีคุณภาพที่ดีและเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555)

จากการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนางานวิชาการของครูบรรลุปเป้าหมายพบว่า ความสำคัญของการบริหารวิชาการคือบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษาโดยโรงเรียนจะมีคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ ดังนั้นการบริหารงานผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการดำเนินโดยแท้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิค กระบวนการ มีความเข้าใจรวมถึงเป้าหมายในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (วิภา ทองหงษ์, 2554) แนวคิดการบริหารงานวิชาการตามแนวทางโรงเรียนนิติบุคคลว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยมุ่งให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาด้วยเจตนาจะให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) จากการศึกษาพบว่า กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้พันธกิจของงานวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ (สมาน อัสวภูมิ, 2551) สอดคล้องกับการศึกษาแนวทางบริหารจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้นด้วยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องตลอดจนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและจุดมุ่งหมายของการศึกษา (กุลชญา เทียงตรง, 2550) อีกทั้งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการปฏิบัติภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผน ควบคุม

กำกับ ติดตามการนิเทศ จัดหา ผลิตและส่งเสริม อันเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในขอบข่ายวิชาการ เพื่อนำไปสู่คุณภาพทางวิชาการ

จากข้อมูลจึงเป็นที่มาในการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 เพื่อทราบแนวทางพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีปัจจัยสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล 4) ด้านการนิเทศการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญนำไปสู่การพัฒนางานวิชาการของครูอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1” ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเป็นรูปแบบเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ (survey research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนพรานิลวัชรและโรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม จำนวน 203 คน

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 โรงเรียน จำนวน 158 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เทียบสัดส่วนและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตาราง Cohen, Manison (2011, p.147) ดังนี้

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1” แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1) สถานภาพส่วนบุคคลทั่วไป ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

2) แบบสอบถามเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 4 ด้าน ด้านละ 10 ข้อย่อยรวม 40 ข้อ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้จัดสร้างขึ้นในระบบ Google Form ที่ผ่านการตอบแบบสอบถามแล้วมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าทางสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

งานวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังตารางจำนวนร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	81	51.30
สูงกว่าปริญญาตรี	77	48.70
รวม	158	100.0
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	23	14.60
5-10 ปี	95	60.10
10 ปี ขึ้นไป	40	25.30
รวม	158	100.0

จากตาราง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 158 คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 และประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 60.10

แหล่งที่มา: นักวิจัย

2) ผลการวิเคราะห์

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน มาตรฐานสากล	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.21	.36	4.02	.34	3.26	.001*
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.20	.31	4.02	.38	3.14	.002*
3	ด้านการวัดและประเมินผล	4.15	.33	3.94	.31	4.02	.000*
4	ด้านการนิเทศการศึกษาและการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.16	.35	3.97	.33	3.58	.000*
	เฉลี่ยรวม	4.18	.30	3.99	.32	3.84	.000*

*p < . 05

แหล่งที่มา: นักวิจัย

จากตารางพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3) ผลการวิเคราะห์

ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ด้าน	การพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน มาตรฐานสากล	ประสบการณ์ทำงาน						F	P
		น้อยกว่า ปี		5-10ปี		10ปีขึ้นไป			
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.17	.24	4.13	.40	4.06	.34	.73	.481
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.09	.23	4.15	.37	4.05	.37	1.18	.310
3	ด้านการวัดและประเมินผล	4.03	.26	4.09	.37	3.97	.31	1.88	.156
4	ด้านการนิเทศการศึกษาและการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.06	.27	4.10	.36	3.99	.37	1.22	.299
	เฉลี่ยรวม	4.09	.15	4.12	.35	4.02	.32	1.31	.273

แหล่งที่มา: นักวิจัย

จากตารางพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีการพัฒนางานวิชาการของครูโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีจุดเน้นการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจให้บริหารในรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของข้าราชการครูคือผู้ที่มีมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถสร้างเสริมบรรยากาศการทำงานให้ครูร่วมมือกันอย่างมีกัลยาณมิตร พร้อมทั้งสนับสนุนครูให้มีทัศนคติเชิงบวกในด้านต่างๆ และส่งเสริมให้ครูรับการพัฒนาอบรมด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของงานการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมมือกันทำงาน ตามที่ปรากฏในแผนการพัฒนาศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560-2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ซึ่งสถานศึกษาคือหน่วยงานปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำนโยบายมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิชาการโดยเน้นครูผู้สอนและผู้เรียนให้เกิดความรู้นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 33) ได้กำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวทางโรงเรียนนิติบุคคลว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษา ด้วยเจตนาที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาทางด้านสามารถอภิปรายผลรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในการทำงานพบว่า สภาพการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 อยู่ในระดับมากโดยด้านการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะชนและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะสถานการณ์ปัจจุบัน

ทำให้ครูต้องปรับตัวให้ทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 และผู้บริหารทุกโรงเรียนจึงมีนโยบายให้โรงเรียนเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะชนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ชุมชน ท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553 : 41) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรคือกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนต่อไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการทำงานพบว่า สภาพการทำงานสภาพการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 อยู่ในระดับมาก มีเป้าหมายเพื่อการจัดหนังสือแต่งตั้งคณะกรรมการ ทั้งนี้เพราะการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลและข้าราชการครูนั้นได้รับทราบและเข้าใจนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งทุกคนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีเป้าหมายการทำงานวิชาการร่วมกัน และเสนอแนะด้านต่างๆร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องด้านที่รองลงมาคือ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน และมีเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ระหว่างวัตถุประสงค์ของครูและทีมงานวิชาการให้เหลือน้อยที่สุด ทำให้เกิดความพึงพอใจโดยยึดหลักให้รักษาเป้าหมายขององค์กรไว้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาภรณ์ สุจินดารมย์ (2560 : 45) ได้กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและถนัดของผู้เรียน เพื่อฝึกทักษะการคิด การจัดการ และประยุกต์ใช้ความรู้และบูรณาการความรู้ต่างๆให้สอดคล้องกันเพื่อปลูกฝังความดีมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์พร้อมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า สภาพการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 อยู่ในระดับมาก โดยด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางการทำงานที่เป็นการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอเพราะข้าราชการครูทุกคนต้องได้รับข้อมูลข่าวสารในการทำงานโดยตรงไปตรงมาจากผู้บริหารสถานศึกษา หรือ ข้อสงสัยที่เกิดจากนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงการวัดผลและประเมินผลต้องข้อมูลที่ได้มาพิจารณาตัดสินเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และถือปฏิบัติร่วมกัน

พร้อมทั้งให้ข้อมูลตามความเป็นจริงเพื่อให้ครูได้ตัดสินใจร่วมกัน นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้กับข้าราชการครูได้เป็นส่วนหนึ่งในการทำตัดสินใจร่วมกันกับคณะทำงานเพื่อพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล พร้อมทั้งเกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับ สภากรณ สุนิตาภิรมย์ (2560 : 49) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลหรือการเทียบโอนผลการเรียน คือกระบวนการเรียนรู้ที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องของการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้ดำเนินการวัดและประเมินผล โดยเน้นสภาพความเป็นจริงโดยจัดให้เทียบโอนความรู้ ซึ่งประกอบด้วย ทักษะและประสบการณ์ผลการเรียนจากสถาบันอื่น เพื่อพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลได้ตรงตามมาตรฐานที่ตั้งไว้

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สภาพการพัฒนา งานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยภาพอยู่ในระดับมาก การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมมือกันปฏิบัติงาน ระหว่างครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอน ทั้งนี้เป็นการสร้างความเข้าใจการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน รวมถึง วัฒนธรรมองค์กร วินัยข้าราชการ จรรยาบรรณวิชาชีพของครูพร้อมด้วยปลูกฝังการมีมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างทำงานร่วมกันในการทำงานภายในสถานศึกษา มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือ เกื้อกูล ทำให้การทำงานมีความก้าวหน้าเป็นไปด้วยดี และสามารถแสดงความรู้สึกที่ดีต่อกันโดยไม่ ปิดบังพร้อมด้วยยอมรับความปรารถนาดีของเพื่อนร่วมงานอย่างจริงจังและเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ในสถานศึกษา สิ่งสำคัญคือการทำกำลังคณะครู คณะทำงานในด้านต่างๆ ภายในสถานศึกษา เมื่อ ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนควรให้คำแนะนำที่ดีต่อกัน การนิเทศการศึกษา สอดคล้อง กับ โสภาง วรชัญญาเคพีช (2553 : 48) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับการ นิเทศการศึกษา คือกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน เพื่อ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยวิธีการนิเทศการศึกษาสามารถ ทำได้หลากหลายรูปแบบตามบริบทของสถานศึกษา และการดำเนินงานต้องเป็นไปตามขั้นตอน อย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ สายทอง ประยูรคำ (2558 : 44-49) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือกระบวนการบริหาร สถานศึกษาซึ่งได้วางแผนและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพตรงตาม มาตรฐานทางการศึกษาและความต้องการของผู้รับบริการ ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึง

เป็นการบริหารและดำเนินการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระบบที่ตั้งไว้ ทั้งนี้มีการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้ ผู้รับบริการทั้งคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูใน โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำแนกดังนี้

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะครูใน โรงเรียนมาตรฐานสากล ได้รับโอกาสจากผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ได้ร่วมมือกันเรียนรู้การทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูกล้า แสดงออกทางความคิดเห็นหรือกล้าแสดงออกทางความคิด เกิดการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง กันและลักษณะการทำงานของแต่ละบุคคล รวมถึงการประชุมในแต่ละเดือนและประชุมภายในกลุ่ม งานวิชาการ ประชุมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครูเกิดความคิดเห็นที่เป็นทางการ และแนวทางการดำเนินงานต่อไป ดังนั้นเพื่อให้การทำงานกลุ่มบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมาย ด้วยดี ต้องร่วมมือกันวางแผน ตัดสินใจอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ครูส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ให้ความคิดเห็นในการทำงานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความ ใกล้เคียงกันและมุมมองการทำงานแนวทางเดียวกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะครู ที่มีประสบการณ์ทำงานจะเข้าร่วมกันพัฒนาตามแผนในแต่ละปี ได้รับโอกาสและความเชื่อใจจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะครูส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและความชำนาญในการ ทำงานด้านต่างๆอย่างเป็นระบบ มีความมั่นใจในตนเอง มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อเพื่อนร่วมงาน ด้วยความจริงใจ โดยใช้ประสบการณ์ในการตัดสินใจ แนวทางการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นของ ผู้อื่นจะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงานภายในสถานศึกษาและร่วมรับผิดชอบโครงการต่างๆของ โรงเรียนซึ่งต้องใช้ทักษะความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอในการ ประสานงานภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูควรได้รับการแนะนำจากผู้บริหารสถานศึกษาและเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยการนำความคิดเห็นจากครูผู้ปฏิบัติงานมาประกอบการพิจารณาและให้คำแนะนำร่วมกันในการตัดสินใจในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ครูควรได้รับการส่งเสริม แนะนำให้คำปรึกษาแก่ครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงและส่งเสริมความรู้ด้วยการพัฒนาอบรม ส่งเสริมให้มีความรู้ เทคนิค วิธีการเพิ่มเติม เพื่อนำความรู้มาออกแบบพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาพร้อมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้คำปรึกษาแก่ครู

1.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูควรได้รับการประชุมชี้แจงแก่คณะทำงานอย่างเป็นระบบจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยปรับปรุงการประชุมชี้แจงโดยทำเป็นหนังสือประชุมเป็นประจำในทุกเดือน หรือมีการวางแผนแต่งตั้งคณะทำงานอย่างเป็นระบบ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องกระตุ้นให้ครูรับรู้ปัญหาการทำงานของกันและกัน เพื่อให้ครูมีความเข้าใจและเห็นใจการทำงานของผู้ร่วมงาน โดยการให้กำลังใจ แรงจูงใจในการทำงานให้เป็นแนวทางเดียวกันตามความคิดเห็นของครู

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูควรได้รับการสร้างขวัญและกำลังใจ ปรับปรุงการส่งเสริม แนะนำ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน รวมทั้งการใช้คำพูดที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกันโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูและคณะทำงานภายในสถานศึกษาร่วมปรึกษาหารือด้วยเหตุและผล สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อเป้าหมายการทำงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็นของครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือปรับเปลี่ยนตัวแปรอื่นๆ ที่จะทำให้การพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลดีขึ้น

2.2 ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนางานวิชาการของครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยการเจาะจงการพัฒนางานวิชาการของครู เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารและการจัดการให้บรรลุเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฤษณา วิเชียรวารี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี, (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณรงค์ฤทธิ์ ปรีชานุกูล. (2542). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน, (บัณฑิตวิทยาลัยสาขาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐพล สีจาด. (2563). การทำงานเป็นทีมของครูในการดำเนินงานกลุ่มบริหารวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สหวิทยาเขตเสรีไทยสังกัด, (การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตินิภา เสนาฤทธิ์. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนศูนย์เครือข่ายเกาะช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระบุญลัทธิ สุวรรณดช. (2561). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร, (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยสยาม.
- พระสุวรรณา เหมอน. (2561). การศึกษาการบริหารงานวิชาการ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านขุนประเทศ (การศึกษาอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยสยาม.
- พรพิมล แม้นญาติ. (2563). รูปแบบการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่มาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7, (ดุขฎิณีนิพนธ์การศึกษาดามหลักสูตรปรัชญาดุขฎิณีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมาพร ลีภัยรัตน์. (2560). รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ

ประถมศึกษา (หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา),

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อนุวัฒน์ ตั้งโหยบ. (2563). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยา

เขตเสรีไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, (การศึกษาอิสระศึกษา

ศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Cohen, L., Minion, L., & Morrison, K.(2011). **Research method in education**. New York : Routledge.

การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่
ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนบ้านกุดहुลิง
ตำบลตลาดแร้ง อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

Knowledge Management to Develop Community Potential and
Spatial Environment According to the Sufficiency Economy
Philosophy Case Study of Ban Kut-Hu-Ling Community,
Talat Raeng Subdistrict, Ban Khwao District Chaiyaphum

ดุซฎีพร หิรัญ¹ ศิริวัฒน์ โพธิเวชกุล² และสุรวุฒิ สุดหา³

Dussadeeporn Hirun¹, Siriwat Potivejkul² and Surawut Sudha³

Received : July 25, 2022; Revised : September 12, 2022; Accepted : September 12, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศักยภาพของเกษตรกรแบบมีส่วนร่วม โดยการประยุกต์ใช้หลักเกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) การตรวจสอบคุณภาพดิน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การเดินสำรวจ การศึกษาข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ การเก็บตัวอย่างในพื้นที่ และเก็บตัวอย่างไปวิเคราะห์คุณสมบัติเบื้องต้นที่ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

---

¹คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Faculty of Arts and Science, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand; e-mail : dussadee.hirun@gmail.com

²มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand.

³โครงการจัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Establishment Project of The Faculty of Engineering and Industrial Technology, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand.

พบว่า การเรียนรู้สู่การพึ่งตนเองของเกษตรกรต้นแบบ สรุปได้ 5 ด้าน คือ 1) ความพอเพียง เกษตรกรให้ความสำคัญกับการตระหนักรู้ ความพอเพียง พออยู่พอกิน เหลือกินก็นำมาขาย ลดต้นทุน รายได้กับรายจ่ายต้องไม่สร้างหนี้ ปลูกพืชกลายชนิดแบบผสมผสาน ทำไปเรียนรู้ไป 2) การพัฒนาและปลูกพืชแบบผสมผสาน และความพอเพียง ประมาณ 30 ชนิด เป็นพืชรายได้ 5.8 ชนิด เป็นพืชสร้างรายได้ 15 ชนิด พืชอาหาร 20 ชนิด พืชสมุนไพร 6.67 ชนิด พืชอาหารสัตว์ 6.67 ชนิด และพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 5 ชนิด 3) เลี้ยงสัตว์หลายชนิด ทั้งเลี้ยงไว้เพื่อกินและเพื่อค้าขาย โดยมีการร่วมกลุ่มวิสาหกิจกับชุมชน 4) การพัฒนาภูมิปัญญาภูมิทัศน์พอเพียง มีการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและการพัฒนาความสามารถในการการเกษตรกรรม อาทิเช่น การทำแซนวิชปลาใช้พืชหมุนเวียนในพื้นที่เพาะปลูก แทนฮอร์โมนหรือธาตุอาหารทางเคมี 5) การดำรงชีพพอเพียง พบว่า เกษตรกรมีความสามารถในการดำรงชีพให้พอเพียงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี โดยเพิ่มขึ้นคือ มีภูมิคุ้มกันด้านการดำรงชีพ ลดภาระการใช้จ่าย และเพิ่มช่องทางรายได้ให้กับครอบครัว พออยู่พอกิน ไม่สร้างหนี้สินแก่ครอบครัว

ผลจากการตรวจสอบคุณภาพดิน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร พบว่า ดินที่ตรวจสอบในพื้นที่การเกษตรมีปริมาณแร่ธาตุไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม และค่าการนำไฟฟ้าในดิน พบว่าอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าค่ามาตรฐานของคุณภาพดิน เกษตรกรมีแนวทางในการเพิ่มผลผลิต โดยการลดต้นทุนจากการใช้สารเคมี โดยเกษตรกรมีการทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อใช้นำมาปรับสภาพดินเพื่อสำหรับการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร ร่วมกับการทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ซึ่งจุลินทรีย์ที่ช่วยย่อยสลายซากพืช ซากสัตว์ ลดแก๊สไข่เน่า สร้างอาหารในดิน ซึ่งเป็นแนวทางเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นแนวทางในการลดต้นทุนจากการซื้อสารเคมีดังกล่าว

คำสำคัญ (Keywords) : การเกษตร, ชุมชน, เศรษฐกิจพอเพียง, สิ่งแวดล้อม, คุณภาพดิน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the potential of farmers with participation by applying the principles of sustainable agriculture according to the sufficiency economy philosophy 2) Inspection of soil quality as a guideline for improving higher agricultural productivity. Both quantitative and qualitative data analysis were used by collecting data by the in-depth interview group with both participant and non-participant observation, walking surveys, data analysis. Samples

were collected to analyze the preliminary properties in the scientific laboratory. The result was found that the learning towards self-reliance of the model farmers can be summarized in 5 aspects 1) Sufficiency Farmers pay attention to the awareness of sufficiency, sufficiency, and the leftovers are sold, reducing costs, income and expenditure must not create debt. Learning by doing 2) Development and cultivation of integrated crops approximately 30 species total, valuable crops 5.8 species, income crops 15 species, food crop 20 species, medicinal plants 6.67 species and soil and water conservation plants 5 species 3) Raise a variety of animals both for food and to trade by joining the enterprise group with the community 4) Development of sufficiency-development wisdom that is an exchange of wisdom and the development of farming abilities, such as making fish sandwiches using crop rotation in farmland, instead of hormones or chemical nutrients 5) Sufficiency livelihood, the farmers' ability to live sufficiently increased slightly from the previous year by increasing had capital immunity for subsistence reduce the burden of spending and increase the income channel for the family. Enough to live without creating debt for the family.

The soil quality inspection as a guideline for improving soil quality was found that soils examined in farmland contain nitrogenous minerals. Phosphorus and Potassium and the electrical conductivity in the soil found to be in low to moderate levels which is lower than the standard value of soil quality. Farmers have guidelines to increase productivity by reducing the cost of using chemicals. Farmers are making organic fertilizers. To be used to adjust the soil for the cultivation of agricultural crops. together with photosynthetic micro-organisms which micro-organisms that help decompose plant remains, animal carcasses, reduce rotten egg gas create food in the soil which is a way to increase agricultural productivity instead of using chemical fertilizers This is a way to reduce costs from buying such chemicals.

Keywords : Agriculture, Community, Sufficiency Economy, Environment, Soil Quality

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาวิกฤติทางสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ปัญหาการลดลงทั้งปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติที่ค่อย ๆ แผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกขณะ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการแก่งแย่งแข่งขันกันใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติมีอย่างจำกัด โดยมีการคิดค้นพัฒนาตัดแปลงรูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อบริโภคและอุปโภคสนองความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มมากขึ้น ผลที่เกิดตามมา คือการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทุกแห่งของโลก ซึ่งมีความรุนแรงและมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ช่วงปลายทศวรรษถึงต้นทศวรรษ 1970 เป็นช่วงที่สังคมโลกเริ่มต้นตัวตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลมาจากปรากฏการณ์หลายเรื่อง เช่น ภาวะเรือนกระจก ช่องโหว่ของบรรยากาศโลก การทำลายระบบนิเวศ ปัญหาสุขภาพ การใช้สารเคมีในการเกษตรและอุตสาหกรรมเหล่านี้ เป็นตัวกระตุ้นให้ประชาคมโลกสนใจและให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สำหรับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในประเทศไทยในอดีต ตั้งแต่เริ่ม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เมื่อปี 2504 มีการเร่งขยายตัวทางเศรษฐกิจโดย แผนพัฒนา ฯ ดังกล่าวดำเนินตามรูปแบบที่สหรัฐอเมริกาวางไว้ ทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างหลักตั้งแต่การดำเนินชีวิตของประชาชน วิถีทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและการผลิตทางอุตสาหกรรมในการพัฒนาประเทศ (อานันท์ ปันยารชุน, 2542) จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ประเทศไทยมองเห็นความจำเป็นในการพัฒนาแบบยั่งยืน ตามกระแสพระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ประชาชน เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 เกี่ยวกับการพัฒนา “เศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายที่สำคัญสูงสุด คือ สังคมที่ยั่งยืน (Sustainable Society) ซึ่งหมายถึง สังคมที่มีการจัดการมนุษย์และสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมโดยที่ มนุษย์ได้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมเองต้องไม่ถูกทำลายจนเกินศักยภาพที่จะฟื้นคืนได้ ตามธรรมชาติ ทั้งนี้ในชั่วอายุต่อ ๆ ไป ต้องได้รับประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่าชนในปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานแนวคิด “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เพื่อเป็นเสมือน “ภูมิคุ้มกันโรค” ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกพัฒนา ต่อยอดแนวคิดไปมากพอสมควร ทั้งจากพระราชดำรัสขยายความเพิ่มเติม ที่มาจากพระโอษฐ์ของในหลวงเอง รวมไปถึงบรรดาผู้ใกล้ชิดทั้งหลาย และคนอื่น ๆ หรือองค์กรอื่นๆ ที่นำหลักปรัชญาไปประยุกต์ใช้แล้วประสบผลสำเร็จ ซึ่งในปัจจุบัน แนวคิดนี้ได้ถูกพัฒนาให้ครอบคลุมไปเกือบทุกเรื่อง ทั้งหลักการดำเนินชีวิต ทั้งในเชิงเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม (สุขสันต์, 2555 อ่างในทองศักดิ์ ปัดสินธุ์ , 2558) ด้านเกษตรกรรมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร

ดินร่วมกับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์ดินควรยึดหลักการนำมาใช้อย่างยั่งยืนจึงจะเกิดประสิทธิภาพและคุณค่าสูงสุด จึงจำเป็นต้องให้เกษตรกรหรือประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรดิน ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และสามารถใช้ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรทำให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของ เกษตรกร และเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (วิรัชชัย, 2552 อ้างในปुरुณภัสสร และคณะ, 2558) จากที่คณะผู้วิจัยจึงได้สำรวจเชิงพื้นที่ ด้านจัดการความรู้ พัฒนาศักยภาพชุมชนสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านกุดหูลิง ตำบลตลาดแร้ง อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำนาเป็นอาชีพหลัก ซึ่งประสบปัญหาน้ำท่วมเนื่องจากอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มใกล้แหล่งน้ำ ส่งผลให้ประสบปัญหาของเกษตรกรเป็นอย่างมาก ดังนั้นเกษตรกรจึงมีการเปลี่ยนวิถีในการเพาะปลูก โดยหันมาปลูกพืชเชิงเดี่ยวแทนการทำนา ส่งผลให้มีการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อเร่งผลผลิตเป็นอย่างมาก เพิ่มภาระค่าใช้จ่าย ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สิน จากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีด้านการเกษตรเป็นอย่างมาก เกิดปัญหาหนี้สินเรื้อรังให้กับเกษตรกร

จากปัญหาที่เกิดขึ้น เกษตรกรจึงมีความสนใจในการในการน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการจัดการพื้นที่ทางการเกษตรของตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ด้านการเกษตรกรรม โดยเกษตรกรมีความสนใจเกษตรกรรมแบบพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ โดยมีการทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาเพื่อปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับหลักการด้านการพึ่งพาตนเองโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราณี ต้นตยานุบุตร, 2550) และจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่มุ่งเน้นผลิตผล โดยการเร่งใช้ปุ๋ยและสารเคมีในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้การเพาะปลูกทางการเกษตรที่มุ่งเน้นเกษตรกรที่พึ่งตนเอง โดยไม่ใช้สารเคมี อาจส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ จำเป็นต้องมีการบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่การเกษตรดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพดินในพื้นที่เพาะปลูกเพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของดิน สำหรับเป็นแนวทางในการบำรุงดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เกิดการแก้ปัญหาของชุมชนในด้านต่างๆ โดยการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ที่จะช่วยสร้างมูลค่าและคุณค่าด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในระดับรากหญ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขยายผลได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่การเพาะปลูกของเกษตรกรต้นแบบ เพื่อนำไปสู่เศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพของดิน เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายคือเกษตรกรต้นแบบที่มีส่วนร่วมในการประยุกต์ใช้หลักเกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกุดहुลิ่ง หมู่10 ตำบลแร่ อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการลงเก็บข้อมูลเชิงสำรวจพื้นที่จริง และการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการนำตัวอย่างดินในสภาพเชิงพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์หาคุณสมบัติของดิน และนำข้อมูลที่ได้มาสรุป แปลผลและรายงานผล ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดเก็บ ดังนี้

- (1) จัดทำแผนการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่เก็บข้อมูล
- (2) จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์และวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้เพื่อการเก็บข้อมูล
- (3) ประสานผู้นำชุมชน เพื่อนัดหมายเกษตรกร
- (4) ผู้วิจัยและคณะออกไปสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
- (5) ลงสำรวจเชิงพื้นที่ของเกษตรกร และตัวอย่างดินบริเวณพื้นที่เพาะปลูกเกษตรกร นำไป

วิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

- (6) ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล แปลผลและเขียนรายงาน

2) ขั้นตอนการดำเนินงาน

(1) ดำเนินการศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับบริบทของชุมชน เป็นการทำความเข้าใจบริบทของชุมชนและบริบทของเกษตรกร การวิจัยในระยษนี้เป็นการวิจัยเพื่อให้เข้าใจสภาพการณ์ในการบริหารจัดการและแนวคิดในการปรับพฤติกรรมให้เป็นแนวทางเกษตรกรแบบพอเพียง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนาพูดคุย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การลงสำรวจเชิงพื้นที่ เป็นต้น

(2) การเก็บข้อมูล จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ โดยเน้นในเรื่อง ข้อมูลทั่วไป

(3) การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ซึ่งหมายถึง เกษตรกรต้นแบบ เกษตรแบบพอเพียง และพึ่งตนเอง โดย เน้นการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยเก็บข้อมูลตามแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เพื่อนำข้อมูลด้านการจัดการเกษตรที่มีแนวทางในการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาพอเพียง เพื่อนำข้อมูลมาอ้างอิง อธิบายในประเด็นต่างๆ ของงานวิจัย

(4) การวิเคราะห์คุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีบางประการของดิน โดยเก็บตัวอย่างดิน จากการสำรวจภาคสนาม (Survey Research) เก็บข้อมูลตัวอย่างดินและนำมาวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาเกษตรกรต้นแบบในการมีส่วนร่วม การประยุกต์ใช้หลักเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1) ผลจากการจะศึกษาตัวแบบการจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน สรุปผลจากการศึกษาดังนี้

1.1) ด้านความพอเพียง เกษตรกรให้ความสำคัญกับการตระหนักรู้ สร้างความเข้าใจ และจิตสำนึก และการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต การผลิตเพื่อพออยู่ พอกิน และการพึ่งตนเอง ดังนี้

(1) การจัดการพื้นที่ให้มีประโยชน์ โดยการแบ่งพื้นที่การเพาะปลูกและการเกษตร มีทั้งการปลูกพืชแบบผสมผสาน ทั้งพืชสวน พืชเศรษฐกิจ ทำนาปลูกข้าว รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา

(2) การจัดการแหล่งน้ำ ในพื้นที่เกษตรกร มีการขุดลอกคลองเส้นทาง จากเส้นทางน้ำหลักให้สามารถมีน้ำที่เพียงพอต่อการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี รวมทั้งมีการออกแบบให้มีการขุดคลองไส้ไก่เพิ่มเติมในพื้นที่เพาะปลูก เพื่อเป็นการเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรอีกช่องทางหนึ่ง

(3) เกิดการพัฒนา ปรับปรุง การขยายผลผลิต ซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างกัน เช่น การปรับปรุงดิน การวางแผนการปลูกพืชแบบผสมผสานเพื่อป้องกันโรคแมลง ลดต้นทุนการผลิต การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพปรับปรุงดิน

1.2) การพัฒนาและปลูกพืชแบบผสมผสาน และความพอเพียง ประมาณ 30 ชนิด เป็นพืชสร้างรายได้ 15 ชนิด พืชอาหาร 20 ชนิด พืชสมุนไพร 6.67 ชนิด พืชอาหารสัตว์ 6.67 ชนิด และพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 5 ชนิด

1.3) เลี้ยงสัตว์หลายชนิด ทั้งเลี้ยงไว้เพื่อกินและเพื่อค้าขาย โดยมีการรวมกลุ่มวิสาหกิจกับชุมชน โดยมีการเลี้ยงเพื่อกินและค้าขาย เท่ากับ 7.14 ชนิด โดยการเลี้ยงสัตว์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้อาหารสัตว์จากอินทรีย์จากการใช้หลักเกษตรพึ่งตนเอง ลดค่าใช้จ่ายจากการซื้ออาหารสัตว์

1.4) การพัฒนาภูมิปัญญาภูมิวิวัฒน์พอเพียง พัฒนาระบบการทางความคิดในการใช้เหตุผล และ ความสามารถในการสร้างภูมิปัญญาใหม่ โดยกระบวนการที่ให้เกษตรกรทำการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมด้านต่างๆ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาผสมผสานกับวิชาการที่ได้จากการศึกษาหาข้อมูลในด้านต่างๆ ตัวอย่าง เช่น มีการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและการพัฒนาความสามารถในการเกษตรกรรม อาทิเช่น การทำแซนวิชปลา ใช้พืชหมุนเวียนในพื้นที่เพาะปลูก แทนฮอร์โมนหรือธาตุอาหารทางเคมี หรือการนำปูนขาวมาใช้ในการรองพื้นดินเพื่อการเพาะปลูก และปรับสภาพดินเพื่อไม่ให้เกิดเชื้อรา และใช้ปุ๋ยคอกบำรุงพืชเมื่อพืชนั้นโตในระดับหนึ่งแล้ว แต่จะไม่นำปุ๋ยคอกมาใช้ในการรองกันหลุมเพราะ จะทำให้เกิดแก๊ส ซึ่งส่งผลกระทบต่ออากาศของพืช

1.5) การดำรงชีพพอเพียง พบว่าเกษตรกรมีความสามารถในการดำรงชีพให้มีความพอเพียงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2563 โดยมีภูมิคุ้มกันด้านทุนในการดำรงชีพที่เพิ่มมากขึ้น คือ ไม่มีการค่าใช้จ่ายจากการใช้ปุ๋ยทางการเกษตรและอาหารสัตว์ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายหลักในการทำเกษตรแบบปลูกพืชเชิงเดี่ยว (แบบเดิม) พบว่า เกษตรกรมีความสามารถในการดำรงชีพให้พอเพียงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี โดยเพิ่มขึ้นคือ มี ภูมิคุ้มกันด้านทุนในการดำรงชีพ ลดภาระค่าใช้จ่าย และเพิ่มช่องทางรายได้ให้กับครอบครัว พออยู่พอกิน ไม่สร้างหนี้สินแก่ครอบครัว

ผลการศึกษาการตรวจสอบคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมี ในพื้นที่การเกษตร เพื่อตรวจสอบความอุดมสมบูรณ์ของดินในพื้นที่การเกษตรในชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยเก็บตัวอย่างดินเชิงพื้นที่ เพื่อตรวจสอบหาคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีบางประการ ได้แก่ ความความชื้น ความเป็นกรด-ด่างในดิน อินทรีย์วัตถุในดิน ปริมาณ N P K และค่าการนำไฟฟ้าในดิน ผลการตรวจสอบปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบคุณสมบัติของดิน

คุณสมบัติของดิน	ผลการวิเคราะห์ เฉลี่ยของดิน	ค่าตามเกณฑ์	หมายเหตุ
คุณสมบัติทางกายภาพ			
1) ความชื้นในดิน (กรัม/กรัม)	0.33 ± 0.02	0.05 - 0.5 ^c	ปกติ
คุณสมบัติทางเคมี			
1) ความเป็นกรด-ด่างของดิน	6.91 ± 0.05	6.6 - 7.3 ^b	กลาง
2) อินทรีย์วัตถุในดิน (ร้อยละ)	1.71 ± 0.89	1.5 - 2.5 ^b	ปานกลาง
3) ปริมาณ N P และ K ในดิน			ต่ำถึงปานกลาง
4) ค่าการนำไฟฟ้าของดิน (dS/m)	6.6 ± 0.25	4 - 8 ^b	เค็มปานกลาง

a = ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 25 (พ.ศ.2547) เรื่อง มาตรฐานคุณภาพดินเพื่อการอยู่อาศัยและเกษตรกรรม

b= กรมพัฒนาที่ดิน (2553)

c = ความชื้นในดิน (ดรชนีความแห้งแล้งสำหรับประเทศไทย 2555)

จากตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีบางประการ พบว่า คุณสมบัติของดินมีค่าตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ แต่ผลที่ทดสอบจัดว่าอยู่ในระดับต่ำ และหากต้องการผลผลิตทางการเกษตร จำเป็นต้องการเพิ่มความสมบูรณ์ให้แก่ดิน ให้มีปริมาณแร่ธาตุของดินที่เพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลจากการศึกษาตัวแบบการจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนบ้านกุดहुลิ่ง ตำบลตลาดแร้ง อำเภอบ้านเขว้า สุรินทร์ได้ (1) ด้านความพอเพียง เกษตรกรให้ความสำคัญกับการตระหนักรู้ สร้างความเข้าใจและจิตสำนึก และการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต การผลิตเพื่อพออยู่ พอกิน และการพึ่งตนเอง (2) การพัฒนาและปลูกพืชแบบผสมผสาน และความพอเพียง (3) เลี้ยงสัตว์หลายชนิด ทั้งเลี้ยงไว้เพื่อกินและเพื่อค้าขาย (4) พัฒนาระบบการทางความคิดในการใช้เหตุผล และ ความสามารถในการสร้างภูมิปัญญาใหม่ และ (5) การดำรงชีพพอเพียง ซึ่งผลจากการศึกษาสอดคล้องกับ (Fonchingong and Fonjong, 2002) ที่กล่าวถึง แนวคิดการพึ่งตนเอง (Self-reliance) ถือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้แนวคิดการพึ่งตนเองได้รับการกำหนดเป็นวาท

กรรมของการพัฒนาชุมชนและยังมีความสัมพันธ์กับแนวคิดของการช่วยเหลือตนเอง (Self-help) การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Mutual – help) และการพัฒนาชนบทด้วย ซึ่งแนวคิดการพึ่งตนเองให้ความสำคัญต่อการที่ประชาชนสามารถริเริ่มหรือพัฒนาการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นด้วยตัวเอง อาจกล่าวได้ว่าแนวคิดการพึ่งตนเองได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากในฐานะที่เป็นกลวิธีใหม่ต่อการพัฒนาชุมชน ในการพัฒนาชุมชนของประเทศแถบแอฟริกาที่เห็นว่าแนวคิดการพึ่งตนเองมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในฐานะทำให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การมีชีวิตที่ดีกว่า และการพึ่งพาตนเองได้ของชุมชนยังช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล และ (สุพรรณิ ไชยอำพร, 2529 อ่างอินธิรา ครองศิริ, 2560) กล่าวถึง การพึ่งตนเองในระดับบุคคลว่า มีความสำคัญมากทั้งนี้เพราะความพยายามพึ่งตนเองในระดับต่างๆ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีความพยายามพึ่งตนเองการประเมินความพยายามพึ่งตนเองในระดับบุคคลประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ ความมีจิตใจในการพึ่งตนเอง (Psychologically Self-reliance Spirit) มีความสามารถทางการเมือง (Political Capacity) และความสามารถทางเศรษฐกิจ (Economic Capacity) และ (สุทิน ลีปิยะชาติ, 2550 : 19) กล่าวถึงสภาพปัญหาของสังคมและเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่งผลให้การพัฒนาประเทศไทย ได้มุ่งเน้นการพัฒนาสภาพสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green Society) ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของการพัฒนาสังคมให้เกิดขึ้นในทุกมิติทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การนำกระบวนการ (process) ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนนำเข้ามา (input) จากภายนอก (external factors) เช่น ภาครัฐ พระราชดำริ เกษตรทฤษฎีใหม่ ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียง นโยบาย งบประมาณ เจ้าหน้าที่รัฐ ส่งเสริมความรู้ เทคโนโลยี แลกเปลี่ยนความรู้ ภาคเอกชน การแลกเปลี่ยนความรู้ การค้าและเศรษฐกิจ ปัจจัยภายใน (internal factors) ผู้นำชุมชน วิถีชีวิต ภูมิปัญญาความมั่นคง การมีส่วนร่วม ศาสนาและวัฒนธรรม จากผลการวิจัยปัจจัยด้านต่างๆ ที่สนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียง (sufficiency economy) ให้เกิดผลผลิต (out put) ความเปลี่ยนแปลงของชุมชน โดยมีผลลัพธ์ (out come) ทูทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ชุมชนได้ใช้ประชาชเศรษฐกิจพอเพียงมา ร่วมกับการจัดการสิ่งแวดล้อม (environment management) คือ การรักษาสิ่งแวดล้อมใช้ประชาชเศรษฐกิจพอเพียง โดยการอาศัยหลักการ มีเหตุผล การนำทางสายกลางมาปฏิบัติ จัดการที่สิ่งแวดล้อม ความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร โดยไม่มากไม่น้อย พอใช้ มีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากร สร้างภูมิคุ้มกันทรัพยากรที่คงอยู่จากความรู้ มีทักษะจิตสำนึก เป็นทูทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้ต่อไป

สรุป ปัจจัยของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่เด่นชัดคือ การเรียนรู้ที่จะใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามเศรษฐกิจพอเพียง การนำเกษตรทฤษฎีใหม่ มาผสมผสานก่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้และเทคโนโลยีการต่อยอดในการสร้างผลผลิต ในการใช้ภูมิปัญญาเพื่อการเพาะปลูกและการพึ่งตนเองในการใช้เกษตรอินทรีย์ และมีการนำความรู้วิชาการ มารวมกับทรัพยากรในท้องถิ่น มาสร้างประโยชน์และเป็นการลดต้นทุนการผลิต ลดภาระค่าใช้จ่าย สร้างความมั่นคงทางรายได้ที่เพิ่มขึ้น

จากผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีของดิน เพื่อตรวจสอบความอุดมสมบูรณ์ของดิน ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าดินในพื้นที่ของเกษตรกร มีความอุดมสมบูรณ์ของดินในระดับตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่ค่าในระดับเกณฑ์ต่ำ ซึ่งหากต้องการเพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรต้องมีการเพิ่มสารอาหารและการบำรุงแร่ธาตุในดิน ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษา (อุทิศ ทาหอมและคณะ, 2562) การเพาะปลูกพืช ผักทุกชนิด เกษตรกรจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับสภาพดินเป็นอันดับแรก เนื่องจากสภาพดินแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ดินเปรียบเสมือน “ทุน” ที่สำคัญในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งองค์ประกอบของดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ อินทรีย์วัตถุ (แร่ธาตุ) เป็นแหล่งอาหารของพืช จำนวน 45% อินทรีย์วัตถุ ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย และเป็นแหล่งอาหารของจุลินทรีย์ 5% ให้ออกซิเจนแก่รากพืชใช้ในการหายใจ 25% และน้ำ ช่วยละลายธาตุอาหารในดินให้รากพืชดูดไปใช้ประโยชน์ (Saruno, T. 2016. pp. 7 อ้างในอุทิศ ทาหอมและคณะ, 2562) และจากการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ (คณินิจ ฦ น่าน อ้างในวีรนุช วอนแก่น้อย, 2557) ศึกษาการเปรียบเทียบคุณสมบัติทางกายภาพและเคมีระหว่าง แปลงผักอินทรีย์แบบผสมผสานแบบเชิงเดี่ยว พบว่าคุณสมบัติของดินแปลงผักอินทรีย์แบบผสมผสาน และแบบเชิงเดี่ยว มีคุณสมบัติทางกายภาพ คือ สีดินในแปลงผักอินทรีย์แบบผสมผสาน และแบบเชิงเดี่ยว เป็นสีน้ำตาลเข้มซึ่งไม่แตกต่างกัน แต่เนื้อดินมีความแตกต่างกัน ส่วนคุณสมบัติทางเคมีพบว่าค่าความเป็นกรด-ด่างของดินในแปลงผักอินทรีย์แบบผสมผสานเป็นด่างอ่อน (pH 7.5) และแบบเชิงเดี่ยวเป็น กลาง (pH 7.0) ซึ่งมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ส่วนปริมาณแอมโมเนียมในแปลงผักอินทรีย์แบบผสมผสานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีน้อยกว่าแบบเชิงเดี่ยวที่อยู่ในระดับสูง ปริมาณของไนเตรทในระดับ ต่ำมาก ปริมาณฟอสฟอรัสอยู่ในระดับสูงมาก ปริมาณโพแทสเซียมอยู่ในระดับต่ำ สรุปผลการศึกษาได้ว่า คุณสมบัติของดินในแปลงผักอินทรีย์แบบผสมผสานและแบบเชิงเดี่ยวมีความแตกต่างกัน คือเนื้อดิน ความเป็นกรด-ด่าง และปริมาณแอมโมเนียม ส่วนสีดิน ปริมาณไนเตรท ปริมาณฟอสฟอรัส และปริมาณ โพแทสเซียมไม่แตกต่างกัน ซึ่งในการบำรุงดิน จากผลการศึกษาของ (ปิยพร ศรีสมและคณะ, 2560) พบว่า การบำรุงดิน ปริมาณธาตุไนโตรเจน

และโพแทสเซียมอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ส่วนปริมาณธาตุฟอสฟอรัสอยู่ในระดับต่ำถึงสูง ผลการศึกษาคุณภาพของดินจะทำให้เกษตรกรสามารถวางแผนปรับปรุงคุณภาพดินโดยการใส่ปุ๋ย และการเติมปูนขาวในปริมาณที่เหมาะสมกับผลและชนิดของพืชที่ต้องการเพาะปลูกซึ่งนับเป็น สิ่งสำคัญต่อการจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ และจาก (สวทช, 2559). ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า การบำรุงดินโดยใช้เกษตรกรอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรนั้น ซึ่งจากผลการวิจัย เพื่อการตรวจวิเคราะห์ และปรับปรุงดิน การควบคุมโรคพืช และการเก็บเมล็ดพันธุ์พืชพื้นบ้านเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและลดต้นทุนการผลิตจึงเป็นจึงสำคัญมาก มากต้องการเพิ่มผลผลิตทั้งในด้านของคุณภาพและปริมาณ ปัจจุบันวิธีปรับปรุงดินโดยทั่วไปของเกษตรกร คือ การใช้ปุ๋ยแต่ยังขาดความรู้เรื่องของการตรวจ วิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดิน ส่งผลให้เมื่อใช้ปุ๋ยไปเรื่อยๆ ปริมาณธาตุอาหารในดินบางตัวจะสูงเกินความต้องการของพืชและทำให้ผลผลิตลดลงในที่สุด โดยการปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดิน การปรับปรุงเนื้อดิน ซึ่งแม้จะต้องใช้เวลาและปรับปรุงได้ยาก แต่เป็นจึงสำคัญต่อการเจริญเติบโตพืช ซึ่งการปรับปรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ช่วยเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำและธาตุอาหารในดินเพราะอินทรีย์วัตถุจะทำหน้าที่เป็นสารเชื่อมเม็ดดินให้เกาะกัน ทำให้ช่องว่างระหว่างเม็ดดินมีขนาดเล็กลง เป็นการเพิ่มช่องว่างระหว่างเม็ดดินให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้ น้ำและธาตุอาหารถูกปลดปล่อยออกมาได้ง่ายขึ้น และจากผลการวิจัยที่พบปริมาณธาตุอาหารในดินและปริมาณอินทรีย์วัตถุที่ต่ำนั้น สามารถปรับปรุงดินด้วยวิธีเกษตรกรอินทรีย์ ซึ่งมีหลายประเภทด้วยกัน อาทิ (1) ปุ๋ยคอก ที่เกิดจากปุ๋ยสัตว์ เช่น โค กระบือ สุกร ม้า เป็ด ไก่ สัตว์อื่นๆ (2) ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยที่ได้จากการไถกลบพืชปลูกอยู่ในแปลง ปุ๋ยพืชสดเป็นพืชตระกูลถั่ว ส่วนมากจะนำมาใช้เป็นปุ๋ยพืชสด เนื่องจากเจริญเติบโตเร็ว อายุสั้น และมีปริมาณธาตุอาหารสูง และย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ในดินได้ง่าย จึงปลดปล่อยธาตุอาหารลงสู่ดินได้เร็ว (3) ปุ๋ยหมัก ได้จากกาน้ำเอาวัสดุอินทรีย์เหลือใช้และมูลสัตว์ต่างๆ มาหมักรวมกัน (4) น้ำหมักชีวภาพ เกิดจากการนำเอาวัสดุอินทรีย์มาหมักจุลินทรีย์ โดยในน้ำหมักจะมีธาตุอาหาร ฮอริโมนและจุลินทรีย์ ที่แตกต่างกันออกไป และ (5) ปุ๋ยชีวภาพ คือ ปุ๋ยที่มีจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการปรับปรุงดินทางชีวภาพ กายภาพและทางเคมี การปรับคุณสมบัติทางชีวภาพ และการรักษาความชื้นในดิน สามารถทำได้โดยการทำให้ดินมีชีวิตหรือการเพิ่มสิ่งมีชีวิตในดิน และรักษาอัตราการระเหยของน้ำและความจุของน้ำในดิน สามารถทำได้โดยการคลุมดิน เพื่อลดการสูญเสียน้ำจากดินหรือการปลูกพืชตามไหล่ดิน เพื่อลดอัตราการระเหยและลดการไหลบ่าของน้ำจากผิวดิน และการการศึกษาเกษตรกรเน้นการปลูกพืชแบบหมุนเวียน เพื่อลดการระบาดของโรคและศัตรูพืชและช่วยในการบำรุงดิน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ (สวทช, 2559) การปลูกพืชหมุนเวียน เน้นการปลูกพืชในรูปแบบหลายชนิดที่ลด

การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช และมีประโยชน์ช่วยในการบำรุงดิน ซึ่งจากแนวทางดังกล่าว เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้กับการเกษตรแบบพอเพียง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เกษตรกรมีแนวทางในการเพิ่มผลผลิต โดยการลดต้นทุนจากการใช้สารเคมี โดยเกษตรกรมีการทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อให้นำมาปรับสภาพดินเพื่อสำหรับการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร ร่วมกับการทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ซึ่งจุลินทรีย์ที่ช่วยย่อยสลายซากพืช ซากสัตว์ ไล่แมลงศัตรูพืช สร้างอาหารในดิน ซึ่งเป็นแนวทางเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นแนวทางในการลดต้นทุนจากการซื้อสารเคมีดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกษตรกรและชุมชนในพื้นที่โดยรอบ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ควรมีรายละเอียดในการศึกษาการพัฒนาชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีรายละเอียดเพิ่มเติม เช่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.3 ควรมีการศึกษาผลกระทบเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมพัฒนาที่ดิน. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการวิเคราะห์ตรวจสอบดินทางเคมี [ระบบออนไลน์], แหล่งที่ <https://www.ldd.go.th/PMQA/2553/Manual/OSD-03.pdf>.
- ดร.ชนันท์ความแห่งแล้งสำหรับประเทศไทย. (2555). [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.arcims.tmd.go.th>.
- ทองศักดิ์ บัดสินธุ์. (2558). การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนบ้านเปลือยทอง ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปुरुณภัสสร สันตอิทธิกุล และสุรัตน์ สุขมัน. (2558). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลคุณภาพดิน จังหวัดสุรินทร์ (ฉบับออนไลน์). การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ. ครั้งที่ 6 วันที่ 26 มิถุนายน 2558.

- ปราณี ตันตยานบุตร. (2550). **ภูมิปัญญาไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 25 (พ.ศ.2547) ออกตามความใน **พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน**. ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอน 119 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2547. [ระบบออนไลน์], แหล่งที่ www.pcd.go.th/laws/.
- ปิยพร ศรีสม และคณะ. (2561). การประเมินคุณภาพดินเพื่อใช้ทางการเกษตรในพื้นที่หมู่บ้านนางแลใน ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. (ฉบับออนไลน์). **วารสารกาสะลอง**. ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 (2560).
- พจนีย์ แสงมณี และจันทร์เพ็ญ ชุมแสง. (2563). **การปรับปรุงบำรุงดินด้วยถ่านชีวภาพ ยิปซัม และสารชีวภัณฑ์ ในพื้นที่พืชไร่และนาข้าว จังหวัดอุดรธานี ด้วยกระบวนการ วน**. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- วีรนุช วอนแก่น้อย. (2557). ความหลากหลายชนิดของแมลง สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในดิน และคุณสมบัติทางเคมีของดินในแปลงเกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม. [ออนไลน์]. จาก: <http://research.rmu.ac.th/rdimis//upload/fullreport/1631761695.pdf>. (วันที่ค้นข้อมูล: 25 มกราคม 2562).
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2559). เอกสารประกอบการอบรม การวิเคราะห์และปรับปรุงดินเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร.
- สุทิน ลีปิยะชาติ. (2550). **การจัดการที่ยั่งยืนและเศรษฐกิจพอเพียง**. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อินธิรา ครองศิริ. (2557). การศึกษาตัวแบบการจัดการชุมชนพึ่งตนเองแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ตำบลคลองพลู อำเภอกิษณภูมิ จังหวัดจันทบุรี (ฉบับออนไลน์). **วารสารการจัการภาครัฐและภาคเอกชน 21**, 74- 101.
- อุทิศ ทาหอมและคณะ. (2561). การพัฒนาศักยภาพเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยการประยุกต์ใช้หลักการเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ชุมชนบ้านคูขาด ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (ฉบับออนไลน์). **วารสารพัฒนาสังคม**. ปีที่ 21 ฉบับที่ 2/2562.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2542). **ธรรมาภิบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อม**. การสัมมนาทางวิชาการสิ่งแวดล้อมไทย ภาวะใต้วิกฤต.
- Fonchingong, C., & Fonjong.L. (2002). The concept of self-reliance in community disruption initiative in the Comeroon grassfileds. *Geo Journal*, 57(1):2.

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม
การใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

The Opinions of Teachers Toward the Role of Administrators in
Facilitating the Utilization of Teaching Media in the Schools
Subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service
Area Office Bangkok 1

กิตติภูมิ มีมอญ¹ และอำนาจ ทองโปร่ง²
Kittiphum Mimon¹ and Amnuay Thongprong²

Received : April 5, 2022; Revised : May 17, 2022; Accepted : May 20, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มวิจัยในครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนในกลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 269 คน 11 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of

---

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Bangkok, Thailand; e-mail : Kittiphummimon@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Bangkok.

Variance) เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 พบว่า ครูที่ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน และขนาดของโรงเรียนต่างกัน ครูมีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords) : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This study aims to conduct comparative research on the opinions of teachers toward the role of administrators in facilitating the utilization of teaching media in the schools subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The target group of this research is categorized by level of education earned, work experience, and school size. This group consists of 269 teachers working in 11 schools subordinating to group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The research tool is a questionnaire made by researcher. The data in this research will be analyzed using software. The statistics used in this research are frequency, percentage, average, standard deviation, t-test, One Way Analysis of Variance, and Scheffé's Post Hoc Comparison. The results of this study were

1) The opinions of teachers toward the administration of school curriculum in the schools subordinating to group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 were in high degree in overall and individual criteria.

2) The comparison of the opinions showed different points of view among sub-categorized groups. The teachers with different level of education earned had different points of view in instruction supervision, follow-up and assessment methods, and utilization of teaching media. The teachers with different school sizes had different points of view in overall and individual criteria with a statistically significant level. 05.

Keywords : The Role of Administrators in Facilitating, The Utilization of Teaching Media, The Schools Subordinating

บทนำ (Introduction)

อนาคตของประเทศขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชน เพราะโลกในยุคปัจจุบันการแข่งขันขึ้นอยู่กับความรู้ และความสามารถของคนในชาติ โดยเฉพาะเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐานประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้โดยเร็วที่สุด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชน ให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม และรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จากอดีตที่ผ่านมา พบว่าในด้านการจัดการศึกษาของประเทศไทย ผู้เรียนไม่ได้รับการสนองตอบในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือมีความถนัด ไม่ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพในธรรมชาติตัวเองการเรียนรู้เกิดจากครูหรือผู้อื่นเป็นผู้ถ่ายทอดซึ่งมุ่งทักษะด้านการ ฟัง พูด และเขียน แต่ขาดทักษะด้าน กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ขาดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา แห่งชาติ, 2543 : 3)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำองค์กรการจัดการศึกษามีหน้าที่วางแผน ส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพ เกิดความสมดุลเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ สื่อการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอนนับตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากสื่อเป็น ตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมี

ความเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับผู้สอน ในการใช้สื่อการสอนนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะเฉพาะและคุณสมบัติของสื่อแต่ละชนิด เพื่อเลือกสื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอน และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการใช้สื่อด้วย

โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มที่ 4 มีทั้งหมดจำนวน 11 โรงเรียน สามารถแบ่งขนาดโรงเรียนได้เป็น 4 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2564) จากการศึกษาการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือ SAR ของโรงเรียนในกลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 พบว่ามีโรงเรียนที่มีจุดที่ควรพัฒนาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ทราบถึงปัญหาที่ครูควรจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น และพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้ จัดเตรียมห้องปฏิบัติการให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมใช้งานเสมอ จุดที่ควรพัฒนาได้แก่ ครูควรจัดทำสื่อ นวัตกรรม ที่หลากหลาย มีความทันสมัยตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในการพัฒนาเนื้อหาสาระแต่ละรายวิชา ควรเพิ่มสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้แก่แต่ละห้องเรียนและจัดอบรมให้ครูจัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 เพราะสื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสอนและการเรียนรู้ เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่มนุษย์สามารถใช้ประสาทสัมผัส เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพทุก ๆ ด้าน และเข้าถึงมวลความรู้ที่ตนเองสามารถที่จะรับรู้ได้ทั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษา อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสนับสนุนและส่งเสริมครูผู้สอนในการทำสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ได้ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาภายใต้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู โรงเรียนกลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน ครู จำนวน 877 คน ปีการศึกษา 2564

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตารางสำเร็จรูป ของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, p.147) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน

2) เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 39 ข้อคำถาม

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency : IOC) แต่ละข้อซึ่งได้ค่าคะแนน อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

2. วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .978

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากทางมหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมในกลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามถึงครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องทำแบบสอบถาม โรงเรียนมัธยมใน กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 269 ฉบับ และขอให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยตามกำหนดวันและเวลาที่นัดหมายที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. ผู้วิจัยประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์แบบสำเร็จรูป

4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

2. หาค่าสถานภาพส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3. หาค่าความคิดเห็นของ (กลุ่มตัวอย่าง) ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของ(กลุ่มตัวอย่าง) จำแนกตามระดับการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t – test) และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา ด้วยการใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
โดยภาพรวมและรายด้าน

เนื้อหาารายด้าน	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น
1. การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้ สื่อการเรียนการสอน	4.41	.434	มาก
2. ระบบการจัดทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อ การเรียนการสอน	4.01	.554	มาก
3. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการ เรียนการสอน	4.45	.406	มาก
4. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้ สื่อการเรียนการสอน	4.28	.509	มาก
รวม	4.29	.411	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.45$) การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.41$) และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านดังนี้

เนื้อหาารายด้าน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.35	.448	4.45	.387	-3.11	.002*
2. ด้านการจัดทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.97	.567	4.07	.525	-1.356	.176
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.42	.414	4.50	.388	-1.503	.134
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน	4.27	.542	4.30	.443	-.549	.584
รวม	4.25	.436	4.35	.356	-1.878	.062

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านดังนี้

เนื้อหารายด้าน	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	P
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.37	.443	4.46	.408	4.38	.462	1.201	.302
2 ด้านการจัดทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.01	.548	4.06	.542	3.93	.573	1.337	.264
3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.41	.416	4.47	.409	4.44	.396	.530	.589
4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน	4.33	.457	4.35	.486	4.14	.557	4.689	.010*
รวม	4.28	.408	4.34	.398	4.35	.428	1.895	.152

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านดังนี้

เนื้อหาารายด้าน	ขนาดของสถานศึกษา								F	P
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.09	.277	4.44	.332	4.18	.382	4.48	.462	7.48	.000*
2. ด้านการจัดทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.43	.305	4.30	.430	3.81	.574	4.00	.549	14.35	.000*
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.06	.089	4.48	.385	4.27	.353	4.51	.414	8.94	.000*
4. ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.97	.399	4.47	.391	4.12	.387	4.28	.550	6.05	.001*
รวม	3.89	.161	4.42	.348	4.10	.366	4.31	.423	10.64	.000*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 ครูจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison) พบว่ามีความต่างรายคู่ คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอนและภาพรวม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 พบว่า ประเด็นสำคัญอภิปรายผล ดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยความคิดเห็นในด้านส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน มากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน อันดับ 3 คือการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน และอันดับสุดท้ายคือ ระบบการจัดทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับเงื่อนไขความสำเร็จเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาซึ่งสถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมให้พร้อมที่จะรองรับการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการและกิจกรรมของรูปแบบ การวัดและการประเมินผลของรูปแบบ และการสะท้อนผลเพื่อพัฒนารูปแบบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับกระบวนการและกิจกรรม ตลอดจนการวัดและการประเมินผลของรูปแบบได้ตามบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาครูสู่มืออาชีพ การพัฒนานวัตกรรม เทคนิควิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสื่อ ICT โดยการส่งเสริม ให้ครู พัฒนานวัตกรรม/สื่อในการจัดการเรียนรู้ มีการศึกษาวิจัย และพัฒนาวิธีสร้างสื่อที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ ICT ที่สอดคล้อง และตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน และสอดคล้องกับ สมเกียรติ สรรคพงษ์ (2562, หน้า 150) เรื่อง การส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมี 5 ขั้นตอน เรียกว่า “KIETS Process” คือ (K: Knowledge Awareness) (I : Input Support) (E : Environment Support) (T : Teacher Improvement Support) และ (S : Supervise Support)

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เพราะการบริหารสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติภารกิจด้านจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้น ผู้บริหารจะต้องมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ เพราะถ้าระบบ

การบริหารงานดีก็จะส่งผลให้งานที่รับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างราบรื่น สอดคล้องกับการจัดการตามหลักการบริหาร (Administrative Management) เฮนรี ฟาโยล์ (Henri Fayol) ซึ่งตามแนวความคิดของฟาโยล์การที่จะทำให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นประการแรก นักบริหารจะต้องทำหน้าที่ทางการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Commanding) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธิพงษ์ ทองเขียว (2562, หน้า 108) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุดของผู้บริหารผู้ คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม

1.2 ด้านระบบการจัดทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเมื่อครูได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยดังกล่าวอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ ที่พัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้แล้ว ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ สอดคล้องกับ ลูเธอร์ กุลlick และลินดัล เออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่ได้เสนอหลักที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ (Budgeting) คือ หน้าที่ในการจัดสรร การวางแผน งบประมาณให้กับองค์การ และหน่วยย่อยต่าง ๆ ให้มีงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอในการทำงาน และสอดคล้องกับ มณีรัตน์ สุดเต้ (2563, หน้า 356) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการในโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

1.3 ด้านส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกรูปแบบที่สามารถส่งเสริมและเกิดการพัฒนาได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนได้เต็มที่ตามศักยภาพผลิตผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพเป็นคนเก่ง คนดี และมีคุณธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 – 2580) แผนปฏิรูปด้านการศึกษา ข้อที่ 4 นโยบายที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนบทบาท

ครูให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีคุณภาพ เป็นครูมืออาชีพ มีทักษะวิชาชีพขั้นสูง โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” สร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2557 หน้า 25-26) ได้สรุปแนวทางการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 และยกระดับคุณภาพครูไทยเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ในการผลิตและพัฒนาครูต้องเข้าใจกระบวนการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ยึดหลักการเรียนรู้โดยใช้ 3Rs (Reading, Writing and Arithmetic) และ 7Cs ตามความแตกต่างของบุคคล การผลิตและพัฒนาครูให้เป็นผู้จัดการกระบวนการการเรียนรู้ให้นักเรียนค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเน้นทักษะมากกว่าเนื้อหาและเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ซึ่งสอดคล้องกับ อภิสร กังสังข์ (2561) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ตามทัศนะของครู ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาต่อ อบรมสัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และนำมาใช้ในการพัฒนางานอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็น กระบวนการที่ผู้บริหาร กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครู อาจเป็นผู้บริหารนิเทศเองหรือนิเทศโดยบุคคล ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร เพื่อการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ แฮร์ริส (Harris 1985: 10) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า เป็นสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ สุรีพร แก้วโพธิ์ (2561) วิจัยเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการ กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอนตามแผนที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนกับครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี เพราะเห็นว่าครูที่จบปริญญาตรีขึ้นไปมีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องของงานสอนสูงกว่าครูที่จบปริญญาตรีแต่ในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยอาจจะต้องมีการวางแผนส่งเสริมให้มากขึ้น สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2551, หน้า 87-88) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาพรวมไม่ต่างกัน พบว่า ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นในด้านนี้ สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความรู้และทักษะในการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เข้ากับความต้องการของผู้เรียน มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่ครูใช้สอนได้ง่ายยิ่งขึ้น ในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีการยอมรับข้อผิดพลาดและพร้อมรับฟัง แก้ไข ปรับปรุง มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัย พุทธิพงษ์ ทองเขียว (2562, หน้า 98) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีการทำสื่อการเรียนการสอนของครู ได้แก่ เมื่อครู (อาวุโส) ได้รับการนิเทศยังไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่มีผลงานและการสร้าง

นวัตกรรมน้อย บุคลากรยังขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ครูบางคนไม่ได้ส่งผลงานทำให้ไม่สามารถปรับปรุงด้านคุณภาพของสื่อที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้เท่าที่ควร

2.3 ครูจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ครูในสถานภาพขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน มากกว่าในสถานภาพขนาดของสถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานภาพของสถานศึกษาแต่ละขนาด จะมีความพร้อมในด้านทรัพยากรที่แตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาล โดยคิดเป็นเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับ พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด (2560, หน้า 888) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1-2 ผลการวิจัยจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามที่สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านจำนวนบุคลากร งบประมาณ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากย่อมมีจำนวนครูมากกว่า ดังนั้น โรงเรียนที่มีครูมากกว่าผู้บริหารจึงสามารถจัดครูเข้าปฏิบัติงานได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม จึงส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางอยู่ในระดับสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาที่มีโครงการและกิจกรรมการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านระบบการจัดทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารควร

มีการจัดให้มีห้องปฏิบัติการที่มีความพร้อมต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู

1.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนการสอนของครูกับสถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

1.4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการแจ้งผลการประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูให้ครูผู้ถูกประเมินทราบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูในการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1

เอกสารอ้างอิง (References)

- ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2551). การศึกษาการพัฒนาดนเองของครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด. (2560). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 – 2. มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงใหม่.
- พุทธิพงษ์ ทองเขียว. (2562). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครูศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มณีนรัตน์ สุดเต้. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- สมเกียรติ สรรคพงษ์. (2562). การส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุรีพร แก้วโพธิ์. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (พ.ศ. 2563 – 2565).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี.
- อภิสร กังสังข์. (2561). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education* (7th Ed.). New York: Routledge.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16 (3), 297-334.

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม
4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
The Opinions of Teachers Toward the Role of Administrators
of School Curriculum in the Schools Subordinating to Group 4
of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

ชลดา โกสวัตดี¹ และอำนวยการ ทงโปร่ง²

Chollada Kosawat¹ and Amnuay Thongprong²

Received : April 5, 2022; Revised : May 17, 2022; Accepted : May 20, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกความต่างของระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มวิจัยในครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ้ Scheffé (Scheffé's post hoc comparison) ผลการวิจัยพบว่า

---

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Bangkok, Thailand; e-mail : Cholladakosawat@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Bangkok, Thailand.

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการประชาสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียนต่างกัน ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารหลักสูตร, สถานศึกษา, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This study aims to conduct comparative research on the opinions of teachers toward the administration of school curriculum in the schools subordinating to group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The target group of this research is categorized by level of education earned, work experience, and school size. This group consists of 269 teachers working in the schools subordinating to group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The research tool is a questionnaire for the opinions of teachers toward administration of school curriculum. The statistics used in this research are frequency, percentage, average, standard deviation, t-test, One way Analysis of Variance, and Scheffé's post hoc comparison. The results of this study were

1. The opinions of teachers toward the administration of school curriculum in the schools subordinating to Group 4 of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 were in high degree in overall and individual criteria.

2. The comparison of the opinions showed different points of view among sub-categorized groups. The teachers with different work experience had different points of view in school promotion. The teachers with different level of education

earned and school size had different points of view in overall and individual criteria with a statistically significant level. 05

Keywords : Administrators in Facilitating, School Curriculum, The Schools Subordinating

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาว่าต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เพื่อให้บังเกิดผลในการปฏิบัติ ดังข้อความในวรรคสอง มาตรา 27 ที่ว่า ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ฉะนั้นโรงเรียนจะต้องจัดทำสาระ กรอบหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อตรงต่อความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ (ณรงค์ พิสาร, 2563) และเมื่อโรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ตรงต่อความต้องการของผู้เรียน และชุมชนแล้ว การตระหนักถึงศักยภาพความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน เพื่อจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ชีระเดช เรือนแก้ว (2562) ได้กล่าวไว้ใน แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมก๋อย วิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ว่า สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและชี้แจงให้บุคลากรเห็นความสำคัญของหลักสูตร การใช้หลักสูตร ตลอดจนการกำกับ นิเทศติดตาม เพื่อที่จะทำให้การดำเนินการด้านหลักสูตรเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มที่ 4 มีทั้งหมดจำนวน 11 โรงเรียน สามารถแบ่งขนาดโรงเรียนได้เป็น 4 ขนาด โรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก พันธกิจของโรงเรียนโดยส่วนใหญ่ คือ 1. พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม

จริยธรรมและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข 3. จัดสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1, 2563)

จากรายงานการประเมินตนเอง ของโรงเรียนในกลุ่ม 4 ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่โรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่าโรงเรียนได้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ตามบริบทของโรงเรียนอย่างหลายหลายหลักสูตร มีการจัดทำหลักสูตรเตรียมอาชีพ ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมก่อนการเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย (โรงเรียนโพธิสารพิทยากร, 2562) หลักสูตรมุ่งพัฒนาผู้เรียนใหม่ทักษะแห่ง ศตวรรษที่ 21 สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการเรียนรู้สู่อาชีพในอนาคต (โรงเรียนมหารณพาราม, 2563) หลักสูตรที่มุ่งเน้นสร้างนวัตกรรม (โรงเรียนที่ปภกรณ์วิทยาพัฒนา(วัดน้อยใน), 2563) ทั้งนี้จากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานในสถานศึกษานั้น ๆ ตามบริบทของโรงเรียนที่มีความต้องการของผู้เรียนและชุมชนที่แตกต่างกันออกไป

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึง บทบาทความสำคัญของผู้บริหาร ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่โดดเด่น สามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งโรงเรียนมีหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ เป็นเอกลักษณ์ย่อมสะท้อนให้สังคมภายนอกเชื่อมั่นว่า โรงเรียนแห่งนี้เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมและไว้วางใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียน อีกทั้งยังแสดงถึงศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนให้เห็นเป็นที่ประจักษ์สู่สาธารณชน จึงได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู โรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน ครู จำนวน 877 คน ปีการศึกษา 2564

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตารางสำเร็จรูป ของ Cohen, Manion and Morrison (2011, p. 147) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 40 ข้อคำถาม

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency : IOC) แต่ละข้อซึ่งได้ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

2. วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2. ผู้วิจัยนำหนังสือข้างต้นพร้อมแบบสอบถาม ส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อส่งให้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่โรงเรียนกลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 และขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามผ่านทาง Google Form

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
2. หาค่าสถานภาพส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. หาค่าความคิดเห็นของ (กลุ่มตัวอย่าง) ใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของ (กลุ่มตัวอย่าง) ใช้การทดสอบค่าที (t – test) เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรเพียง 2 ตัว แต่ถ้าเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัว ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffé's post hoc comparison)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

เนื้อหาประเด็น	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.30	.737	มาก
2. ด้านการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร	4.23	.811	มาก
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.33	.827	มาก
4. ด้านการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม	4.25	.880	มาก
รวม	4.28	.777	มาก

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.33$) ด้านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับ

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

เนื้อหาารายด้าน	ระดับการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.19	.818	4.51	.489	-4.025	.000*
2. ด้านการเป็นผู้นำในการจัดทำ หลักสูตร	4.11	.910	4.45	.514	-3.910	.000*
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.21	.954	4.55	.433	-3.929	.000*
4. ด้านการสนับสนุนการจัด สภาพแวดล้อม	4.12	1.003	4.49	.499	-4.050	.000*
รวม	4.16	.886	4.50	.435	-4.238	.000*

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร
 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

เนื้อหาารายด้าน	ประสบการณ์การทำงาน						F	P
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.36	.564	4.21	.949	4.36	.581	1.319	.269
2. ด้านการเป็นผู้นำในการจัดทำ หลักสูตร	4.37	.577	4.09	1.095	4.28	.560	2.883	.058
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.46	.608	4.11	1.077	4.46	.600	5.696	.004*
4. ด้านการสนับสนุนการจัด สภาพแวดล้อม	4.38	.688	4.14	1.108	4.25	.721	1.645	.195
รวม	4.39	.580	4.14	1.028	4.34	.558	2.755	.065

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร
 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง
 กัน ยกเว้น ด้านการประชาสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านดังนี้

เนื้อหาทางด้าน	ขนาดของโรงเรียน								F	P
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.48	.918	4.08	.892	4.04	.909	4.51	.493	17.191	.000*
2. ด้านการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร	3.21	1.453	4.07	.881	3.94	.913	4.44	.528	17.479	.000*
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.32	1.464	4.00	.898	3.83	.942	4.64	.440	29.902	.000*
4. ด้านการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม	3.15	1.45	4.02	1.029	3.83	.991	4.51	.525	21.381	.000*
รวม	3.29	1.276	4.04	.901	3.91	.911	4.53	.443	23.492	.000*

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการประชาสัมพันธ์ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร ตามลำดับ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการรับข่าวสารของหลักสูตรสถานศึกษา แต่ละครึ่งอย่างชัดเจน จึงมีการส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปแบบที่เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม

และเทคโนโลยี และนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ สอดคล้องกับ แนวความคิดของคัทลิปและเซ็นเตอร์ (Cutlip and Center, 1978, pp 99) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติต้องทำเป็นกระบวนการ (Process) อย่างมีระเบียบแบบแผนโดยมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ประกอบกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามแผนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และสอดคล้องกับ อารมณ จินดาพันธ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

1.1 ด้านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ลำดับที่มากที่สุด คือโรงเรียนมีแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานเพื่อทำให้การดำเนินงานนั้น ๆ ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยช่วยให้การบริหารงานเป็นไปโดยประสานสอดคล้องกับ Saylor and Alexander (1974, p 265) กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาการจัดการหลักสูตรไว้ว่า การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) หลังจากที่ได้กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและ จัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้ เลือกมาอย่างครอบคลุม สอดคล้องกับเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวไว้ว่า กระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการนำกลยุทธ์ไปสู่ การปฏิบัติต้องอาศัยแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวทางให้เป็นไปอย่างสอดคล้อง ประสานกันทั้งในแง่ทิศทางและจังหวะเวลา โดยสรุปแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นแผนที่ทำขึ้น สำหรับใช้ในการบริหารหน่วยงานให้เกิดความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด มีระบบการทำงานที่ชัดเจนและเป็นขั้นตอน มีการใช้งบประมาณ อย่างคุ้มค่าและมีการตรวจสอบผลการทำงาน

1.2 ด้านการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ ลำดับที่มากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษา

กำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้กับบรรยากาศใหม่ๆ เป็นการเสริมแรง สร้างความสนใจในการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ เลวิส (Lewis, 1984) อ้างถึงใน รัชนีญา แพโรส (2553, หน้า 111) ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินการเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดำเนินการเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อการเรียนการสอน จัดหาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ บริหารโดยยึดกระบวนการบริหารครบวงจร (PDCA)

1.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ลำดับที่มากที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ ในการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองได้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และใช้ประกอบการตัดสินใจในการเข้าเรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ เจอร์รี่ (Jerry, 1996 : 254) ได้วิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบกราฟฟิกที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ควรทำการรวบรวมแนวคิดและสังเคราะห์แนวคิดในการออกแบบกราฟฟิกที่จำเป็นต่อการศึกษาให้ได้มากที่สุด ก่อนจะดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร จากนั้นค่อยตั้งกรรมการขึ้นมาดำเนินงานควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบกันทั่วไป โดยหน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ จิรายุ คุณสืบพงษ์พันธ์(2563) ทำการวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนอย่างมืออาชีพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนมีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการปฏิบัติตามแผน การดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีการประเมินครบวงจร และนำผลไปใช้ประโยชน์จริง

1.4 ด้านการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ลำดับที่มากที่สุดประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริมในการจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับกระบวนการและเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนของหลักสูตรสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ค่าเฉลี่ยเท่ากัน เนื่องจากผู้บริหารมีหน้าที่คอยส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดสภาพแวดล้อมให้ สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนรวมถึงผู้บริหารต้องมีเป้าหมายในการพัฒนา ผู้เรียนในการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับ แนวคิดของ โบแชมป์ (Beauchamp, 1975 : 169) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนคือสิ่งแรกที่ควรทำ ครูผู้นำหลักสูตรไปใช้มี หน้าที่แปลงหลักสูตรไปสู่การสอน โดยใช้หลักสูตรเป็นหลักในการพัฒนาวิธีการสอน สิ่งที่ควร คำนึงถึงในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ วิชานา อับดุลเลาะ (2563) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 “ แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติ ” สรุปผลการวิจัยไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีผล ต่อผู้เรียน สถานศึกษาซึ่งเป็นองค์การที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนควรสร้าง ความตระหนักให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนชุมชน ให้มีความตระหนักถึง ความสำคัญของการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีในทุกด้านซึ่งมีผลต่อเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียน กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนก ตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวม และรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นและรับรู้ในสภาพปัญหาของการบริหาร จัดการหลักสูตรที่แตกต่างกัน รวมทั้งครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอาจมีทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ ด้านงานวิจัย ด้านหลักสูตรในการวิเคราะห์ได้และมีระบบการบริหารจัดการที่ดีใน การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจึงมีความเข้าใจในการทำงานของผู้บริหารได้มากกว่า สอดคล้องกับ สุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ. (2562) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการ บริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผล การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็น จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดย ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการประชาสัมพันธ์ มีความแตกต่างอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยการทำงานของครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีระดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานสูงจะเข้าใจการสื่อสารของผู้บริหารในการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งในด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้แทนนักเรียน เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Maslow (1987 : 122-144) ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์ที่เป็นลำดับขั้นความต้องการจนถึงความต้องการขั้น สูงสุดคือเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ความต้องการด้านความเคารพเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้าน อื่นๆ ได้รับการตอบสนองแล้ว ในระดับนี้จะต้องการความเคารพนับถือจากคนอื่น และ สอดคล้อง กับ สุนิสา ศรีอิสสร (2561) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมาตาพุด พันธ์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน ภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานภาพขนาดของโรงเรียนของครูที่ ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ อาจเป็นเพราะ ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กขาดอัตรากำลัง มีภาระงานมาก ขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การ ทำวิจัยในชั้นเรียนยังมีน้อย ครูต้องสอนครบชั้น ขาดครูสอนตรงเอก ขาดความต่อเนื่องในการ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลคุณภาพภายในสถานศึกษา และชุมชนในบริบทของแต่ละ สถานศึกษาที่แตกต่างกันทำให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความแตกต่างกันอีกด้วย สอดคล้อง กับ วิภาดา ศรีลาศักดิ์ (อ้างใน เหมือนฝัน วงเดช, 2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนเขตเทศบาล เมืองมุกดาหาร โดยมีข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา ว่าควรมี การสร้างความตระหนักที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของหลักสูตร มีการจัดอบรม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นำบุคลากรไปศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย หรือ โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ให้ความสำคัญ เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน มี การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยัง สอดคล้องกับบอชริญาณ์ คชาบาล (2561) ได้ศึกษา การศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ครูที่มีขนาดของสถานศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความ แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนควรทำความเข้าใจและปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ครูได้ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา

1.2 ด้านการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนควรจัดให้มีการ/ทบทวน/ปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรหลังจากการนำไปใช้ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินหลักสูตรและกำกับติดตาม ให้มีประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการของผู้เรียน

1.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมาย ตื่นตัวจากการได้รับข่าวสารของหลักสูตรสถานศึกษาได้ จากการถ่ายทอดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่ปรับเปลี่ยนไปตามความเปลี่ยนแปลงของการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 ด้านการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม โรงเรียนสามารถใช้ทรัพยากรในการจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างคุ้มค่า โดยประเมินทรัพยากรเดิมที่มีอยู่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยเป็นการร่วมมือกันกับครู และบุคลากรในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2.2 ควรทำวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสมรรถนะ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2.3 ควรทำวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของครูในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิรายุ คุณสืบพงษ์พันธ์. (2563) รูปแบบการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์
- ณรงค์ พิมสาร และคณะ. (2563). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธีระเดช เรือนแก้ว. (2562). แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชนีญา แพ้ไธสง. (2553). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 : กรณีศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- โรงเรียนที่ปึงกรณ์วิทยาพัฒนา(วัดน้อยใน). (2563). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
- โรงเรียนโพธิสารพิทยากร. (2562). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร
- โรงเรียนมทรธรรณพาราม. (2563). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร
- วีชานา อับดุลเลาะ. (2563). การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 “แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติ”. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- สุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ.(2562). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพรเขต 1. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- สุนิสา ศรีอัสดร. (2561). การศึกษาวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.(2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2563. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.

เหมื่อนฝัน วงเดช. (2562). สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนเขตเทศบาลเมือง
มุกดาหาร. คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

อชิรญาณ์ คชาบาล. (2561). การศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อารมณั จินดาพันธ์. (2560). บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทำและการใช้หลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

Battison, S.B (1991) .The Context of Deliberation Case Studies in Local
Curriculum Development. Doctoral Diserrtation Education Curriculum
and Instruction (0727).Education administration(0514). Ohio:The Ohio state
University .Photocopied.

Beauchamp, R.H. (1975). Education in Japan : A Source Book. New York : Garland.

Cutlip, S. M. & Center, A. H. 1978. Effective PublicRelations. (5th ed.). Englewood
Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.

Jerry,E. (1996). A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development.
Dissertation Abstracts International,4254-A.

Maslow. (1970). Motivation and personality. NY: Harper & Row.

Saylor, J.G. Alexander. W.M. (1974). Planning Curriculum For Schools. New York :
Holt. Rinehart and Winston.

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียน กลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

เขต 1

Personnel Administration of School Administrators According to The Perception of Teachers under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 Group 6

สุธินาท ช่วยประสม¹ และอำนวยการ ทงโปรง²

Sutthinat Chuaiprasom¹ and Amnuay Thongprong²

Received : April 6, 2022; Revised : May 17, 2022; Accepted : May 20, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 248 คน ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe's Post hoc Comparison)

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารงานบุคคล, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนมัธยมศึกษา

---

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Bangkok, Thailand; e-mail : sutthinat50@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Master Student of Education Program in Administration, Ramkhamheang University, Bangkok, Thailand.

Abstract

The purpose of this research was to study and compare teachers' perceptions of personnel management of school administrators in group 6 schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office 1 classified by educational level. work experience The sample group used in this research was 248 teachers in group 6 schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office, District 1, Academic Year 2021. The research instrument was a questionnaire on personnel management of educational institution administrators according to the perceptions of teachers in group 6 schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office 1. The stats used in the research were frequency values, hundred values. each mean, standard deviation Double Differences Using Chef's Method

Keywords : The Personnel Administration, The school administrators, The Schools Subordinating

บทนำ (Introduction)

ปัจจัยสำคัญของการบริหารนั้นประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญ 4 ประการ นั่นก็คือ มนุษย์, เงินทุน, วัสดุอุปกรณ์ต่าง, และการบริหารจัดการ ใน 4 ประการนี้ส่วนที่มีความสำคัญที่สุดเห็นจะเป็นมนุษย์ เพราะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์มากที่สุด การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้องค์กรขับเคลื่อนไปข้างหน้า และถือว่าเป็นภารกิจสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังสถานศึกษา โดยให้อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นอำนาจตามกฎหมายกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในภารกิจงาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร ส่งผลให้การบริหารงานภายในสถานศึกษามีความอิสระ ไม่ซับซ้อนในการปฏิบัติงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 43)

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับบุคคล เริ่มตั้งแต่การสรรหาบุคคล การดำรงรักษาบุคคล การพัฒนาบุคคล และการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่มีส่วนในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพอย่างมาก (เทพรัตน์ ดาวเรือง, 2560) ดังนั้นการบริหารงานบุคคลจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการบริหารทุกประเภท แม้จะมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นเป็นลำดับ หากการจัดการด้านการบริหารงานบุคคลมีประสิทธิภาพก็จะทำให้มีการพัฒนาองค์การตลอดรวมไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 51-52)

โรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อดำรงรักษาบุคคลให้อยู่ในองค์กร มีประสิทธิภาพในการทำงาน และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา แต่ยังพบว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในด้านการบริหารงานบุคคลน้อยมาก ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาขาดคนที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง และขาดประสิทธิภาพในการทำงาน (รายงานประจำปีของสถานศึกษา โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ, 2562)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนและยกระดับคุณภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรกลุ่มและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 10 โรงเรียน ข้าราชการครูจำนวน 742 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 ปีการศึกษา 2564 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 10 โรงเรียน ข้าราชการครูจำนวน 248 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011 : 147)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) มี 47 ข้อคำถาม

1. หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) แต่ละข้อซึ่งได้ค่าคะแนน 0.60 – 1.00

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีค่าหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .967

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่ม 6 จำนวน 10 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำหนังสือข่างต้นพร้อมแบบสอบถาม ส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่ม 6 เพื่อส่งแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามผ่านทาง Google form

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดยการหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)
2. การรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยการทดสอบค่าแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ครูมีการรับรู้ต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนของการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับการรับรู้ของครู		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.การวางแผนอัตรากำลัง	4.04	.66	มาก
2.การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	4.07	.67	มาก
3.การดำรงรักษาบุคคล	4.03	.63	มาก
4.การพัฒนาบุคลากร	4.09	.55	มาก
5.การประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.14	.54	มาก
รวม	4.07	.53	มาก

จากตาราง 1 พบว่าการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.09$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การดำรงรักษาบุคคล ($\bar{X} = 4.03$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี (n=152)		สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป (n=96)		t	p
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1.การวางแผนอัตรากำลัง	3.82	.66	4.37	.51	-7.357	.000*
2.การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	3.91	.62	4.31	.68	-4.733	.000*
3.การจ้ำรงรักษาบุคคล	3.95	.53	4.13	.76	-2.055	.042*
4.การพัฒนาบุคลากร	3.98	.48	4.42	.61	-4.000	.000*
5.การประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.00	.47	4.34	.56	-4.951	.000*
รวม	3.93	.50	4.28	.51	-5.347	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำแนกตามระดับประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานบุคคลของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน กลุ่ม 6	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	p
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1.การวางแผนอัตรากำลัง	3.75	.65	4.18	.60	4.40	.50	24.773	.000*
2.การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	3.82	.64	4.25	.62	4.30	.64	15.019	.000*
3.การจ้ำรงรักษาบุคคล	3.90	.52	4.06	.70	4.23	.70	5.928	.003*
4.การพัฒนาบุคลากร	3.94	.46	4.21	.57	4.21	.61	7.876	.000*
5.การประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.95	.44	4.26	.52	4.32	.60	12.945	.000*
รวม	3.87	.48	4.20	.51	4.30	.51	16.507	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's post hoc comparisons)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะปัจจัยสำคัญของการบริหารคือคน เพราะคนคือทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์มากที่สุดในการบริหารจัดการแต่ละองค์กร บุคคลที่มีศักยภาพย่อมทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้องค์กรพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องตระหนักเอาใจใส่ดูแลบุคลากรในการปฏิบัติงานที่หน่วยงานได้รับการตอบสนองตามความต้องการในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์กรกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับฐิติพร สิมสวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระนอง พบว่าการบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการต่างๆ ในการดำเนินการจัดการเกี่ยวข้องกับคนให้ปฏิบัติงานและกิจกรรมทั้งปวงที่จะทำให้ปัจจัยด้านบุคคลมีประสิทธิภาพสูงสุด คงอยู่ กับองค์กรนานที่สุด เพื่อให้องค์การประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับพิชญามณูชุลาวชัย (2562) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าผู้บริหารต้องใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกนอกราชการ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและมีความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อให้ดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร และสอดคล้องกับเทพรัตน์ ดาวเรือง (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยะหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า การบริหารงาน

บุคคลเป็นกระบวนการบริหารงานบุคคลเพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อจะได้นำหลักการและแนวคิดไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานโดยสอดคล้องกับกลยุทธ์และเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

ซึ่งอภิปรายผลเป็นรายด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 การวางแผนอัตรากำลัง พบว่าครูมีการรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดแผนอัตรากำลังให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา กระบวนการในการสำรวจความต้องการของสถานศึกษา นอกจากนั้นแล้วยังมีประชุมวางแผนกำหนดอัตรากำลังของครูร่วมกับบุคคลที่ต้องการเสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละปี จึงทำให้การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วิภาดา สารรัมย์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ผู้บริหารมีการวางแผนอัตรากำลัง ประเมินความต้องการกำลังคนจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีนโยบายและระเบียบที่ชัดเจนเพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับตำแหน่ง เข้ามาปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม อีกทั้งยังสอดคล้อง เค็ก อ่อนพุ่ม (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารมีการวางแผนอัตรากำลังและประเมินสภาพความต้องการ อัตรากำลัง การจัดทำแผนอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วเสนอแผนอัตรากำลัง เพื่อขอความเห็นชอบต่อเขตพื้นที่การศึกษา และมีการขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง รวมทั้งพัฒนาศักยภาพครูเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

1.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง พบว่าครูมีการรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการสรรหาครูเข้ามาทำงาน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของครูที่ดำเนินการสรรหา มีการกำหนดคุณสมบัติของครูที่สรรหาให้เหมาะสมกับตำแหน่ง และมีคัดเลือกเพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมกับงาน โดยความโปร่งใส ชัดเจน ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับวิภาดา สารรัมย์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้กล่าวว่า ผู้บริหารมีกลวิธีในการค้นหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ

เหมาะสมกับงานเข้าร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการกระบวนการและหลักการต่าง ๆ ที่เหมาะสมโดยจัดแนวทางปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจในเรื่องของโอกาสในความก้าวหน้ามีการประชาสัมพันธ์ กำหนดคุณสมบัติ มีการตั้งคณะกรรมการในการสรรหา มีการทดลองปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนดำเนินการด้วยความยุติธรรม จะส่งผลให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.3 การธำรงรักษาบุคคล พบว่าครูมีการรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างสัมพันธภาพกับครูในโรงเรียน มีการจัดสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูอย่างทั่วถึงและเพียงพอ ส่งเสริมให้ครูมีสุขภาพและร่างกายจิตใจที่สมบูรณ์ ยกย่องชมเชยครู กรณีที่มียุทธศาสตร์ดีเด่นหรือประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารตระหนักและให้ความสำคัญกับครูและบุคลากรเปรียบเสมือนทรัพยากร อันมีค่ายิ่งในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ (2561) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประถมชุมพร เขต 1 ได้กล่าวว่า กระบวนการที่มีสายบังคับบัญชาแสดงความสัมพันธ์ของบุคลากรในงานแต่ละงานอย่างชัดเจนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากประสิทธิภาพของงานย่อมขึ้นอยู่กับการทำงานของบุคลากรจึงเป็นหน้าที่ขององค์กรที่จะต้องหาวิธีการส่งเสริม ประกอบด้วยแรงจูงใจ การให้ค่าตอบแทน การให้สวัสดิการ การรักษาวินัย และการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรมีกำลังใจที่ดี

1.4 การพัฒนาบุคลากร พบว่าครูมีการรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีจัดปฐมนิเทศครู ก่อนเข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลการขอให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะของครู เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการให้ครูขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด ส่งเสริมความรู้ความสามารถให้แก่ครูในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และแนะนำให้ครูนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการพัฒนางานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับสุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ (2561) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประถมชุมพร เขต 1 พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้คนที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ ทักษะ ทักษะคติ ค่านิยม ความสามารถของบุคคล มีทักษะความชำนาญตลอดจนเจตคติที่ดีต่อเพื่อร่วมงานและการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การนิเทศงาน การศึกษาดูงาน การอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการต่อ และการศึกษาด้วยตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับวินิดา เหลนปก (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (ไสวราชบุรุษอุปถัมภ์) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม

สัมมนา ศึกษาสถานศึกษาที่หรือเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ และนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีแผนความก้าวหน้าในสาขาวิชาชีพในแต่ละสายงาน และควรมีการจัดการนิเทศการเรียนการสอน

1.5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน พบว่าครูมีการรับรู้โดยภาพรวมระดับมาก เพราะผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงานถือว่าเป็นกระบวนการและเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานบุคคลที่สามารถช่วยเหลือ และพัฒนางานขององค์กรให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวนิดา เหล่นปก (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมระดับมาก ได้กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษาและที่ ก.ค.ศ. กำหนดการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา รวมทั้งรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานในส่วนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้องขอได้รับทราบ อีกทั้งสอดคล้องกับพิชญามญชุ์ ลาวชัย (2562) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ได้กล่าวว่า ผู้บริหารมีการกำหนดวัตถุประสงค์ แผนการประเมินผล การประเมินผลการปฏิบัติ วิธีการ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด และแจ้งผลการประเมินให้บุคลากรทราบแล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีวุฒิภาวะ มุมมอง ทักษะประสบการณ์ และองค์ความรู้ในการนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ดี และได้รับการยอมรับในบุคลากรในโรงเรียนได้เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน สอดคล้องกับสุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ (2561) ได้ศึกษาปัญหา

และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเห็นต่างกั น ดังนั้นผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานบุคคลไม่เท่าเทียมกับในแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องให้ ความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานบุคคลให้ทุกคนในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพและให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันการรับรู้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่ม 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์มากกว่าทำงานมาช่วงระยะเวลาหนึ่งจะทำให้ ผู้ปฏิบัติงานเริ่มรู้กระบวนการทำงานส่งผลให้แสดงออกทางการรับรู้ต่อการบริหารงานบุคคลของ ผู้บริหารสถานศึกษาย่อมจะมีความแตกต่างจากผู้ที่เริ่มเข้ามาปฏิบัติงานใหม่ ดังนั้นจึงส่งผลให้การ แสดงออกทางการรับรู้มีความแตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับ สีวรรณ ไชยกุล (2562) ได้ศึกษา การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลาเขต 3 ผลเปรียบเทียบการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และ ขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าประสบการณ์ใน การทำงานยิ่งมากขึ้นส่งผลให้การทำงานมีความเป็นระบบระเบียบและเป็นไปตามมาตรฐานเพิ่มมาก ขึ้นเช่นกันและสอดคล้องกับ จิตติพร สิมสวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุและ ประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระนอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวางแผนอัตรากำลัง ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ปริมาณงานของครู เพื่อวางแผนการจัดอัตรากำลังของครูให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

1.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ผู้บริหารควรมีนโยบายแผนงานการสรรหาครูในการเข้าทำงาน เพื่อให้ได้ครูที่ช่วยสอนในวิชาเอกที่ขาดแคลน ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา ผ่านกระบวนการสรรหาให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานโดยความถูกต้องและเป็นธรรม

1.3 การดำรงรักษาบุคคล ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อเป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพกับครูในโรงเรียน

1.4 การพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารควรมีการจัดทำแผนพัฒนาครูของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความรู้ความสามารถให้แก่ครูในการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมให้มีคุณสมบัติ ความสามารถ และศักยภาพในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่งที่สูงขึ้นต่อไปในอนาคต หรือตามเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ

1.5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรพิจารณาการประเมินผลงานของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรด้วยกัน เพื่อเป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุงเพื่อวางแผนพัฒนาครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ :
คุรุสภา ลาดพร้าว.
- (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และแก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ.
- (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 3) และแก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช 2553**. กรุงเทพฯ.
- เค้ก อ่อนพุ่ม. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สีวรรณ ไชยกุล. (2562). **การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ. (2561). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1**. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2564). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน
กลุ่ม 6**. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565, www.sesao1.go.th.
- ฐิติพร สิมสวัสดิ์. (2561). **การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดระนอง**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทพรัตน์ ดาวเรือง. (2560). **การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยะลา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมยะลา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ. (2562). **รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา ปี 2562**. วันที่
สืบค้นข้อมูล 10, มกราคม 2565 จากเว็บไซต์ : <http://www.rnp.ac.th/>.
- วิลาวรรณ ปังอุทา. (2560). **การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- วิภาดา สารรัมย์. (2562). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วาราดา ณ ลานคา. (2560). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วนิดา เหลนปก. (2560). การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง(ใสวราษฎร์อุปถัมภ์).
การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชญามณูชุล ลาวชัย. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Collette, Pauline Marie. (1995). “Professional development need of Human
Resource Management Practitioners”. Dissertation Abstracts International.
- Flippo, E.B. (1998). Principle of Personnel Management. New York: Mc Graw-Hall.

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการ
ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน
จังหวัดลพบุรี

Guidelines for the Development of Child Development Center
Operations According to the Operating Standards of Local
Administrative Organizations According to the Perceptions of
the Teacher Lopburi Province

ธิดารัตน์ คำชัยวงศ์¹ และเศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล²

Thidarat Khamchaiwong¹ and Settawat Chokworakul²

Received : October 17, 2022; Revised : October 31, 2022; Accepted : November 5, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในจังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 199 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) หัวหน้างานด้านการศึกษาจังหวัดลพบุรี 2) นายกเทศมนตรีเมืองเขาสามยอต 3) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางคู 4) ผู้นำเครือข่ายครู

---

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา; Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand;
e-mail : thidarat.thidarat1981@gmail.com

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา; Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand;
e-mail : Dr.settawat@gmail.com

ผู้ดูแลเด็กจังหวัดลพบุรี 5) ผู้อำนวยการกองการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอนในจังหวัดลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ มาตรฐานด้านงานบุคคล, มาตรฐานด้านงานสอนตามหลักสูตร, มาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่, มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารควรมีคำสั่งมอบหมายงาน มีการตรวจสอบ การรายงานผล และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ ด้านงานบุคคล ควรจัดประชุมพนักงานประจำเดือน และมีการนิเทศการสอนของครูภาคเรียนละ 2 ครั้ง ด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ควรจัดทำโครงการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ลงแผนพัฒนาท้องถิ่น และควรเลือกสุกษณ์ที่ถูกลักษณะเหมาะสมสำหรับเด็ก ด้านงานสอนตามหลักสูตร ควรส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ควรจัดกิจกรรม/โครงการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนได้รับทราบข้อมูล และประเมินความพึงพอใจการให้บริการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรจัดกิจกรรม/โครงการ ให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทางการพัฒนา, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, มาตรฐานการดำเนินงาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of child development centers operating in accordance with the operational standards of local administrative organizations. according to the perception of the teacher in Lopburi Province 2) to study the guidelines for the development of child

development center operations according to the operating standards of local administrative organizations in Lopburi Province.

The research sample consisted of teachers in child development centers of local administrative organizations. In Lopburi Province, Academic Year 2021, 199 people and 5 interviewees were selected by specific selection, namely 1) Head of Education in Lopburi Province 2) Mayor of Khao Sam Yot 3) President of Bang Khu Subdistrict Administrative Organization 4) Leader of a network of teachers who care for children in Lopburi Province 5) Director of the Education Division under the Local Administrative Organization The tools used are The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation. and interview form Use content analytics.

The results of the study showed that 1) the level of child development center operations according to the operating standards of the local administrative organizations. According to the perception of teachers in Lopburi Province The overall picture is at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at the high level in all 6 aspects, in order from the side with the highest average to the lowest. These are personnel standards, curriculum teaching standards, building safety standards, child development center management standards, early childhood development network promotion standards. and the lowest mean is the participation and support standard. 2) Guidelines for the development of child development center operations in accordance with the operating standards of local administrative organizations Lopburi Province Management of Child Development Centers Administrators should have assignments, checks, report results, and encourage teachers to develop their potential. On personnel matters, a monthly employee meeting should be held. and there is teaching of teachers 2 times per semester. Safety of the building site should establish a first aid training program Write a local development plan and should choose sanitary ware that is hygienic suitable for children. Teaching work according to the curriculum Should promote and support the use of modern

information technology in teaching and learning appropriately. and encourage all teachers to receive training on lesson plans. Participation and support Should organize activities / projects to visit students' homes Publicize the work of the Child Development Center for the community to be informed and assess service satisfaction with those involved, and the promotion of early childhood development networks Activities/projects should be organized for parents, communities, agencies, and organizations to participate.

Keywords : Development Guidelines, Child Development Center, Operating Standards

บทนำ (Introduction)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในอนาคตเนื่องจากนโยบายกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายสำคัญหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้หลายมาตรา คือมาตรา 54 วรรคสองกำหนดให้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เหมาะสมตามวัยก่อนเข้ารับการศึกษา” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช, 2560 : 14) มาตรา 258 จ การปฏิรูปด้านการศึกษาตามมาตรา 54 ให้เด็กก่อนวัยเรียนจนถึงการศึกษาภาคบังคับได้รับการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนร่วมสร้างโอกาสทางการศึกษา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน พัฒนาเด็กและพัฒนาครู เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกกระดับการศึกษาให้มีคุณภาพในอนาคต (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช, 2560 : 79)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยอายุ 2-5 ปี ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยยึดหลักการปฏิบัติงานตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการอื่น ๆ และมีมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นคู่มือให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องดำเนินการเหมือนกันทุกแห่ง ให้เด็กมีความพร้อมศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป (คู่มือการตรวจรายงานการจัดตั้ง การย้าย/รวม ยุบเลิก และเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการ

เพิ่มข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กลงในระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น (LEC.) กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2559 : คำนำ) ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานงานบุคคล มาตรฐานความปลอดภัยของอาคารสถานที่ มาตรฐานงานสอนตามหลักสูตร มาตรฐานการมีส่วนร่วมฯ และมาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายฯ (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559 : ข) ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานดังกล่าว เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมศักยภาพให้เหมาะสมตามวัย เป็นมาตรฐานเดียวกัน

จังหวัดลพบุรีมีพื้นที่รับผิดชอบ 11 อำเภอ เมืองครุฑปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 126 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 20 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 102 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งสิ้น 195 แห่ง มีครูผู้ดูแลเด็ก และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 396 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี, ณ วันที่ 22 เมษายน 2564) จากสถิติการศึกษาของประเทศไทยปี 2559-2560 รายงานข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้และมีร้อยละ 10.8 ต้องปรับปรุง/ปรับปรุงเร่งด่วน นอกจากนี้ยังพบปัญหาคุณภาพครู และบุคลากรผู้ดูแลเด็กที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ เช่น ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพัฒนาการและอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการส่งต่อไปสู่ระดับประถมศึกษา ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน ดังกล่าว

จากความเป็นมาและความสำคัญ ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดูแล สนับสนุน ประสานงานระหว่างครู กับ หน่วยงานต้นสังกัด จึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครูผู้สอนได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ประชากร ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 199 คน

ผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) หัวหน้างานด้านการศึกษาจังหวัดลพบุรี 2) นายกเทศมนตรีเมืองเขาสายมอด 3) นายกองคการบริหารส่วนตำบลบางคู้ 4) ผู้นำเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กจังหวัดลพบุรี 5) ผู้อำนวยการกองการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 แบบ ได้แก่

1. แบบสอบถาม สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สังกัด/หน่วยงาน, ระดับการศึกษา, และอายุการทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วยมาตรฐาน 6 ด้าน คือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านงานด้านบุคคล มาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ มาตรฐานด้านงานสอนตามหลักสูตร มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน และมาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่าย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's five scale)
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เพื่อใช้ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี โดยนำผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 ในข้อค้นพบที่มีระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด 2 อันดับแรก ในแต่ละด้านมากำหนดเป็นคำถาม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 กำหนดนิยามศัพท์ เพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย

1.4 ร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อ
เสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.5 นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอ
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่
ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม ความครอบคลุมของข้อ
คำถาม และความชัดเจนของภาษา โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 1.0
ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามทั้ง 6 ด้าน และนำแบบสอบถามที่แก้ไขไปทดลองหาคุณภาพ
เครื่องมือ (Try out) กับครู/ผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน
30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับ 1.0 ขึ้นไป มีจำนวน
คำถามทั้งหมด 57 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวม เท่ากับ 0.967 และจัดทำ
แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จากค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation) จากแบบสอบถามการวิเคราะห์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 อันดับ

2.2 ร่างแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและ
ข้อเสนอแนะและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ ไปใช้เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ได้มาโดยคัดเลือกแบบ
เจาะจง ได้แก่ 1) หัวหน้างานด้านการศึกษาจังหวัดลพบุรี 2) นายกเทศมนตรีเมืองเขาสามยอต
3) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางคู 4) ผู้นำเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กจังหวัดลพบุรี 5)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาทั้ง 199 คน คิดเป็นร้อยละ 100
3. การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ (Unstructured Interview) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 5 คน โดยนัดวัน เวลาที่เข้าสัมภาษณ์

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี พบว่า ภาพรวมและรายด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.49) การดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานบุคคล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ ด้านงานสอนตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.64) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาพรวมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ค่าอาหารเสริม(นม) อาหารกลางวัน วัสดุการศึกษา ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ได้เพียงพอเหมาะสมกับวัยเด็ก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ ข้อ 3 การพิจารณาจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือเรียนมีความเหมาะสมตามวัยของเด็ก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

1.2 มาตรฐานด้านงานบุคคล ภาพรวมดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 15 ครูมีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นและอุทิศตนเองในการสอนและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ข้อ 16 ครูปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจและงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 18 เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

1.3 มาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ภาพรวมดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 21 ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกมีความเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ข้อ 20 ห้องเรียนมีแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอทั่วทั้งห้องเอื้อต่อการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.71) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 28 มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

1.4 มาตรฐานด้านงานสอนตามหลักสูตร ภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 31 ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาเหมาะสมตามวัย ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ ข้อ 35 มีการกำหนดเวลาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การจัดกิจกรรมประจำวันได้อย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 34 มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

1.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 46 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน อย่างต่อเนื่อง เช่น ร่วมกิจกรรมเข้าพรรษา วันสำคัญทางศาสนา ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ข้อ 47 ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการดูแลเด็กให้มีศักยภาพและพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.65) และ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 42 ชุมชนให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการบริจาคเงิน วัสดุ สื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

1.6 มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 57 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ข้อ 51 งานจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลเลี้ยงดูเด็กเล็กแก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 48 ส่งเสริมมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล/อนามัย สถานีตำรวจ ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาพรวมและรายมาตรฐานการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมาตรฐานงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานงานสอนตามหลักสูตร ส่วนมาตรฐานการมีส่วนร่วมฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติงานตามขั้นตอน เช่น การจัดตั้ง ยุบ รวมศูนย์ การจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้เกิดผลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีมาตรฐานและคุณภาพเหมือนกัน สอดคล้องกับรัศมี ตูจินดา (2557) ศึกษาเรื่องการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด อปท. จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ระดับการปฏิบัติงาน ภาพรวมและรายด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวาริ ระงับทุกข์ (2561) ศึกษาผลการจัดการศึกษาของ ศพด.จังหวัดนครนายก พบว่า มีระดับการดำเนินงานในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ฯ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการฯ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมฯตามลำดับ

1.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายข้อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อปท.มีการจัดงบประมาณรายจ่ายให้ศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กได้เพียงพอต่อจำนวนเด็ก เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม(นม) สื่อวัสดุการศึกษา และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ทำให้ศูนย์ฯ สามารถปฏิบัติงานด้านการบริหารงานและงบประมาณได้ และเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยรัศมี ศิริปัญญา (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัด อบท.จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านการบริหารจัดการมีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.2 มาตรฐานด้านงานบุคคล ในภาพรวมและรายชื่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร อบท. ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสรรหาครู/ผู้ดูแลเด็กได้ตรงตามมาตรฐานตำแหน่งและเพียงพอกับจำนวนเด็ก มีการสนับสนุนงบประมาณให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และมีระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยรัศมี ตูจินดา (2557) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด อบท. จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ด้านบุคลากร มีสภาพการบริหารงานในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3 มาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ในภาพรวมและรายชื่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานที่ตั้งของศูนย์ฯ อยู่ในพื้นที่เหมาะสม มีการป้องกันพาหะนำโรคและการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ มีสภาพแวดล้อมปลอดภัย การก่อสร้างอาคารเรียนที่มั่นคงแข็งแรง การจัดอาคารเรียนให้มีพื้นที่เหมาะสม มีห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะ มีการจัดภูมิทัศน์สร้างบรรยากาศให้น่าอยู่ทั้งภายในอาคารเรียนและภายนอกอาคารเรียน มีมาตรการป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยรัศมี ศิริปัญญา (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก สังกัด อบท. จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านอาคารสถานที่ฯ มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.4 มาตรฐานด้านงานสอนตามหลักสูตร ในภาพรวมและรายชื่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้รับการพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีความพร้อมทุกด้านเหมาะสมตามวัย สอดคล้องกับงานวิจัยรัศมี ตูจินดา (2557) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด อบท. จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ด้านวิชาการฯ ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนทุกภาคส่วน ในภาพรวมและรายข้อ การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ศูนย์ฯ ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในการร่วมส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรม และวัสดุ อุปกรณ์ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมสนับสนุนการศึกษาให้มีคุณภาพ เกิดผลดีกับเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยรัศมี ศิริปัญญา (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามมาตรฐาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก สังกัด อปท. ของจังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมฯ มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.6 มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ในภาพรวมและรายข้อ การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญในการ พัฒนาคุณภาพเด็กจากทุกภาคส่วน เปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สนับสนุน ให้ความรู้ และเปิดโอกาสให้ครู/ผู้ดูแลเด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับหน่วยงานอื่น เพื่อ เป็นการร่วมมือแบบเครือข่ายส่งเสริม ช่วยเหลือ พัฒนางานอื่น ๆ ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัย พรพรรณ อรุณเวช (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กของ อปท. จังหวัดจันทบุรี พบว่า ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีสภาพการ บริหารในภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารควรมีคำสั่งมอบหมาย งาน มีการตรวจสอบ การรายงานผล และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ ให้มี ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำบัญชีงบประมาณที่มีการเปลี่ยนแปลง เช่นการจัดทำบัญชี งบประมาณประจำปีในโปรแกรม Excel เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้

1.2 มาตรฐานด้านงานบุคคล ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของปีที่ผ่านมาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครู/ผู้ดูแลเด็กมีความกระตือรือร้น พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ หรืองานธุรการที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

1.3 มาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ควรมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการ อบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความรู้เบื้องต้นในการปฐมพยาบาล

เบื้องต้น ดูแลเด็กฉุกเฉิน บาดเจ็บเล็กน้อย และความรู้ในการจัดห้องพยาบาลให้มีความเหมาะสม

1.4 มาตรฐานด้านงานสอนตามหลักสูตร ควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยเด็กและสามารถนำไปสอนให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยให้ในการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลาย และเด็กเกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

1.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรม/โครงการ ให้ชุมชน ผู้ปกครองทราบและให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา และควรมีการจัดกิจกรรม/โครงการ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน เช่น โครงการออกเยี่ยมบ้าน เพื่อให้เกิดความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่นต่อไป

1.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาเด็กกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น โรงพยาบาล/อนามัย สถานีตำรวจ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็ก การจัดกิจกรรม การอบรมสัมมนาร่วมกับทุกภาคส่วน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี

2.2 ควรศึกษาการยกระดับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2559). คู่มือการตรวจรายงานการจัดตั้ง การย้าย/รวม ยุบเลิก และเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ. (2562). รายงานการพัฒนาเด็กปฐมวัย, กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พรพรรณ อรุณเวช. (2557). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. พ.ศ. 2560. (6 เมษายน 2560, ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 134, น. 14)

รัศมี ตูจินดา. (2557). การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

รัศมี ศิริปัญญา. (2558). การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

วารี ระงับทุกข์. (2561). ผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี. (2564). ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 22 เมษายน 2564. ลพบุรี: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี. (2564). ข้อมูลโครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี. ลพบุรี: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี.

การพัฒนาการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ให้กับกลุ่มเปราะบางในประเทศไทย

The Development of Communication by Government Agencies
to Improve the Quality of Life for Vulnerable Groups
in Thailand

สราวุฒิ ทองศรีคำ¹ จิตตินันท์ ตั้งประเสริฐ² และปुณณรัตน์ พิงคานนท์³
Sarawut thongsrikum¹, Jittinan Tungprasert² and Punnarat Pinkanon³

Received : November 15, 2022; Revised : December 29, 2022; Accepted : December 31, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและพัฒนาแนวทางการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเปราะบางในประเทศไทย โดยมีการพิจารณาคุณภาพของการประชาสัมพันธ์ของรัฐให้สนับสนุนการพัฒนาประเทศ อันได้แก่ ผู้ส่งสาร (Sender) เนื้อหาข่าวสาร (Message) ช่องสาร (Channel) และ ผู้รับสาร (Communication Receiver) รวมทั้งให้ความสำคัญข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เผยแพร่ออกไป ควรเน้นน้ำหนักของเนื้อหา และช่องทางการสื่อสารให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะ ความต้องการรัฐสวัสดิการ เพื่อให้กลุ่มเปราะบางได้มีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพ และการจัดสรรทรัพยากรในทุกมิติ นอกจากนี้ ภาครัฐยังต้องทำงานอย่างบูรณาการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินนโยบายต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มเปราะบางประสบความสำเร็จ

---

¹คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา; Faculty of Sport Science, Burapha University, Burapha University, Thailand; e-mail : sarawut.th@go.buu.ac.th

²นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กรมประชาสัมพันธ์; Public Relations Officer, Professional Level Public Relations Department, Thailand; e-mail : jittinan_t@prd.go.th

³คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Management Science, Surin Rajabhat Surin University, Thailand; e-mail : punnarat@srru.ac.th

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนาการสื่อสาร, กลุ่มเปราะบาง, หน่วยงานภาครัฐ, คุณภาพชีวิต

Abstract

This academic article aims to study and develop communication guidelines of government agencies to improve the quality of life for vulnerable groups in Thailand. by considering the quality of public relations of the state to support the development of the country, such as the sender, the message content (Message), the channel (Channel) and the receiver (Communication Receiver), including giving importance to the information disseminated. should emphasize the weight of the content and communication channels in accordance with the needs of particularly vulnerable groups The need for the welfare state is to provide vulnerable groups with equal opportunities to receive information and to reduce disparities in quality and resource allocation in all dimensions. especially the integration of information linking systematically as a result, the implementation of various policies to solve the problems of vulnerable groups has been successful.

Keywords : Communication Development, Vulnerable Persons, The State Agencies, Quality of Life

บทนำ (Introduction)

คำว่า ความเปราะบางของประชากรอาจจะพิจารณาได้ในหลากหลายมิติจากหลากหลายปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยข้อจำกัดทางร่างกายและสุขภาพ หรือแม้แต่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในแต่ละช่วงวัย นอกจากนี้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ได้ให้คำนิยามของกลุ่มเปราะบางไว้ว่า กลุ่มคนเปราะบาง คือ บุคคลที่ต้องการได้รับการพิทักษ์จากผู้อื่นไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระหรือตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง โดยสามารถแบ่งกลุ่มคนเปราะบางได้ ดังนี้

- 1) กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าบุคคลทั่วไป อาทิ หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ พ่อเลี้ยงเดี่ยว แม่เลี้ยงเดี่ยว
- 2) กลุ่มทุพพลภาพ อาทิ ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยเด็ก ผู้ป่วยสมองเสื่อม ผู้ป่วยติดเตียง
- 3) กลุ่มที่ไม่มีอิสระพอในการตัดสินใจ อาทิ เด็กและเยาวชน นักโทษ ทหารเกณฑ์ และ
- 4) กลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาทิ คนเร่ร่อน คนไร้บ้าน และ คนขอทาน

ดังนั้น สรุปได้ว่า กลุ่มเปราะบาง คือ บุคคลที่ขาดความสามารถในการตัดสินใจและการปกป้องสิทธิของตนเอง สามารถแบ่งได้จาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน อันได้แก่ สุขภาพ และความรู้ความสามารถ และปัจจัยภายนอก หมายถึง สิ่งแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง

จากการศึกษาข้อมูลโดยการบูรณาการข้อมูลจากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า จำนวนคนเปราะบางทั้งประเทศ จำนวน 10,754,205 คน เด็กยากจน จำนวน 210,887 คน ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 443,743 คน ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 22,010 คน ผู้ป่วยเรื้อรังที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ จำนวน 7,989 คน และ ครัวเรือนที่บ้านไม่มั่นคง จำนวน 7,203 คน

ภาพที่ 2 จำนวนคนเปราะบางทั้งประเทศ

ที่มา : <https://www.tpmmap.in.th/fragile> (2565)

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งครอบคลุม 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นการขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนในประเทศ รวมทั้งการพัฒนาคนทุกช่วงวัย ส่งผลให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนามากขึ้น โดยข้อมูล สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ปี พ.ศ. 2562 ครัวเรือนที่มีความยากจน ทั่วประเทศ 4,374,524 ครัวเรือน (สำนักงานสถิติ

แห่งชาติ, 2562) ข้อมูลสถิติครัวเรือนเปราะบางของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai people Map and Analysis Platform TPMAP) พบว่า มีคนเปราะบาง จำนวน 12,817,903 คน อยู่ในครัวเรือนเปราะบาง จำนวน 1,047,063 ครัวเรือน จากสถิติครัวเรือนเปราะบางจากระบบ TPMAP ข้อมูล ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2565

ดังนั้น จากข้อมูลประชากรและสถานการณ์กลุ่มเปราะบางในประเทศไทย ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดนโยบายและแผนประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐในประเทศ ซึ่งมีความจำเป็นในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบางให้ครอบคลุมทุกมิติ ดังนั้น การพัฒนาการสื่อสารของรัฐเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเปราะบาง จึงนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน และช่วยแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวมาข้างต้น เพื่อช่วยให้กลุ่มเปราะบางมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเสริมสร้างโอกาสทางสังคม อีกทั้งยังสอดคล้องกับภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างยั่งยืน

รัฐสวัสดิการกับกลุ่มเปราะบาง

รัฐสวัสดิการกับกลุ่มเปราะบาง ในที่นี้มีความหมายถึง รัฐสวัสดิการซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ในหลายทัศนะ อันได้แก่ สุรพล ปธานวนิช (2547) กล่าวว่า สวัสดิภาพหรือสภาวะการเป็นอยู่ที่ดีหรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า การกินดีอยู่ดี หรือ well-being ซึ่งเป็นเป้าหมายของนโยบายสังคมทั้งในระดับบุคคลและรัฐ คำว่ารัฐสวัสดิการ จึงหมายถึง รัฐที่ถึงพร้อมซึ่งการอยู่ดีกินดีพร้อมทั้ง เลวิส (Lewis) อ้างถึงใน รัตติยา พนาจันทร์ (2565) ได้ใช้คำว่าสวัสดิการในความหมายนี้เมื่อกล่าวถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายสังคมไว้ว่า “เป็นนโยบายที่มีเจตนาปรับปรุงสภาพการกินดีอยู่ดีทางสังคม (social well-being) หรือสวัสดิภาพของพลเมือง (the welfare of citizens)...”

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2553) ให้นิยาม รัฐสวัสดิการ หมายถึง รัฐหรือประเทศที่รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมและจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนในประเทศอย่างจริงจังและเป็นระบบ โดยให้ประชาชนได้รับบริการด้านต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาลที่อยู่อาศัย การคมนาคมขนส่ง ซึ่งบริการต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะเป็นบริการแบบให้เปล่าหรือคิดค่าบริการในอัตราต่ำ

อาจกล่าวสรุปได้ว่า รัฐสวัสดิการ คือ แผนนโยบาย (พื้นฐาน) แห่งรัฐที่ต้องการพัฒนาให้สังคมมีคุณภาพ แข็งแกร่ง และสมบูรณ์มากขึ้น รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ส่งผลให้ความเป็นรัฐสวัสดิการสอดคล้องกับความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ

กรณีรัฐสวัสดิการ (Welfare State) ในประเทศไทย ประเทศไทยมีประชาชนประมาณ 70 ล้านคน มีความหลากหลายทั้งฐานะ อายุ ระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัย อาชีพ การใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งรัฐบาลจัดสวัสดิการโดยรวมให้ด้วยการออกนโยบายสวัสดิการสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ในปัจจุบันมีรัฐสวัสดิการหลัก ๆ ในด้านต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้ (SCHL/CHNGMKRS, 2565)

ตารางที่ 1 รัฐสวัสดิการหลัก ๆ

ด้าน	กลุ่มเป้าหมาย	นโยบายสวัสดิการ
เด็กเล็กและครอบครัว	เด็กแรกเกิด-อายุ 6 ปี	โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด - ให้เฉพาะครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท/ปี - ครอบครัวได้รับเงินอุดหนุนในการเลี้ยงดูเด็ก 600 บาท/คน/เดือน
ความยากจน	ผู้มีรายได้น้อย ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง	บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ - ได้รับเงินเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค 200-300 บาท/คน/เดือน และเงินค่าเดินทางรวม 1,500 บาท/คน/เดือน - ได้รับเงินเยียวยาจากนโยบายต่างๆ ของภาครัฐ
การศึกษา	เด็กในวัยเรียน	นโยบายเรียนฟรีอนุบาล-ม.3 - เด็กในวัยเรียนได้เรียนฟรีจนจบชั้นมัธยมต้น
สุขภาพ	ผู้ที่ไม่มียุติการรักษาพยาบาลของข้าราชการหรือประกันสังคม	ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง 30 บาท) - ได้รับการบริการทางสุขภาพ เช่น การป้องกันโรค การตรวจการรักษา การฟื้นฟูสุขภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
ผู้พิการ	ผู้พิการที่มีบัตรประจำตัวผู้พิการ	เบี้ยยังชีพผู้พิการ - ได้รับเบี้ยยังชีพผู้พิการ 1,000 บาท/คน/เดือน
ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปีขึ้นไป	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันได - ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600-1,000 บาท/คน/เดือน (ตามอายุ)

ตารางที่ 1 รัฐสวัสดิการหลัก ๆ (ต่อ)

ด้าน	กลุ่มเป้าหมาย	นโยบายสวัสดิการ
ประกันสังคม	ลูกจ้างที่เป็นแรงงาน ในระบบ	กองทุนประกันสังคม - ได้รับสิทธิประโยชน์ตามเงื่อนไข เช่น การรักษาพยาบาล การทดแทนรายได้เมื่อว่างงาน สิทธิประโยชน์และความคุ้มครอง เมื่อเสียชีวิต ทูพพลภาพ ชราภาพ เป็นต้น
เด็กเล็กและ ครอบครัว	เด็กแรกเกิด-อายุ 6 ปี	โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด - ให้เฉพาะครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท/ปี - ครอบครัวได้รับเงินอุดหนุนในการเลี้ยงดูเด็ก 600 บาท/คน/เดือน

ที่มา : <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/28369>: 2565

แต่อย่างไรก็ตาม สวัสดิการบางอย่างที่รัฐบาลไทยจัดให้ประชาชนนั้น ยังไม่ทั่วถึงทุกด้าน นอกจากนี้ สวัสดิการทางการศึกษาและการรักษาพยาบาลก็ยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มคน ยังมีคนพิการ ชนกลุ่มน้อย คนชายขอบต่าง ๆ เข้าไม่ถึงสวัสดิการเหล่านี้อีกจำนวนมาก ภาษีในสังคมไทย ยังคงเป็นภาษีทางอ้อม ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่คือผู้บริโภคที่เป็นคนชั้นล่างและคนชั้นกลางที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการซื้อสินค้าและรายได้จากภาษีในสังคมไทย ก็ไม่พอเพียงที่จะนำไปจัดสวัสดิการสังคมถ้วนหน้าเหมือนอย่างประเทศในยุโรปได้ (รัตติยา พนาจันทร์, 2565)

จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จะเห็นว่า กลุ่มเปราะบางมีความต้องการรัฐสวัสดิการแตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ มีความต้องการรายได้มากขึ้นเพื่อนำมาดูแลผู้สูงอายุ เนื่องจากเบี้ยยังชีพ เบี้ยผู้พิการ เป็นรายได้หลัก เพียงพอสำหรับการซื้ออาหารเท่านั้น อยากรู้ได้อีกอย่างอื่นต้องตัดใจ หรือ สิ่งที่ผู้สูงอายุต้องการมากที่สุด คือ กลับมาเดินได้ กลับมาแข็งแรง กลับมามองเห็นเหมือนเดิม โดยไม่ต้องพึ่งพาลูกหลาน นอกจากนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุติดเตียง ต้องการงานที่มีรายได้ที่สามารถทำได้ที่บ้าน และที่สำคัญกลุ่มเปราะบางยังต้องการการดูแลด้านจิตใจและด้านเศรษฐกิจอีกด้วย ยกตัวอย่างจิ๊กซอว์ของความต้องการของผู้สูงอายุในครัวเรือน ได้ดังภาพที่ 2 (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2565)

ภาพที่ 2 จิ๊กซอว์จิ๊กซอว์ของความ ต้องการของผู้สูงอายุในครัวเรือน

ที่มา : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2565)

ดังนั้น นโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลพยายามดำเนินการจัดหาสวัสดิการในทุกมิติเพื่อตอบสนองความต้องการให้กับกลุ่มเปราะบางนั้น ต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมดด้วยการทำงานอย่างบูรณาการเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเปราะบางอย่างตรงเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้ต่อไป

การสื่อสารของภาครัฐ

เมื่อภาครัฐกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานด้านรัฐสวัสดิการที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเปราะบางในประเทศไทยนั้น สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญที่จะสามารถขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนกลุ่มเปราะบางได้นั้น ปัจจัยจำเป็นประการหนึ่งคือ ต้องมีการใช้การสื่อสารงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารไปสู่กลุ่มเปราะบางได้จริง และส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ต้องตระหนักและเตรียมความพร้อมของกระบวนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อก่อให้เกิดผลการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ดังที่ บุญเลิศ ศุภติลก (2551) ได้กล่าวถึง นโยบายและการวางแผนประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์ที่สัมฤทธิ์ผลนั้น ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการสื่อสารแบบสองวิถี (Two-way Communication) ซึ่งเกิดขึ้นทั้งแนวตั้งและแนวนอน (Vertical and horizontal process) กล่าวคือ ในแนวตั้งนั้น การสื่อสารเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างฝ่ายบริหารซึ่งเป็นแหล่งสาร และประชาชนซึ่งเป็นผู้รับสาร ส่วนในแนวนอนนั้น เป็นการแสดงปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างกลุ่มบุคคลในระดับเดียวกันทั้งฝ่ายผู้ส่งสารและรับสาร มากไปกว่านั้น การประชาสัมพันธ์ของรัฐควร

มุ่งสนับสนุนนโยบายและโครงการพัฒนาประเทศ อีกนัยหนึ่ง การประชาสัมพันธ์ของรัฐไม่ควรจำกัดตัวเอง เพียงแต่เผยแพร่ข่าวสารและโน้มน้าวใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมเท่านั้น แต่ควรใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดค่านโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศด้วย ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ของรัฐควรถือเป็นทั้งรากฐานการกำหนดเป้าหมายและนโยบายของชาติ และขณะเดียวกัน ก็เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตามเป้าหมายและนโยบายนั้นให้สำเร็จ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์จึงไม่ควรทำหน้าที่เพียงแต่ชี้แจงหรือเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนทราบเท่านั้น แต่ควรถือเป็นเครื่องมือเพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เป็นสาระประโยชน์แก่การพัฒนาระบบการรู้ (cognitive) เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจต่อการพัฒนาประเทศ (motivational) และเป็นพื้นฐานให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศ (behavioral)

จากแนวคิดข้างต้นของหลักการในกระบวนการสื่อสารที่ภาครัฐควรคำนึงถึงอีกประการนั้น ก็คือ ประสิทธิภาพการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่จะสามารถไปถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ขณะที่ประสิทธิผลคือ ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ อันได้แก่

1) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ต้องแสดงให้เห็นถึงทิศทางของนโยบายและมาตรการในการแก้ไข ประเด็นนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนทราบถึงแนวทางการทำงานของรัฐบาลและสามารถปรับพฤติกรรมของตนให้สอดคล้อง ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลต้องมั่นใจว่าระบบต่าง ๆ ที่จัดเตรียมไว้นั้นพร้อมที่จะให้บริการประชาชนหลังจากที่เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลและข่าวสารออกไป

2) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลต้องสร้างความ “ตระหนัก” มิใช่ความ “ตระหนก” ต่อประชาชน

3) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายและออกแบบสื่อให้ตรงตามกลุ่มนั้น ๆ ต้องวิเคราะห์และออกแบบการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องด้วย นอกจากนั้นแล้ว รัฐบาลต้องพิจารณาช่องทางการสื่อสารที่ตรงไปยังกลุ่มเป้าหมายเหล่านั้น ผ่านช่องทางที่เหมาะสม

4) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ต้องกระชับและกะทัดรัด ต้องพิจารณาพฤติกรรมการใช้ของกลุ่มเป้าหมายและออกแบบการสื่อสารให้สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการสื่อสาร

เพราะฉะนั้น สรุปได้ว่า แนวทางที่หน่วยงานภาครัฐควรตระหนักและพัฒนาการสื่อสารให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเปราะบางในบริบทที่แตกต่างกันไป ทั้งด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร และต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้รับสารที่มีสถานะแตกต่างกัน รวมทั้งมีความต้องการ รัฐสวัสดิการที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการทางสายตาหรือผู้พิการทางการได้ยิน ก็ย่อมมีความต้องการรัฐสวัสดิการที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การสื่อสารข้อมูลข่าวสารก็ต้องแตกต่างกัน

ตามบริบทของบุคคลกลุ่มเป้าหมาย ๆ นั้น เช่น ในเชิงช่องทางการสื่อสาร เนื้อหาในการสื่อสาร เป็นต้น

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

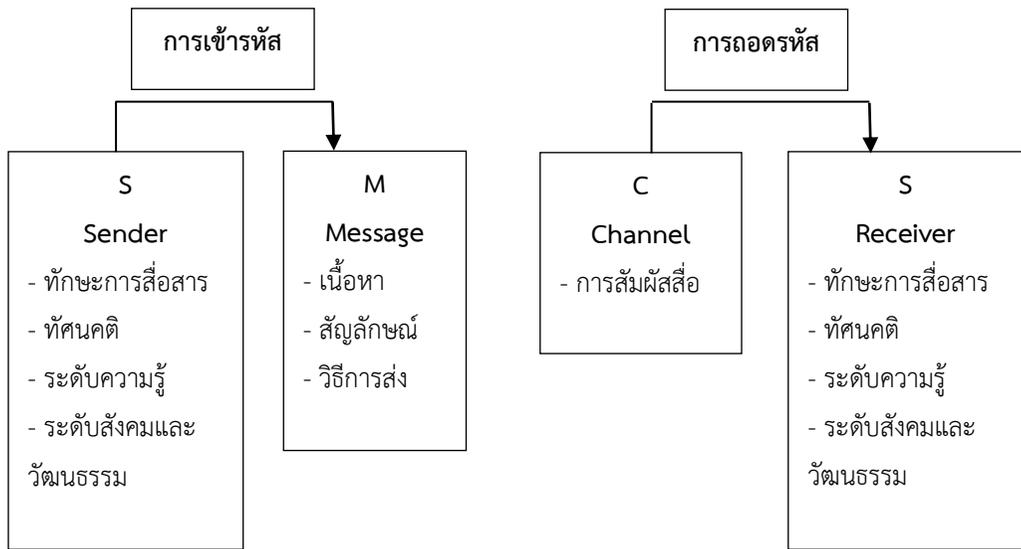
1. **แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสาร (Communication Theory)** โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย “การสื่อสาร” ไว้ดังนี้

ปรมะ สตะเวทิน (2526) ได้ให้ความหมายของการสื่อสาร คือกระบวนการถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสารไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับสารโดยผ่านสื่อ

สุกัญญา บุรณเดชาชัย (2552) ได้ให้ความหมายของการสื่อสาร คือการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกต่าง ๆ ไปสู่บุคคลอื่นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเป็นการให้คำนิยามที่อาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ของการสื่อสารเป็นหลัก

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2563) ได้ให้นิยามของการสื่อสาร คือ การถ่ายโอนความหมาย (Meaning Transfer) ระหว่างผู้สื่อสาร (Communicators/Communicants) ซึ่งผู้สื่อสารหมายถึงทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ไม่ว่าจำนวนเท่าใด เมื่อพยายามทำให้พวกเขาเข้าใจในความหมายเดียวกัน

David K. Berlo (1960, อ้างถึงใน ธนวดี บุญลือ, 2535) ได้อธิบายกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ แหล่งสาร (Communication Source) ผู้เข้ารหัสสาร (Encoder) เนื้อหาข่าวสาร (Message) ช่องสาร (Channel) ผู้ถอดรหัสสาร (Decoder) และผู้รับสาร (Communication Receiver) อาจรวมแหล่งสารกับผู้เข้ารหัสเป็นองค์ประกอบตัวเดียวกัน และรวมผู้รับสารกับผู้ถอดรหัสเป็นองค์ประกอบเดียวกัน เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนมีทักษะทางการสื่อสารที่สามารถทำการเข้ารหัสและถอดรหัสสารได้ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของ David K. Berlo

ที่มา : อ้างถึงใน วัฒนธรรมา วโรจธรรม (2563)

จากภาพข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการสื่อสารต้องประกอบไปด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ผู้ส่งสาร (sender) คือ บุคคลที่ส่งหรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้สีกนึกคิด อารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ เนื้อหา (message) คือ เนื้อหาสาระที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อสารออกไป ซึ่งอาจอยู่ในรูปของภาษาพูด ภาษาเขียน หรือกิริยาท่าทาง ช่องทาง (channel) คือ ช่องทางหรือตัวกลางที่ใช้ในการส่งหรือถ่ายทอดสาร จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์คือ การได้ยิน (hearing) การเห็น (seeing) การสัมผัสทางกาย (touching) การชิมรส (tasting) และการได้กลิ่น (smelling) และ ผู้รับสาร (receiver) คือ บุคคลที่เป็นผู้รับข่าวสารจากผู้ส่งสาร โดยการสื่อสารจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มักจะขึ้นอยู่กับทักษะในการสื่อสาร (communication skills) ความรู้ (knowledge) ของผู้รับสารที่สั่งสมมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ต่าง ๆ ทักษะคน (attitude) และระบบสังคมและวัฒนธรรม (social and culture system)

สรุปได้ว่า การสื่อสารในหน่วยงานภาครัฐจะต้องคำนึงถึงกระบวนการสื่อสารทั้ง 4 ตัวแปร โดยที่ผู้ส่งสาร (S) นั้นหมายถึง หน่วยงานภาครัฐที่จะส่งข้อมูลข่าวสารไปยัง ผู้รับสาร (R) หรือกลุ่มเปราะบาง โดยเนื้อหา (M) ของสารนั้นต้องประกอบไปด้วย ข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการของกลุ่มเปราะบาง นั่นก็คือ เนื้อหาเกี่ยวกับรัฐสวัสดิการที่กลุ่มเปราะบางกลุ่มพึงมีพึงได้จาก รัฐอย่างเหมาะสม ตัวแปรสุดท้าย ช่องทางการสื่อสาร (C) ช่องทางที่เหมาะสมและสอดคล้องตรงกับ

สมรรถนะในการรับสารของกลุ่มผู้รับสาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องอาศัยการพิจารณาดำเนินการอย่างเหมาะสม ซึ่งหน่วยงานของรัฐในฐานะผู้ส่งสารจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมการรับสื่อของกลุ่มเปราะบางกลุ่มนั้น ๆ ยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่ปฏิเสธไม่ได้ว่า สื่อดิจิทัล เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารประชาสัมพันธ์เป็นอย่างมาก จึงเป็นข้อควรพิจารณาได้ว่า ช่องทางสื่อดิจิทัลเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง

2. แนวคิดเรื่องรัฐสวัสดิการ โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย “รัฐสวัสดิการ” ไว้ดังนี้

วิโรจน์ ณ ระนอง, อัญชญา ณ ระนอง และศรชัย เตரியวรกุล (2547) ได้ให้ความหมาย รัฐสวัสดิการ (Welfare State) คือ รัฐที่มีสภาพอันเป็นอุดมคติ (Utopia) แบบหนึ่งที่ประชาชนให้คุณค่าและมีความปรารถนาที่จะพันทุกข้อม้วนกัน ด้วยการมีคุณภาพชีวิตที่ได้มาตรฐานสูงอันตั้งอยู่บนความสามัคคีร่วมกัน ความเสมอภาค ความทั่วถึง และความยุติธรรม

James Griffin (2529) ให้ความหมาย รัฐสวัสดิการ (Welfare State) คือ รัฐที่ประชาชนอยู่กันอย่างสุขสบาย หรือ รัฐแห่งการอยู่อย่างมีความสุข หรืออาจจะเรียกสั้น ๆ ว่า “รัฐอยู่ดีมีสุข” หรือ “รัฐชีวิตดีมีสุข” หรือ “รัฐชีวิตผาสุก” “รัฐชีวิตประเสริฐ” (แต่ก็มีความหมายออกไปในทางศาสนามากขึ้น) อย่างไรก็ตามก็ยังหมายถึง รัฐแห่งการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหรือมีมาตรฐานสูงของประชาชน” แต่ก็ดูยืดยาว หรืออาจจะเรียกสั้น ๆ ว่า “รัฐคุณภาพชีวิต”

กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล (2550) ให้ความหมาย รัฐสวัสดิการ หมายถึง รัฐชาติหรือสังคมที่มีบทบาทความรับผิดชอบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม เป็นต้น รัฐสวัสดิการเป็นการสร้างความผาสุกให้ประชาชนโดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลัก และหลักการสำคัญของรัฐสวัสดิการ อันได้แก่ 1) ครอบครัวยุคใหม่จะอยู่ดีมีสุขได้จะต้องมีรายได้เพียงพอจากการทำงาน 2) รัฐในระบอบประชาธิปไตยมีหน้าที่ที่จะต้องกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรมในกลุ่มต่าง ๆ 3) รัฐจะต้องเป็นหลักประกันสำคัญให้แก่ประชาชนยามเมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ขึ้นในชีวิต 4) การช่วยเหลือทางการเงินแก่ประชาชนทำได้หลายวิธี

นอกจากนี้ นักวิชาการชาวเดนมาร์ก Gosta Esping-Andersen (1990) อ้างอิงจากหนังสือเรื่อง “สามโลกของทุนนิยมสวัสดิการ” (The Three Worlds of Welfare Capitalism) แบ่งรัฐสวัสดิการในประเทศเศรษฐกิจทุนนิยมเสรี โดยพิจารณาจาก ปัจจัย 3 ประการ คือ การลดความเป็นสินค้าของแรงงาน (De-commodification) การใช้จ่ายทางสังคมของรัฐ และการผสมผสานความร่วมมือของผู้มีประโยชน์ได้เสีย พบว่ามีสามกลุ่มประเทศ คือ 1) ประเทศที่ดำเนินแบบแผนสวัสดิการแบบเสรีนิยม (Liberal Regimes) จะเน้นการช่วยตนเองของแรงงาน

กลไกตลาด และให้ความสำคัญน้อยกับการลดความเป็นสินค้าของแรงงาน เช่น อังกฤษ แคนาดา ออสเตรเลีย และอเมริกา 2) ประเทศที่ดำเนินแบบแผนสวัสดิการแบบพันธมิตรนิยม (Corporatist Regime) หรืออนุรักษ์นิยม (Conservative Regimes) จะเน้นความร่วมมือระหว่างรัฐกับ/และหรือนายทุนและแรงงาน และให้ความสำคัญปานกลางกับการลดความเป็นสินค้าของแรงงาน และ 3) ประเทศที่ดำเนินแบบแผนสวัสดิการแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democratic Regimes) จะเน้นการให้ความสำคัญอย่างสูงกับการลดความเป็นสินค้าของแรงงาน การไม่พึ่งพิงกลไกตลาด และการจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบจุดเน้นของสามระบอบรัฐสวัสดิการ

จุดเน้น (Focus)	เสรีนิยม (Liberal)	พันธมิตรนิยม (Corporate)	สังคมนิยมประชาธิปไตย (SOC-DEM)
สิทธิทางสังคม	ขอบข่ายของสิทธิทางสังคม	ชนชั้นทางสังคมที่ไม่โจมตีกัน (อยู่ร่วมกัน)	ถ้วนหน้า
สถานภาพทางสังคม	การผสมผสานระหว่างความยากจนและความเป็นส่วนใหญ่เชิงสัมพัทธ์ในสังคม	ลำดับทางชนชั้น	ทุกระดับชั้น
รัฐ ตลาด ครอบครัว	สวัสดิการที่แตกต่าง โดยการอิงตลาด	ครอบครัวตามประเพณี	การปลดปล่อย:ตลาด และครอบครัว

ที่มา: Gosta Esping-Andersen, The three worlds of welfare capitalism, (New Jersey: Princeton University Press (1990)

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า รัฐสวัสดิการในประเทศไทย หากถือเอากฎหมายด้านสวัสดิการสังคมและความมั่นคงทางสังคมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันและผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งต่อบุคคล ครอบครัว และความเจริญของประเทศ เสมือนเป็นรัฐสวัสดิการที่กำลังพัฒนา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายของภาครัฐที่ยังคงมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ระบบสวัสดิการสังคมเกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ดังนั้น วิธีการสื่อสารกับกลุ่มเปราะบางแต่ละกลุ่มอาจจะแยกไม่ได้อย่างชัดเจนแต่สามารถสื่อสารด้วยวิธีต่าง ๆ ตามลักษณะทางกายภาพของแต่ละกลุ่ม เช่น ภาษามือ (Sign Language) คำบรรยายเป็นอักษร (Caption) คำบรรยายเป็นเสียง (Audio Description) เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร

และนโยบายของภาครัฐสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและสอดคล้องตรงตามความต้องการของกลุ่มเปราะบางส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

บทสรุป (Conclusion)

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐให้กับกลุ่มเปราะบางในประเทศไทย เพื่อมุ่งเป็นแนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทยได้สามารถนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการและการวางแผนพัฒนาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลรัฐสวัสดิการไปสู่ประชาชนกลุ่มเปราะบางให้สามารถมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าเทียมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งผู้เขียนบทความได้เสนอแนวทางเพื่อเป็นทิศทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์รัฐสวัสดิการต่อกลุ่มเปราะบาง ดังนี้

1) **Sender หรือ (S)** หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ จากแบบจำลองกระบวนการการสื่อสารแบบสองทาง จำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร ซึ่งทำหน้าที่เข้ารหัส (encoding) ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการส่งสาร และสารอย่างชัดเจน กล่าวคือ ควรมีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับทัศนคติที่ผู้รับสารต้องการ

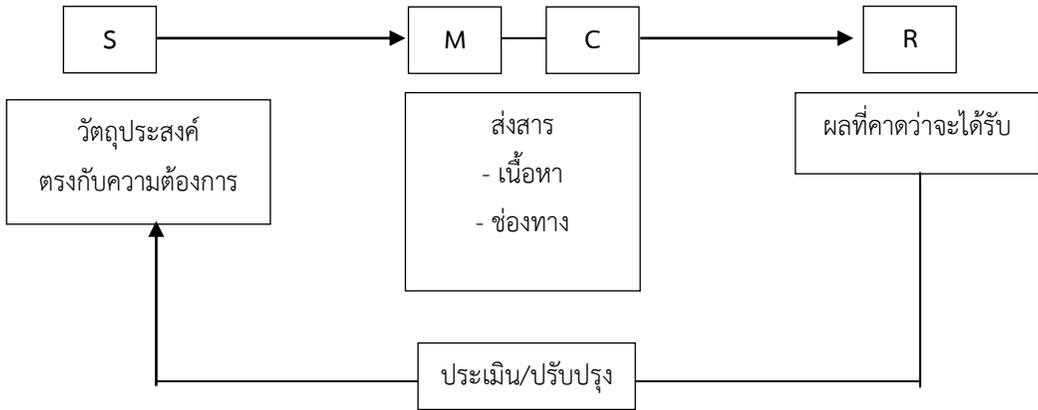
2) **Message หรือ (M)** หมายถึง ด้านเนื้อหาสาระที่จะทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ต้องมีเตรียมการอย่างเป็นระบบอย่างชัดเจน เนื้อหาต้องมีความสอดคล้องต่อความต้องการ และมีรูปแบบที่ตอบสนองต่อการรับรู้เฉพาะกลุ่ม โดยพิจารณาว่า ต้องมีการพัฒนาในเรื่องใดบ้างที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องทำการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเปราะบางซึ่งเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3) **Channel หรือ (C)** หมายถึง ช่องทางการสื่อสาร โดยการเลือกใช้สื่อต้องพิจารณาถึงคุณลักษณะของสื่อใดที่เหมาะสมกับเนื้อหา

4) **Receiver หรือ (R)** หมายถึง ผู้รับสาร ในที่นี้หมายถึง กลุ่มเปราะบาง สิ่งที่ต้องคำนึงอีกประการ คือ พฤติกรรมการเปิดรับสารของกลุ่มเปราะบาง และยังคงคำนึงถึงความคิดเห็นต่าง ๆ จากกลุ่มเปราะบางอีกด้วย

ดังนั้น การวางแผนการประชาสัมพันธ์ถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่าจะทำการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้กับกลุ่มเปราะบางในประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในที่สุด และที่สำคัญต้องดำเนินงาน

ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง นับเป็นสิ่งที่ท้าทายที่หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องมีทิศทางการสื่อสารอย่างเหมาะสม เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงแผนการสื่อสารให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐสวัสดิการอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้เขียนบทความจึงได้กำหนดแนวทางขึ้น ดังแผนภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แบบแผนการสื่อสารให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐสวัสดิการของกลุ่มเปราะบาง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุณุญ. (2550). รัฐสวัสดิการ: เครื่องมือสร้างความเป็นธรรมในสังคม. (เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ).
- ธนวดี บุญลือ. (2535). แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสาร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสาร 1-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญเลิศ ศุภดิolk. (2551). แนวคิดการสื่อสารเพื่อการพัฒนา. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารกับการพัฒนา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประมะ สตะเวทิน. (2526). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรืองศาสนการพิมพ์
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2553). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รัตติยา พนาจันทร์. (2565). การส่งเสริมประชาชนเป็นหุ้นส่วนร่วมกับรัฐในการจัดสวัสดิการสังคม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_people/ewt_dl_link.php?nid=102&filename=index.

- วณัฐรุจา วีระธรรม. (2563). **การสื่อสารกับการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบใหม่ในประเด็นเรื่องสิทธิสตรีในสังคมไทย : กรณีศึกษา กลุ่มเฟมินิสต์ปลดแอก.** (วิทยานิพนธ์วารสารมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิโรจน์ ณ ระนอง, อัญชญา ณ ระนอง และศรชัย เตரியมวรกุล. (2547). **หนึ่งปีแรกของการจัดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า.** กรุงเทพฯ: สนับสนุนทุนวิจัยโดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **นิยามศัพท์ กลุ่มคนเปราะบาง.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://nscr.nesdc.go.th/pelcd-glossary>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). **ครัวเรือนฐานราก 2562.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/pubs/ebook/Foundation_household_62/index.html.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2565). **การดูแลครอบครัวเปราะบางในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและสังคมไทย.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://pr.mahidol.ac.th/ipsrbeta/FileUpload/PDF/Report-File-555.pdf>.
- สุกัญญา บุรณเดชาชัย. (2552). **สถานภาพและบทบาทการสื่อสารเพื่อความเป็นพลเมืองของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในภาคตะวันออก.** วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ปีที่ 17 ฉบับที่ 28 เลขหน้า 1 –23 พ.ศ. 2552.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2563). **ทฤษฎีการสื่อสาร.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล ปธานวนิช. (2547). **นโยบายสังคม : เส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Gosta Esping-Andersen. (1990) . **The Three Worlds of Welfare Capitalism,** Princeton: Princeton University Press.
- James Griffin. (1986). **Wellbeing: its Meaning, Measurement and Moral Importance,** Oxford: Oxford University Press.
- SCHL/CHNGMKRS. (2565). **รัฐสวัสดิการกับการแก้ปัญหาสังคม.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/28373/>.

Translated Thai References

- Boonlue, T. (1992). *Communication theories*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [In Thai]
- Buranadechachai, S. (2009). **Status and roles in communication for citizenship of local newspapers in the east**. *Academic Journal of Humanities and Social Sciences*, Burapha University. Year 17, Issue No. 28, Page Numbers 1-23, 2009. [In Thai]
- Gosta Esping-Andersen. (1990) . **The Three Worlds of Welfare Capitalism**, Princeton: Princeton University Press.
- Institute for Population and Social Research, Mahidol University. (2019). **Caring for fragile families in situations of changing population structure and Thai society**. [Online]. Available: <https://pr.mahidol.ac.th/ipsrbeta/FileUpload/PDF/Report-File-555.pdf>. Retrieved October 14, 2022. [In Thai]
- James Griffin. (1986). **Wellbeing: its Meaning, Measurement and Moral Importance**, Oxford: Oxford University Press.
- National Statistical Office. (2019). **Foundation households 2019**. [Online]. Available: http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/pubs/ebook/Foundation_household_62/index.html. Retrieved October 14, 2022. [In Thai]
- Na Ranong, W. Na Ranong, A and Triamvorakul, S. (2004). **The first year of the universal health coverage**. Bangkok: Health Systems Research Institute. [In Thai]
- Nonthapatamadul, K. (2007). **Welfare State: Tools for creating justice in society**. (Documents for academic discussions). [In Thai]
- Office of the National Economics and Social Development Council. (2022). **Definition of the term Vulnerable people**. [Online]. Available: <http://nscr.nesdc.go.th/pelcd-glossary>. Retrieved October 14, 2022. [In Thai]
- Office of the Royal Society. (2010). **The Royal Institute's Dictionary, 2010**. Bangkok: Nanmeebooks Publications. [In Thai]

- Phanachan, R. (2002). **Promotion of people to become partners with the state in social welfare management.** [Online]. Available:
https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_people/ewt_dl_link.php?nid=102&filename=index. Retrieved October 14, 2022. [In Thai]
- Prathanwanich, S. (2004). **Social Policy: Welcome to the Welfare State.** Bangkok: Chulalongkorn University. [In Thai]
- SCHL/CHNGMKRS. (2022). **Welfare State and Solving Social Problems.** [Online]. Available: <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/28373/>. Retrieved October 14, 2022. [In Thai]
- Sothanasathien, S. (2020). **Theory of communication.** Bangkok: Thammasat University. [In Thai]
- Stavetin, P. (1983). **Principles of Communication Arts.** Bangkok: Roong Ruangsarn Printing Limited Partnership. [In Thai]
- Supadilok, B. (2008). **Development communication.** Concept in the teaching documents. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [In Thai]
- Wiratham, W. (2020). **Communication for new social movements on the issue of women's rights in Thai society: a case study of "Liberated Feminist Group".** (Thesis in Master's Degree Journal). Bangkok: Thammasat University. [In Thai]

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครอง
ในมหาวิทยาลัยด้วยระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

A Guidelines for Increasing the Efficiency of Administrative
case File Management in Universities by Information System:
Dhonburi Rajabhat University

รัชกร วงษ์คำชัย¹ และธนารัตน์ อนุวัฒน์ปรีชา²

Tachakorn Womgkumchai¹ and Tanarat Anuwatpreecha²

Received : December 14, 2022; Revised : December 29, 2022; Accepted : December 31, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองในมหาวิทยาลัยด้วยการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบข้อสรุปสำคัญ คือ การออกแบบ และพัฒนาระบบสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองในมหาวิทยาลัย สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การตรวจสอบผู้ใช้งาน การบริหารจัดการข้อมูลระบบ และการจัดการฐานข้อมูล ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานใช้เป็นแนวทางการออกแบบ และพัฒนาระบบสารสนเทศให้เหมาะสม ลดความซับซ้อนในกระบวนการสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร และผู้ใช้งานต่อไป

คำสำคัญ (Keywords) : ประสิทธิภาพ, คดีการปกครอง, ระบบสารสนเทศ, การจัดการไฟล์ข้อมูล

---

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี; Faculty of Management Science, Dhonburi Rajabhat University, Thailand; e-mail : tachakorn.w@dru.ac.th

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Dhonburi Rajabhat University, Thailand; e-mail : tanarat.a@dru.ac.th

Abstract

This article aims to present an approach to increase the efficiency of administrative case file management in universities by applying information systems. The study method is to study, analyze, synthesize, regulations and related documents. An important conclusion was found in the design and development of an information system to increase the efficiency of administrative case file management in universities. It can be divided into three parts: user authentication, system information management, and database management. Which can be used for the benefit of universities or departments as a guideline for the design and development of information systems to reduce complexity in the process. In line with the needs of organizations and users further.

Keywords : Efficiency, Administrative Case, Information System, File Management

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันการบริหารงานของภาครัฐ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ (Kaosrida, S., 2017) งานด้านการบริหารจัดการ การบริการ การจัดเก็บข้อมูล การสืบค้นจึงมีความสำคัญในด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพ ซึ่งการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญของการพัฒนาองค์กรเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มีความถูกต้องและรวดเร็วขึ้น (Mongkol, S., 2021) โดยเทคโนโลยีได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบันและอนาคต เทคโนโลยีที่ใช้กันในปัจจุบันจึงถือว่าเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูล การแก้ไขเปลี่ยนแปลง การเรียกดูข้อมูล การประมวลผล การใช้งานร่วมกัน และการวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ง่ายขึ้น มีค่าใช้จ่ายต่ำลง เพิ่มคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งานข้อมูล และสารสนเทศที่ได้มาจะมีคุณภาพในการนำไปวิเคราะห์และ ใช้งานมากเพิ่มขึ้น (Marat, L., & Waraporn, T. ,2020) ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นของการบริหารองค์การในยุคนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และยังเป็นพื้นฐานของความได้เปรียบในการแข่งขันเกิดข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและเกิดความคุ้มค่ากับการลงทุนอย่างแท้จริง (Suksirimahaphaisarn, C., Lapjit, S., & Suktam, W., 2019) มหาวิทยาลัยจัดเป็นหน่วยงานสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาที่สูงกว่าระดับ

มัธยมศึกษา มีทั้งที่เป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทหน้าที่ในการให้วิชาความรู้แก่ผู้ที่มาเรียน ดังที่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก มีพระราชหัตถเลขาไว้ว่า "มหาวิทยาลัยเป็นสมองต้นความคิด ของชาติ" การจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่างๆ ขึ้นมานั้น ล้วนมีบทบาทหน้าที่หลักในการดำเนินภารกิจสำคัญ 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยและพัฒนา การบริการทางวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (Thai Youth Encyclopedia Project Foundation, 2022) ซึ่งหมายถึงทรัพยากรบุคคลภายในมหาวิทยาลัยก็นับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาองค์กร เพราะคนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ถ้าองค์กรใดมีบุคลากรที่มีคุณภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่งมีศักยภาพสูงมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานสามารถประสานและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขทุ่มเทเสียสละในการทำงานนับเป็นความโชคดีขององค์กรโดยแท้ (Phempilalai, N., & Sirichai, K., 2020)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีการฟ้องร้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการฟ้องร้องระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย หรือระหว่างมหาวิทยาลัยกับบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยเอง หรืออาจจะเป็นการฟ้องร้องระหว่างมหาวิทยาลัยกับบุคคลภายนอกเช่นผู้รับเหมาของมหาวิทยาลัย เป็นต้น บางเรื่องอาจเป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหายหรือเงินจากมหาวิทยาลัย ที่เรียกว่าเป็นคดีแพ่ง หรือบางเรื่องอาจเป็นการฟ้องให้ลงโทษจำคุกผู้บริหาร ที่เรียกว่าเป็นคดีอาญา หรือบางเรื่องอาจเป็นการร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยทางวินัย เช่น ภาคทัณฑ์ตัดเงินเดือน ปลดออก ไล่ออก เป็นต้น (Hongsi, R., 2015) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีหน้าที่ในการผลิตกำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศมีศักยภาพ วิจัย และบริการวิชาการ มีความพร้อมทั้งในด้านหลักสูตร บุคลากร เทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้กำลังแรงงานทุกระดับ มีระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการตามพันธกิจในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงมีการฟ้องร้องคดีพิพาทเกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นการฟ้องร้องระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกับบุคลากร บุคลากรกับบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยด้วยกัน รวมไปถึงเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัคดีพิพาททางการปกครอง ซึ่งมีการดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. 2555 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 โดยคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนจะมีการจัดประชุม และดำเนินการแสวงหาข้อมูล รวบรวมพยานหลักฐาน เอกสารหรือวัตถุพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และดำเนินการจัดทำรายงานสรุปสำนวนสำหรับใช้ในการ

พิจารณาโทษทางวินัยตามขั้นตอนต่อไป ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น คือ รูปแบบการจัดเก็บไฟล์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีการปกครองยังเป็นการจัดเก็บเอกสารทั่วไป ไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดปัญหาในการจัดการข้อมูลเอกสารไม่เป็นระบบยากลำบากต่อการสืบค้นข้อมูล และติดตามการดำเนินการหรือผลการดำเนินการในแต่ละคดีที่เกิดขึ้นได้ล่าช้า ซึ่งคณะผู้เขียนเล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงได้นำเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองในมหาวิทยาลัยด้วยระบบสารสนเทศสำหรับใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบงานด้านการจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองในมหาวิทยาลัย รวมไปถึงการจัดการข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านกฎหมายของมหาวิทยาลัยต่อไป

เทคโนโลยีสารสนเทศกับมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการดำเนินการ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร โดยเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการจัดการความรู้ (Wongkhamchai, T. & et al., 2018) คือ 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร ช่วยใหบุคคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น 2) เทคโนโลยีการทำงานร่วมกัน ช่วยให้สามารถประสานการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดอุปสรรคในเรื่องของระยะทาง และ 3) เทคโนโลยีการจัดเก็บ ช่วยในการจัดเก็บและจัดการข้อมูล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการควบคุมข้อมูลในสังคมดิจิทัลจึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบฐานข้อมูลใหม่มีความทันสมัยแต่ยังรักษาความมั่นคงปลอดภัยไวตลอดเวลา (Sangthongdee, A., 2020) อีกทั้งปัจจุบันโลกเริ่มเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเท่านั้น หากแต่จะหลอมรวมเข้ากับการดำเนินชีวิต ซึ่งมีผลให้เกิดการเปลี่ยนในโครงสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งกระบวนการผลิต การบริการ และกระบวนการทางสังคมอื่น ๆ จึงส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงได้ประกาศนโยบาย Digital Thailand เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพ (Wichiranon, S. & Arunruang, A., 2021) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีรวมกับการพัฒนาทุนมนุษย์ควบคู่กันไป และทำให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีให้เกิดคุณค่าสูงสุด และได้มีการทำเทคโนโลยี

มาใช้ในทุกภาคส่วนทั้งในธุรกิจอุตสาหกรรม และธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคุณค่าหรือพัฒนาทางการศึกษาด้วย (Nuansri, M., & Pantuworakul, K., 2022)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยไทยมีนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลอย่างชัดเจน และมีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ที่มุ่งให้มีการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล โดยร่วมสนับสนุนในการวางแผน การบริหารจัดการ และงบประมาณ เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมดิจิทัลให้เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย (Laorach, C., & Tuamsuk, K., 2022) ได้มีการกำหนดแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิต และพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570 ว่าด้วยเรื่องนโยบายการพลิกโฉมการศึกษาด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform) ใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform : National Digital Learning Platform :NDLP) 2) ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Big Data for Education) และ 3) การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (Information Literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (Media Literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้คิดมารยาทและจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570, 2563) มหาวิทยาลัยไทยจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุกด้าน อาทิเช่น ด้านสมรรถนะของบุคลากร ด้านความรู้ และทักษะการทำงานด้านเทคโนโลยี เพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นมหาวิทยาลัยดิจิทัลที่จำเป็นต้องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าเดิม (Sukkerd, D. & Kongmalai, O., 2022)

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้ในปัจจุบันมีการนำมาประยุกต์ใช้ในทุกระบบงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยลดระยะเวลา และขั้นตอนในการทำงาน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาติดต่อราชการ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงในองค์กรของศาลในประเทศไทย เช่น ศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานศาลด้านการบริหารจัดการคดี เช่น การจัดทำตารางนัดความลงเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต การสงหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ และการแจ้งคำสั่งศาลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น จนมีการพัฒนาไปสู่ศาลนอกระบบ E-court และการฟ้องคดีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Filing) นอกจากนั้นส่วนของ

บทบัญญัติของกฎหมายวิธีพิจารณาไต่สวนยังมีบทบัญญัติให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ได้ เช่น การสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพทั้งทางแพ่ง และอาญา การรับรองหมายอาญาที่ออกด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการรับฟังขอมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐาน (Prapai, S., 2018)

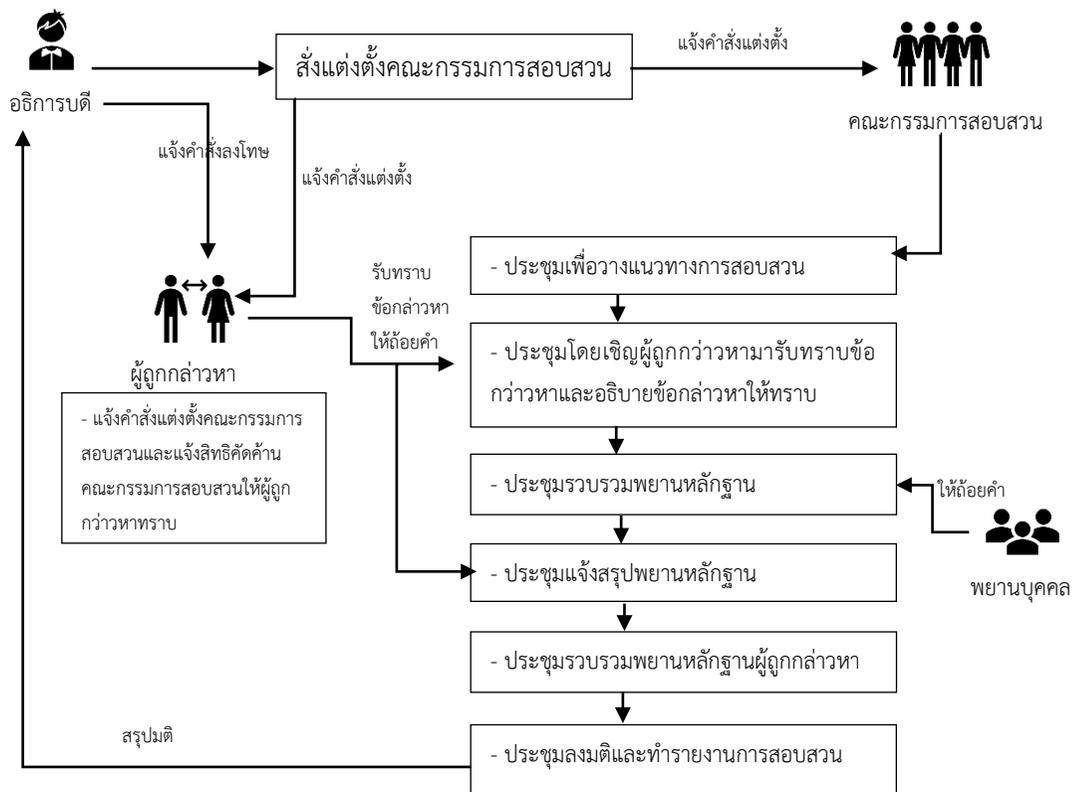
ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยภายในมหาวิทยาลัย

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. 2555 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 มีขั้นตอนการดำเนินการพอสังเขป ดังนี้

1. ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทำบันทึกข้อความแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและแจ้งสิทธิคัดค้านคณะกรรมการสอบสวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วตามแบบ นว.1
2. ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนทุกคน
3. คณะกรรมการสอบสวน ประชุมครั้งแรก เพื่อวางแผนทางการสอบสวน และทำบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาตามแบบ นว.2 และบันทึกการทำงานและจัดทำรายงานการประชุม
4. คณะกรรมการสอบสวน ประชุมครั้งที่ 2 แจ้งข้อกล่าวหา โดยทำหนังสือเชิญผู้ถูกกล่าวหามาแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาตามแบบ นว.2 ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการรับทราบคำสั่งแต่งตั้ง และให้ลงนามรับทราบข้อกล่าวหา จากนั้นทำการบันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหาไว้ตามแบบ นว.4 พร้อมทั้งให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนามรับทราบ
5. คณะกรรมการสอบสวน ประชุมรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา พร้อมบันทึกถ้อยคำพยานตาม แบบ นว.5 และบันทึกการทำงานและจัดทำรายงานการประชุม
6. คณะกรรมการสอบสวน ประชุมแจ้งสรุปพยานหลักฐาน โดยแจ้งผู้ถูกกล่าวหามาแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามแบบ นว.3 พร้อมลงนามรับทราบบันทึกถ้อยคำ และบันทึกการทำงานและจัดทำรายงานการประชุม
7. คณะกรรมการสอบสวน ประชุมรวบรวมพยานหลักฐานผู้ถูกกล่าวหา โดยบันทึกถ้อยคำสอบพยาน หลักฐานตามแบบ นว.4 พร้อมลงนามรับทราบบันทึกถ้อยคำ และบันทึกการทำงานและจัดทำรายงานการประชุม

8. คณะกรรมการสอบสวน ประชุมลงมติและทำรายงานการสอบสวน และจัดทำรายงานการสอบสวนตามแบบ นว.6 และเสนอสำนวนการสอบสวนเสนอต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ และบันทึกการทำงานและจัดทำรายงานการประชุม ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ

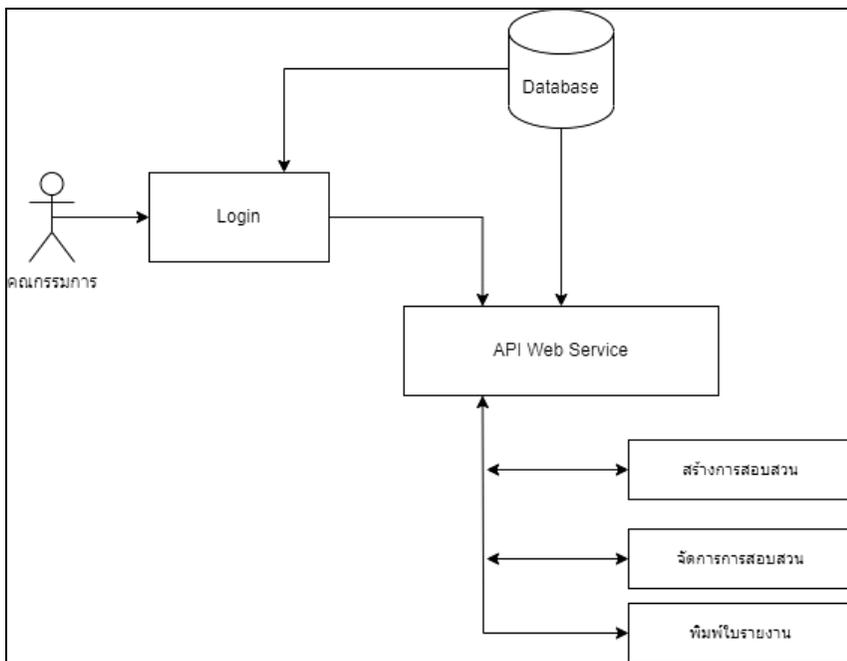
แสดงการจัดการกระบวนการขึ้นการดำเนินการทางวินัยภายในมหาวิทยาลัย โดยสังเขปดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยภายในมหาวิทยาลัย
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองในมหาวิทยาลัยด้วยระบบสารสนเทศ

จากการดำเนินการทางวินัยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ตามขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งยังไม่มีมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลงานคดี คณะผู้เขียนจึงนำเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองภายในมหาวิทยาลัย โดยการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อเป็นอีกทางเลือกที่เหมาะสมต่อการลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลที่นำเขา การจัดกลุ่มระบบงานให้สอดคล้อง การเชื่อมโยงข้อมูลองค์กรให้เกิดความคล่องตัวในแลกเปลี่ยน และเกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในทุกระดับขององค์กร แสดงดังภาพที่ 2

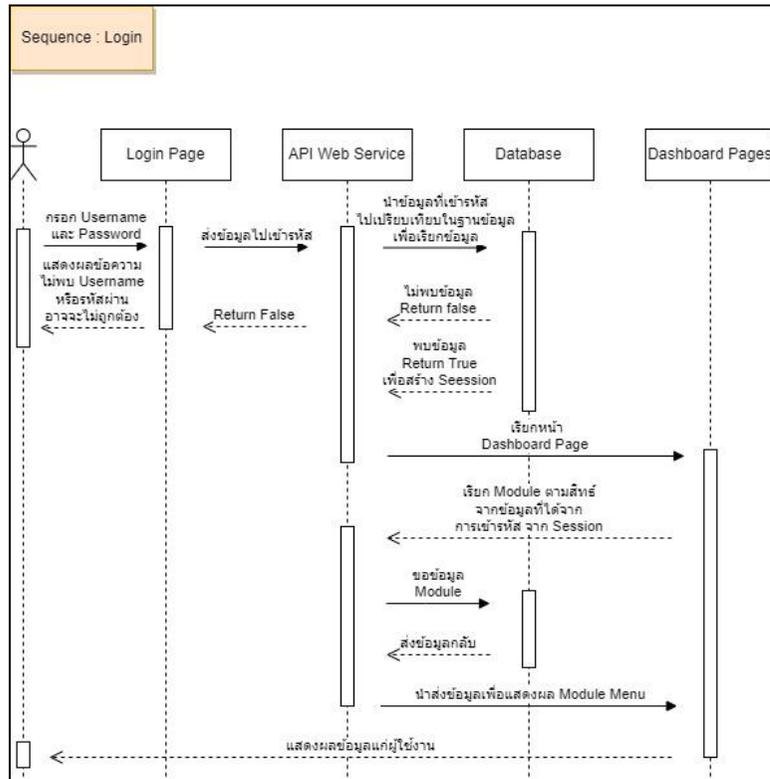

ภาพที่ 2 ตัวแบบระบบสารสนเทศเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองในมหาวิทยาลัย

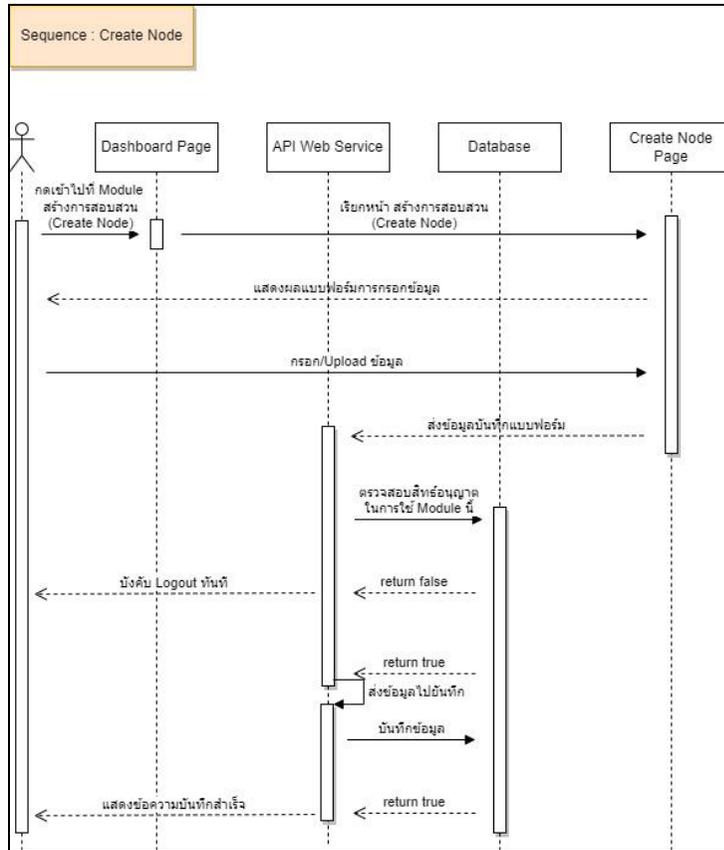
จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายแนวทางการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการไฟล์สำนวนคดีการปกครองในมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น ส่วนการตรวจสอบผู้ใช้งาน (Login) ใช้สำหรับตรวจสอบสิทธิ์การเข้าใช้งานระบบ ส่วนบริหารจัดการข้อมูลระบบ (API Web Service) ประกอบด้วย กระบวนการสร้างการสอบสวน การจัดการการ

สอบสวน และพิมพ์รายงาน และการจัดการฐานข้อมูล สำหรับจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น ไฟล์สำนวนคดี เป็นต้น

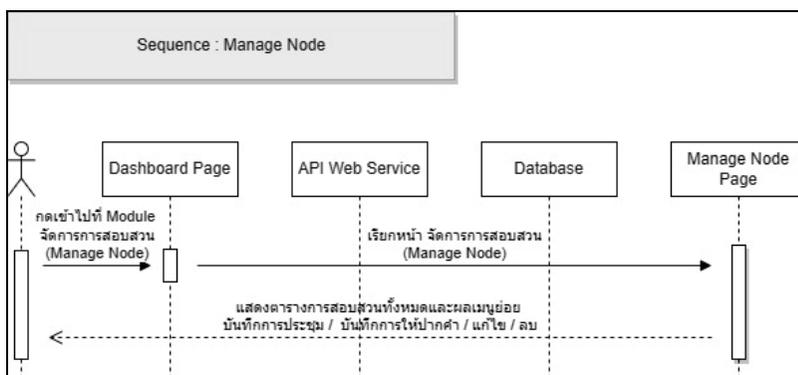
แสดงรายละเอียดการดำเนินงานภายในระบบโดยสังเขป ดังภาพที่ 3 - 5

ภาพที่ 3 กระบวนการดำเนินงานในส่วนการตรวจสอบผู้ใช้งาน (Login)

ภาพที่ 4 กระบวนการดำเนินงานส่วนบริหารจัดการข้อมูลระบบ (API Web Service) : สร้างการสอบสวน

ภาพที่ 5 กระบวนการดำเนินงานส่วนบริหารจัดการข้อมูลระบบ (API Web Service) : จัดการการสอบสวน

บทสรุป (Conclusion)

ความท้าทายด้านการจัดการข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลที่จะต้องคำนึงถึงได้แก่ ขนาด (Volume) ของข้อมูลที่มีจำนวนมหาศาล และความหลากหลาย (Variety) ของข้อมูล เทคโนโลยีในการเข้าถึงทำได้หลากหลาย ทำได้ง่าย และต้องรวดเร็ว ในการจัดการกับข้อมูลต้องอาศัยความร่วมมือกับหน่วยกันภายในมหาวิทยาลัยที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อร่วมกันวางแผนและหาแนวทางในการจัดการกับข้อมูล เทคโนโลยีเข้าไปช่วยในการจัดการรูปแบบของการจัดเก็บข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ หรืออื่น ๆ รวมไปถึงพิจารณาว่าใครมีหน้าที่ดูแลข้อมูล และบริหารจัดการข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องวางแผนอนาคตไว้ หากมหาวิทยาลัยจะให้บริการโดยอาศัยรูปแบบคลาวด์จะต้องคำนึงว่าจะให้บริการมากน้อยเพียงใดอย่างไร (ยีนกู วรวรรณ, 2016) อีกทั้งการปรับเปลี่ยนและเตรียมความพร้อมสู่องค์กรดิจิทัลของมหาวิทยาลัยนั้น เพื่อก้าวไป การบรรลุเป้าหมาย 6 ด้าน คือ 1) รูปแบบการดำเนินงาน 2) การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร 3) โครงสร้างพื้นฐาน 4) การพัฒนาบุคลากรและนักศึกษาที่มีทักษะดิจิทัล 5) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และ 6) การใช้ข้อมูลที่มีความปลอดภัยร่วมกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่าหากจะมีการทำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบสารสนเทศมาพัฒนา และปรับปรุงระบบงานภายในหน่วยงานควรศึกษาข้อมูลในกระบวนการภายในของแต่ละสำนักงาน ให้เข้าใจว่าส่วนงานนั้นมีกระบวนการแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ขั้นตอนการทำงานเป็นอย่างไร เพื่อให้สามารถออกแบบ และพัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ลดความซับซ้อนในกระบวนการ สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร และผู้ใช้งานจริง รวมไปถึงหลังจากที่ได้นำระบบมาติดตั้งหรือใช้งานแล้ว ควรมีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการจัดอบรมให้กับบุคลากรผู้ใช้งานจริงได้รู้ถึงวิธีปฏิบัติงาน และขั้นตอนที่ถูกต้องในการใช้ระบบสารสนเทศนั้น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีมาตรฐานตามที่กำหนด และจัดทำคู่มือการใช้งานที่ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น การจัดทำวิดีโอสอนการใช้งานเบื้องต้น หรือหนังสือคู่มือการใช้งานต่าง ๆ เป็นต้น

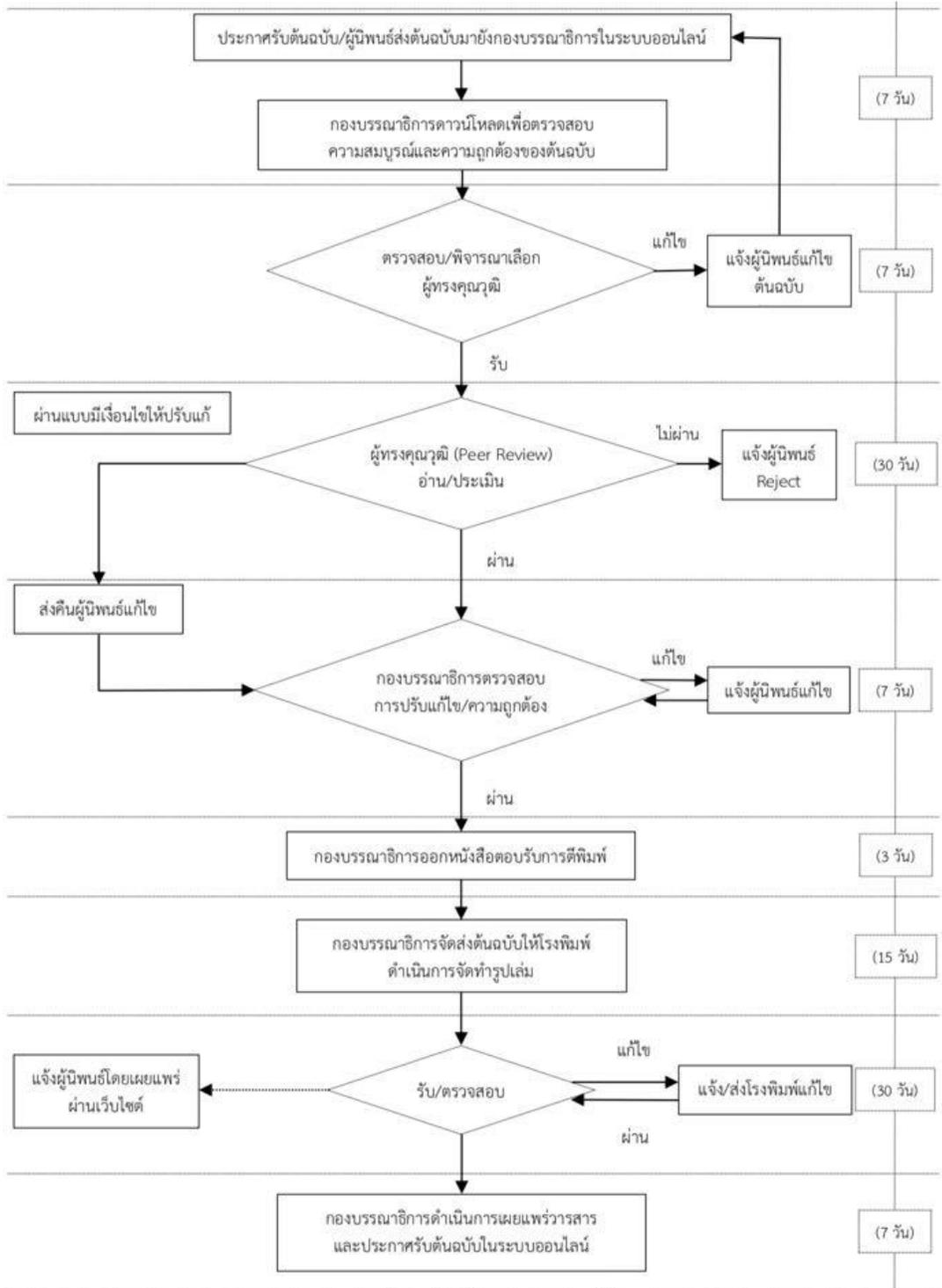
เอกสารอ้างอิง (References)

- Hongsiri, R. (2015). **Administrative Courts and Proceedings in Administrative Courts**. 6th edition, Office of Legal Education of the Thai Bar Association : Bangkok. [In Thai]
- Kaosrida, S. (2017). A Guideline for Promoting the Management Efficiency in Accordance with Good Governance of Sub-District Administrative Organizations in Ban Kruat District, Buriram province. **Journal of Local Governance and Innovation**, 1(3), 39-50. [In Thai]
- Laorach, C., & Tuamsuk, K. (2022). Strategies, component, and process of Thai universities' digital transformation. **Silpakorn University Journal**, 67-82. [In Thai]
- Marat, L., & Waraporn, T. (2020). Information Technology Development and Knowledge Management Affecting to Local Administration Organization Effectiveness. **Journal of Local Governance and Innovation**, 4(3), 347-356. [In Thai]
- Mongkol, S. (2021). Information system for performance measurement with key indicators. **Association of Journals of Private Higher Education Institutions of Thailand**, 10(2), 1-9. [In Thai]
- Nuansri, M., & Pantuworakul, K. (2022). The Analysis of Digital Competency for Student Teachers at Rajabhat University. **Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University**, 16(3), 37-47. [In Thai]
- Phempilalai, N., & Sirichai, K. (2020). Personnel Management in the Next Decade : Case Study of Autonomous University. **Mahachula Academic Journal**, 7(2), 132-148. [In Thai]
- Prapai, S. (2018). Development of consumer case management system. **Sangkhompiwat Journal**, 9(3), 10-19. [In Thai]
- Sangthongdee, A. (2020). Crime database and management of information systems by the Thai police. **Journal of Innovation and Management**, 5, 146-161. [In Thai]

- Sukkerd, D. & Kongmalai, O. (2022). Guidelines for developing IT personnel potential to support the transition to a digital university. **Journal of Graduate School Suan Dusit**, 18(2). [In Thai]
- Suksirimahaphaisarn, C., Lapjit, S., & Suktam, W. (2019). Organization Development to be Driven Organization by Innovation Culture of Surin Educational Institute. **Journal of Local Governance and Innovation**, 3(2), 25-38. [In Thai]
- Thai Youth Encyclopedia Project Foundation. (2022). "Roles and duties of higher education institutions." [Online]. Available from: [https://www.saranukromthai .or.th/sub/book/book.php?book=38&chap=3&page=t38-3- infodetail09.html](https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=38&chap=3&page=t38-3-infodetail09.html). Retrieved December 5, 2022.
- Wichiranon, S. & Arunruang, A. (2021). Readiness to be a digital university of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. **Journal of Mass Communication Technology RMUTT Phra Nakhon**, 3(1), 58-65. [In Thai]
- Wongkhamchai, T. & et al. (2018). **Model Development of Local Wisdom Database for Occupational Creation in Bang Pla Subdistrict, Bang Phli District, Samut Prakan Province**. Dhonburi Rajabhat University. [In Thai]
- Yuen Poovarawan. (2016). Grand challenges in digital university. **Suranaree Journal of Social Science**, 10(2), 171-188. [In Thai]

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru>

E-mail : jlgisrru@sru.ac.th โทรศัพท์/โทรสาร 044-513369, 091-8358558

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 1
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044-513369, 091-8358558
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th
ISSN (Print) : 2673-0839 ISSN (Online) : 2673-0405

Office :

Editorial Board, Journal of Local Governance and Innovation
Faculty of Humanities and Social Sciences, Surin Rajabhat University,
1st floor 38 building, Surin Rajabhat University,
186 moo 1 Surin-Prasart Rd. Nork Muang Sub-District, Muang District,
Surin Province 32000, Thailand.
Tel./Fax. (+66) 44-513369, (+66) 91-8358558
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th
ISSN (Print) : 2673-0839 ISSN (Online) : 2673-0405

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และ
ผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐ
ประศาสนศาสตร์ การจัดการ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตลอดจน
บทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่สังคม โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN (Print) :
2673-0839 ตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2562 และได้เริ่มจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN
(Online) : 2673-0405 ตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2562 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ

(Regular Issues) ปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) และฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) และฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้นทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากเป็นการตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics) ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของวารสารและคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ

Scope and Publication Policies

The journal has a policy to promote and support lecturers, academicians, students and other interested people to have the opportunity to disseminate academic works and research works in Political science, Public Administration, Management and Interdisciplinary Studies in Humanities and Social Sciences. In addition, the analytical studies presenting the problem solution to society. With the publication of the printed version ISSN (Print) : 2673-0839 from the 3rd year, Issue 1, 2019 and has been prepared in electronic format ISSN (Online) : 2673-0405 from the 3rd year, Issue 1, 2019. Regular issue is published in three editions, namely, 1st Issue (January – April), 2nd Issue (May – August) and 3rd Issue (September – December). For special issues, the Journal publishes articles as using regular Issues. But there is special because it is published on various important occasions which are themes or specific topics as specified by the university or faculty. The journal will be published in supplemental issues, which publishes articles in the issue in addition to regular issue. Publication of academic articles is in accordance with the policy of the university or faculty on various occasions, as appropriate, 1 issue per year, which has a process to consider the quality of the articles in accordance with the criteria of the journals and the peer review committee as the same concentration in every issue.

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

ผู้พิมพ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับทางกองบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ตาราง ภาพ หรือแผนภูมิของผู้พิมพ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้พิมพ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

Publication Ethics

The author should be aware of the importance of preparing the article correctly according to the article's format as the journal determines. In addition, there must be a validation check and proofreading before submitting the article to the editorial boards. However, the preparation of the article correctly according to the requirements of the journal will make the publication faster. In this regard, the editorial boards reserve the right not to consider the article until correcting the requirements of the journal. The original article that has been printed must never be published in any journal or publication before or not in the process of considering proposals for publication in journals or other publications. If using tables, images or charts of other authors that appear in other publications, the author must first ask permission of the copyright owner. The official letter must be presented with the consent of the editorial boards before the article is published.

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสองท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

Consideration and selection of articles

Each article will be considered by the peer review committee from 2 experts. The external author's articles are considered by 1 internal expert and 1 external expert. The internal author's articles are considered by experts from outside agencies that create journals with expertise in relevant fields and received approval from the editorial boards before publication. The form of article consideration will be a Double-Blind Peer Review.

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 องค์กรความรู้ใหม่ (Originality and Boby of Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิดหรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.11 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดต่อมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

3. บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ

บทความที่ทบทวนและรวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือใหม่ วารสารใหม่ และการแนะนำเครื่องมือใหม่ที่น่าสนใจหรือจากผลงานประสบการณ์ของผู้นิพนธ์มาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์เปรียบเทียบในบทความ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

3.1 บทนำ (Introduction) เป็นการกล่าวถึงความจำเป็นที่จะนำไปสู่การนำเสนอเนื้อหาสาระของบทความ

3.2 เนื้อหา (Content) แยกตามประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ครอบคลุม พร้อมการอ้างอิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3 บทสรุป (Conclusion) เป็นการสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดอย่างชัดเจนและกระชับ

3.4 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้พิมพ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU> และสำเนาหลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมมาที่

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 1 อาคาร 38
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์-ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044-513369, 091-8358558
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU>
E-mail : jlgisrru@srru.ac.th

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าหน้ากระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และ อีเมลของผู้นิพนธ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้นิพนธ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา กรณีที่ผู้นิพนธ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เช่น นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์นั้น ผู้นิพนธ์ ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบ ทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิด ขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมาย จุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ย ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดย เรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมี รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้

ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author./Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้พิมพ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือ ภาษาอังกฤษ ทั้งผู้พิมพ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้พิมพ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย			
จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others) โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสตศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงข้างต้นภายใต้หัวข้อ Translated Thai References และให้วงเล็บคำว่า [In Thai] ไว้ท้ายเอกสารอ้างอิงด้วย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2560). **ทฤษฎีการเมือง**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

วันชัย สุขตาม. (2560). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

Translated Thai References

Supsin, J. (2017). **Political Theory**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]

Suktam, W. (2017). **Introduction to Political Sciences**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี)./เมืองที่พิมพ์./:
 สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./Title of Book./Edition of Book./Place of
 Publication./: /Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**.
 New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./เมืองที่พิมพ์./:หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author./ (Year of Publication)./Title./Edition of Book./Place of
 Publication./: /Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). **การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรียมอันเร" จากภูมิปัญญา
 ชาวบ้านสุรินทร์**. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏสุรินทร์.

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality
 Improvement Chiang Mai Thailand**. Chiang Mai : Chiang Mai
 University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต,
 มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุดลงให้ชัดเจน)/ชื่อสถานศึกษา.

Author./ (Year of Publication)./Title of Thesis./Degree of Thesis./
 Publisher Name.

ตัวอย่าง

คณิศร ไสยโสภณ. (2554). **คุณค่าและความเชื่อตำนานนาครที่มีอิทธิพลต่อวิถี**

ประชากรกลุ่มชนลุ่มน้ำแม่โขงในเขตวัฒนธรรมศรีโคตรบูร. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎหมาย (กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student**

Culture in Thai Higher Education Institutions. Doctoral Dissertation

Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์)./ "ชื่อบทความ"./ ในชื่อรายงานการประชุม./

วันเดือนปีที่จัด./ เลขหน้า./ สถานที่./ :/ สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./ "Title of Article" ./ In Title./

Date of Publication./ page./ Place of Publication./ :/ Publisher Name.

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง. (2537). "การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่". ใน**การบรรยายเรื่องการ**

ฟื้นฟูป่าโดยช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ. วันที่ 11 เมษายน 2537.

หน้า 10-11. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Sinlarat, P. (1995). "Success and Failure of Faculty Development

in Thai University". In **Preparing Teachers for all the World's**

Children : An Era of Transformation Proceedings of

International Conference, Bangkok. pp. 217-233.

Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปี./เดือนที่พิมพ์)./ "ชื่อบทความ"./ **ชื่อวารสาร.**/

ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)./ :/ เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./ (Date of Publication)./ "Title of Article" ./ **Name of Journal.**/

Year(Volume)./ :/ page.

ตัวอย่าง

สารภี วรรณตรง. (2559, มกราคม-มิถุนายน). "ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ ภาคพิสดาร". วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 18(1) : 129-134.

Cooray, V. (1992, July-August). "Horizontal Fields Generated by Return Strokes". *Radio Science*. 27(9) : 529-537.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./(ปี./เดือน/วันที่พิมพ์)/"ชื่อบทความ"/"ชื่อหนังสือพิมพ์"/
 เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)/"Title of Article"/Name of Newspaper./
 page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). "เกียรติอันภาคภูมิใจ". *กรุงเทพธุรกิจ*.
 หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). "Silent Aircraft' Spreads its Wings".
Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่./(ปี)/"ชื่อบทความ"/[ประเภทสื่อที่เข้าถึง]/เข้าถึงได้จาก:/
 แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์./สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author./(Year of Publication)/"Title of Article"/[Online]/Available:/
 Name of website./Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). "พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
 จาก : <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>.
 สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548.

Costello, M. (2002). "Sick of Stocks? Here Are 7 Alternatives. W.". [Online].
 Available : http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/q_alternatives/index.htm. Retrieved July 11, 2002.

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์./(ปี./เดือน/วันที่)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)./สัมภาษณ์.

Name of Interview./(Date of Publication)./position./Interview.

ตัวอย่าง

เกษม จันทร์แก้ว. (2554, สิงหาคม 1). นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อและการสมัครเป็นสมาชิกวารสารการบริหารการปกครองและ
นวัตกรรมท้องถิ่น กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 1 อาคาร 38

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์-ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044-513369, 091-8358558

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU>

E-mail : jlgisrru@srru.ac.th

อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 3 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 250 บาท ไม่รวมค่าส่ง

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 700 บาท

แบบฟอร์ม

การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....

2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....

3. สถานภาพผู้พิมพ์

 อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน) .....

โปรแกรม.....คณะ.....

 บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน) .....

4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่

 บทความวิจัย เรื่อง ..... บทความวิชาการ เรื่อง..... บทความปริทรรศน์ เรื่อง..... บทความวิจารณ์หนังสือ เรื่อง .....

5. ชื่อผู้พิมพ์ร่วม (ถ้ามี).....

6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....

E-mail.....

7. สิ่งที่ส่งมาด้วย

 เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU>

ชื่อแฟ้มข้อมูล.....

 ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้พิมพ์

(.....)

วันที่...../...../.....

**ใบตอบรับการเป็นสมาชิก
วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ (สามารถติดต่อได้).....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

มีความประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิกวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สมาชิกประเภทรายปี 1 ปี 3 ฉบับ ราคา 450 บาท

จัดซื้อวารสาร เล่มละ 250 บาท ปีที่.....ฉบับที่.....จำนวน.....เล่ม

รวมเป็นเงิน.....บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ชำระโดย

โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อบัญชี วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

เลขที่บัญชี XXX-X-XXXXX-X ประเภทบัญชี สะสมทรัพย์

โปรดนำส่งวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สถานที่ติดต่อ ที่บ้าน ที่ทำงาน

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินและใบสมัคร

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 1 อาคาร 38

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์-ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044-513369, 091-8358558

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU>

E-mail : jlgsrru@srru.ac.th

อนุสาวรีย์พระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (ปุม)

เจ้าเมืองประทายสมันต์ (เมืองสุรินทร์) ท่านแรก

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 3
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

Office :

Editorial Board, Journal of Local Governance and Innovation

Program in Political Science,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Surin Rajabhat University,

3rd floor 38 building, Surin Rajabhat University,

186 moo 1 Surin-Prasart Rd. Nork Muang Sub-District, Muang District,

Surin Province 32000, Thailand.